საქართველოს რესპუბლიკა

დაარსებულია 1918 წელს.

შაბათი, 21 თებერვალი, 2009 წელი.

№ 33 (6134)

ელექტრონული ფოსტა: sakresp@ayety.ge

ვებ გვერდი: www.open.ge/sakartvelos-respublika

ფასი 50 თეთრი.

იმისთანა წმინდა საქმეში, როგორიც ბოჭდეული სიფცვაა, ფცეილებით და ჭიებით ბუტთის გაფანა ყველა უკადრისობაზე უსაძაგლესია.

ეს არის ომის ერთადერთი ლოგიკა... ერთი მუჭა პრივილეგირებული ადამიანების გადასარჩენად!.. 7

წელიწადი ეპატარკაციშვილად – ეროვნების წელიწადი საქართველოსთვის

პატარკაციშვილის ფიზიკური მოსპობის მთავარ მიზანს წარმოადგენდა მის მიერ საქართველოში დიქტატურასთან ბრძოლის აღკვეთა, რითაც იგი ხელს არა მარტო საქართველოს მარიონეტულ რეჟიმს უშლიდა, არამედ ოკეანის გაღმა არსებულ გავლენიან წრეებსაც 4

უსამართლობის ზეიმი, ანუ სასამართლო ეს თუ კანტორა? 2

აი, ვის 6 დავუღუპივართ!

ანუ მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისის „მოთავეები“

მარადიული კითხვა: კვერცხი იყო 5 პირველი თუ ქათამი?

ჩვენი თავისთვის ვერ მიგვიხედია და ავღანეთის საქმეს გავარიგებთ?! 2

რისთვის სჭირდება რუსეთს ამდენი სამხედრო ბაზა საქართველოში 10

როგორ უნდა დავიცვათ ჩვენი მემკვიდრეობის უფლება 12

◎ ვიზიტი

ესტონეთის პრეზიდენტი თანადგომას გვიცხადებს

საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე დავით გაჭრაძე ესტონეთში ვიზიტის ფარგლებში ესტონეთის პრეზიდენტს ტომას ჰენდრიკს შეხვდა.

შეხვედრაზე დავით გაჭრაძემ კიდევ ერთხელ მადლობა გადაუხადა მას იმ თანადგომისთვის, რაც რუსეთ-საქართველოს ომის დროს საქართველოს მიმართ გამოხატა.

ესტონეთის პრეზიდენტმა საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისადმი ურყევი მხარდაჭერა გამოხატა და განაცხადა, რომ დავით გაჭრაძისგან ომის შემდგომ პერიოდში არსებული მდგომარეობის შესახებ დეტალური ინფორმაცია მიიღო. საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარემ შეხვედრაზე ისაუბრა იმის თაობაზე, რომ ოკუპირებული ტერიტორიები თითქმის მთლიანად რუსული შეიარაღების განლაგებისა და რუსული სამხედრო გაზეთის უკანონო მშენებლობის ადგილად გადაიქცა.

პრეზიდენტთან შეხვედრისას საუბარი წარიმართა უსაფრთხოების საკითხებზე და საერთაშორისო სადამკვირვებლო მისიების შენარჩუნების აუცილებლობაზე.

თუკი რუსეთი ნაკისრ ვალდებულებას არ შეასრულებს, ოფიციალური ტალინი მოითხოვს მოსკოვს სანქციები დაეკისროს და ევროსაბჭოში ხმის უფლება ჩამოერთვას, — ამის შესახებ ესტონეთის პარლამენტის თავმჯდომარემ ენე ერგმამ საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარესთან დავით გაჭრაძესთან საუბრისას განაცხადა.

ესტონეთი საქართველოს ნატოსა და ევროკავშირში ინტეგრაციას მხარს უჭერს. რუსეთის აგრესიის შემდეგ სიტუაცია საკმაოდ რთულია. ჩვენ გავაგრძელებთ თქვენს მხარდაჭერას. ნატოში და ევროკავშირში გაწევრიების რთული გზა ჩვენც გავიარეთ. ეს ხდება, როდესაც ქვეყნები მზად არიან ამისთვის, — აღნიშნა ენე ერგმამ.

ინტერპრესნიუსი

◎ მხარდაჭერა

დორა გაკოიანისი: საქართველოში ეუთოს მისიის არსებობა აუცილებელია

ეუთოს თავმჯდომარე, საბერძნეთის საგარეო საქმეთა მინისტრი დორა გაკოიანისი აცხადებს, რომ საქართველოში ეუთოს მისიის ყოფნის შენარჩუნების მიღწევას ცდილობს და მზადაა საქართველოში იმუშაოს.

გაკოიანისის განცხადებით, საქართველოში ეუთოს მისიის ყოფნა აუცილებელია.

მე მკაცრად ვეძხრობი რეგიონში ეუთოს არსებული ყოფნის შენარჩუნებას. გასულ ხუთშაბათს 56 მონაწილე ქვეყანა შეთანხმდა მისიის სამხედრო დამკვირვებელთა მანდატის 30 ივნისამდე გაგრძელების საკითხში. მე ეს კეთილი ნების მაჩვენებლად და ადგილზე ეუთოს ყოფნის მუდმივი აუცილებლობის აღიარებად მიმაჩნია — განაცხადა გაკოიანისმა. მისივე თქმით, საქართველოში არსებული კრიზისი ქვეყანაში ეუთოს მისიის არსებობას მოითხოვს.

ჯი-ეიჩ-ენი

◎ ფორუმი

ფოკუსშია ანტიმონოპოლიური კანონმდებლობა

საქართველო-რუსეთის კონფლიქტის გადაწყვეტა, დემოკრატიული და ეკონომიკური რეფორმები — ეს იმ თემატური სესიების თემებია, რომლებიც „შერატონ მეტეხი პალასში“ ჩატარებული მეოთხე საერთაშორისო კონფერენციის „საქართველოს ევროპული გზის“ ფარგლებში პარალელურად ჩატარდა.

კონფერენციაზე, რომლის მუშაობაში მონაწილეობდნენ საქართველოს აღმასრულებელი, საკანონმდებლო და სასამართლო ხელისუფლების ხელმძღვანელები, ევროკავშირისა და ევროკომისიის, საქართველოში აკრედიტებული დიპლომატიური კორპუსის, არასამთავრობო ორგანიზაციების, აკადემიური წრეებისა და მედიის წარმომადგენლები, განიხილეს საქართველოს ევროპის სამეზობლო პოლიტიკის სამოქმედო გეგმის (ENP APძ განხორციელების გზები.

ეკონომიკური რეფორმების სესიაზე იმსჯელეს საქართველოსა და ევროკავშირს შორის ფართო, ყოვლისმომცველი ვაჭრობის პერსპექტივებზე, საქართველოს ეკონომიკაზე გლობალური ფინანსური კრიზისის გავლენასა და ქვეყნის მთავრობის სამოქმედო პროგრამაზე, ევროპასთან ეკონომიკური კავშირების განმტკიცების გზით საქართველოში ეროვნული მრეწველობის სხვადასხვა დარგში მეტი სამუშაო ადგილის შექმნასა და სოფლის მეურნეობის განვითარების გზებსა და პერსპექტივებზე.

საქართველოს ეკონომიკური განვითარების მინისტრმა ლაშა ჟვანიამ კონფერენციაზე გამოსვლისას ილაპარაკა ქვეყანაში სადღეისოდ შექმნილ ეკონომიკურ მდგომარეობაზე და იმ ძირითად პრიორიტეტებზე, რომლებიც ხელისუფლებამ ეკონომიკის გასაძლიერებლად პირველ ყოვლისა უნდა მიაქციოს ყურადღება. მათ შორის, მან, კერძოდ, დაასახელა **ექსპორტის ხელშეწყობის, დამატებითი სამუშაო ადგილების შექმნის, ხარისხის ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების, სახელმწიფო პროგრამების განხორციელებისა და სხვა მიმართულებები.**

— მუშაობა უნდა გავააქტიუროთ ყველა მიმართულებით, მათ შორის ანტიმონოპოლიური და ფიტოსანიტარიული სამსახურების მხრივ. კონფერენციაზე ევროპულმა მხარემ აღნიშნა ის დიდი პროგრესი, რომელსაც საქართველომ ბოლო წლების მანძილზე მიაღწია, თუმცა გასაკეთებელი ჯერ კიდევ გევრი საქმეა, კონფერენციის მუშაობის პროცესში დაიგეგმა მთელი რიგი კონკრეტული ღონისძიება, კერძოდ, საკანონმდებლო გაზის სრულყოფა ანტიმონოპოლიური სისტემის გასაძლიერებლად და ფიტოსანიტარიული სამსახურის დროულად და ეფექტიანად ამოქმედება წლის დასასრულამდე, — განაცხადა კონფერენციის დახურვისას ეკონომიკური განვითარების მინისტრის მოადგილემ ირაკლი გაჩეჩილაძემ.

„ევროპის სამეზობლო პოლიტიკა“ — სამოქმედო ხუთწლიანი გეგმა (ENP AP) საქართველოში ძალაში შევიდა 2006 წლის ნოემბერში, მას შემდეგ, რაც იგი საქართველო-ევროკავშირის თანამშრომლობის საბჭომ მოიწონა. გეგმის ფრთაშესხმა დიდად დაეხმარება „პარტნიორობისა და თანამშრომლობის შესახებ შეთანხმების“ (PCAძ დებულებათა განხორციელებას და წვლილს შეიტანს საქართველოსთან გაცილებით მჭიდრო ურთიერთობების განვითარებაში, რაც ეკონომიკური ინტეგრაციის უფრო მნიშვნელოვან ხარისხსა და მჭიდრო პოლიტიკურ თანამშრომლობას გულისხმობს. კიდევ ერთი მომენტი ის არის, რომ სამოქმედო გეგმის განხორციელება საქართველოს უნდა დაეხმაროს საკუთარი კანონმდებლობის ევროკავშირის ნორმებთან და სტანდარტებთან შესაბამისობაში მოყვანაში.

აღსანიშნავია, რომ თბილისურის ანალოგიური კონფერენცია ზაფხულში ბათუმში გაიმართება, სადაც ზამთრის ფორუმზე დასახული გეგმების შესრულების საკითხებს განიხილავენ.

დავით მერიშვილი

◎ ინფორმაცია

უსამართლობის ზეიმი, ანუ სასამართლოა ეს თუ კანტორა?

თბილისის საქალაქო სასამართლოს მოსამართლემ ნინა კალანდაძემ ჯოზეფ ქეის სარჩელი დააკმაყოფილა და ბადრი პატარკაციშვილის ანდერძის აღმსრულებლობის უფლება მიენიჭა.

მოსამართლის გადაწყვეტილებაზე ბადრი პატარკაციშვილის ოჯახის ადვოკატმა ლაშა ბირკაიამ განაცხადა, რომ ქართული მართლმსაჯულება არის ქეის ადვოკატი. მისი თქმით, პრაქტიკულად მთლიანად დაკმაყოფილდა ჯოზეფ ქეის მოთხოვნა და სასამართლომ ის ანდერძის აღმსრულებლად ცნო.

დედანი არ იყო დოკუმენტებში, ქეისაც არ უნახავს ანდერძის დედანი თვალით. სასამართლო გაურკვეველ ვითარებას ენდო, როცა მოსარჩელე აცხადებს, რომ დედანი არ უნახავს. ქეი ისეთ პრივილეგირებულ მდგომარეობაშია ჩვენს სასამართლოში, რომ ბევრის დასაბუთება არც სჭირდება„ — განაცხადა ლაშა ბირკაიამ.

ბადრი პატარკაციშვილის ქვრივის ინა გუდავაძის განცხადებით, დღევანდელი გადაწყვეტილება უსამართლობის ზეიმი იყო.

ძალიან მენანება მსაჯული. უსამართლობის ზეიმია — განაცხადა ინა გუდავაძემ და აღნიშნა, რომ აპირებს ბრძოლის გაგრძელებას.

მისი თქმით, ჯოზეფ ქეი სხვადასხვა აქტივებს სხვადასხვა ქვეყანაში მართავს და თან იპარავს, ძიპარავს დიდ თანხებს სხვადასხვა ქვეყნებიდან. მალე გიბრალტარის სასამართლოში წარსდგება, რომელიც განსხვავდება საქართველოს სასამართლოსაგან — განაცხადა ინა გუდავაძემ.

ბადრი პატარკაციშვილის დედის ნათელა პატარკაციშვილის თქმით, ამაში მთავრობაა ჩარეული. მარტო იმიტომ უნდა მოეღოს ბოლო ამ მთავრობას, რომ ჩემს შვილს ქონება წაართვეს. ეს სასამართლო კი არა, კანტორაა, — განაცხადა ნათელა პატარკაციშვილმა.

ბადრი პატარკაციშვილის დამ ნანა პატარკაციშვილმა ჟურნალისტებს აჩვენა 14 თებერვალს გაზეთ „24 საათში“ დაბეჭდილი ინფორმაცია, სადაც, მისი თქმით, წინასწარ არის სასამართლოს დღევანდელი გადაწყვეტილების შესახებ ნათქვამი.

მისი თქმით, ამავე ინფორმაციაში, გადაწყვეტილების გამოცხადებამდე რამდენიმე დღით ადრე, აღნიშნულია სასამართლოს გადაწყვეტილება და ისიც კი არის დაფიქსირებული, რომ ჯოზეფ ქეის სასამართლოს ხარჯების გადახდა ბადრი პატარკაციშვილის ოჯახს დაეკისრა.

სასამართლოს გადაწყვეტილებას ჯოზეფ ქეის წარმომადგენლები არ ესწრებოდნენ.

ჟურნალისტის მკვლელობაში ბრალდებულები სასამართლო დარბაზიდან გაათავისუფლეს

აშშ-ს სახელმწიფო დეპარტამენტი რუსეთის ხელისუფლებისგან ჟურნალისტ ანა პოლიტკოვსკაიას მკვლელობის საქმის გახსნას მოითხოვს. ამის შესახებ „რია ნოვოსტი“ იტყობინება.

ვწუხვართ, რომ საქმე ისევ გაუხსნელია. ჩვენ მოვუწოდებთ რუსეთის ხელისუფლებას, რაც შეიძლება სწრაფად იპოვონ დამნაშავეები, რათა მათ პასუხი აგონ, — განაცხადა სახელმწიფო დეპარტამენტის წარმომდგენელმა გორდონ დუგუიდმა.

„ძახალი გაზეთის“ მიმომხილველის, ჟურნალისტ ანა პოლიტკოვსკაიას მკვლელობაში ბრალდებული ოთხივე პირი გუშინ სასამართლოს დარბაზიდან გაათავისუფლეს. ჟურნალისტის მკვლელობაში ბრალდებულები რუსეთის შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომელი სერგეი ხაჯიკურბანოვი, ძმები მახმუდოვები და პოდპოლკოვნიკი პაველ რიაგუზოვი იყვნენ.

2006 წლის 7 ოქტომბერს ჟურნალისტი ანა პოლიტკოვსკაია საკუთარი სახლის სადარბაზოში მოკლული იპოვეს.

ჟურნალისტს მოკვლით ემუქრებიან

დე ფაძტო **რეჟიმი ე.წ. პრეზიდენტის პირადი დაცვა მოკვლით დაემუქრა. ამის შესახებ საგანგებო წერილშია ნათქვამი, რომელიც სააგენტო „რეგნუმმა“ სრულად გამოაქვეყნა.**

წერილში ნათქვამია, რომ 6 თებერვალს ე.წ. პრეზიდენტის პირადი დაცვის თანამშრომელმა კონდრატ სამსონიამ, სოხუმის საკრებულოს ერთ-ერთმა დეპუტატმა და სოხუმის ადმინისტრაციის სარეკლამო სააგენტოს უფროსმა ადგურ ტარბამ ინალ ხაშიგი ქალაქგარეთ, უკაცრიელ ადგილზე გაიყვანეს.

საკუთარი მოქმედების მოტივად ისინი ასახელებდნენ იმას, რომ არ ეთანხმებოდნენ სტატიაში „უპროგრამო სიყვარული“ გამოთქმულ შეფასებებს, მოიტანეს ანალოგია ხოლოდოვისა და პოლიტკოვსკაიას ხვედრთან და მომდევნო პუბლიკაციების ტონის შეცვლა მოსთხოვეს, — ნათქვამია წერილში.

წერილის ავტორები მოითხოვენ, რომ სერგეი ბაღაფშმა მომხდარ ინციდენტს სამართლებრივი შეფასება მისცეს. აქვე აღნიშნულია, რომ აფხაზეთში საპრეზიდენტო წინასაარჩევნო კამპანია დაიწყო და ხელისუფლების მიმართ კრიტიკა გაიზრდება.

წერილს აფხაზური ტელევიზიის, გაზეთებისა და საინფორმაციო სააგენტოს 31 წარმომადგენელი აწერს ხელს.

ინტერპრესნიუსი

◎ სანადირო გარბოდაო

ჩვენი თავისთვის ვერ მიგვიხედია და ავღანეთის საქმეს გავარიგებთ?!

თბილისი ნატოს საქართველოს ტერიტორიას სთავაზობს ავღანეთში სამშვიდობო ოპერაციის გაგრძელების, როგორც ერთ-ერთ ალტერნატიულ გზას. ამის თაობაზე „ნიუს რუ“ საქართველოს თავდაცვის მინისტრზე დავით სიხარულიძეზე დაყრდნობით იუწყება.

სიხარულიძის თქმით, საუბარი არ არის საქართველოს ტერიტორიაზე ნატოს გაზების განთავსებაზე, არამედ მხოლოდ ალიანსის თვითმფრინავებისათვის ქვეყნის საჰაერო სივრცის გახსნაზე ავღანეთში შესაღწევად.

მინისტრმა ასევე დაადასტურა, რომ საქართველო მალე თავის სამხედრო კონტინგენტს გაუშვებს ავღანეთში. ჯარისკაცების რაოდენობა ჯერჯერობით ცნობილი არ არის.

ავღანეთში ნატოს თვითმფრინავების მიერ ტვირთების შეტანა კითხვის ნიშნის ქვეშ მას შემდეგ დადგა, რაც ყირგიზეთმა მიიღო გადაწყვეტილება ამერიკული ავიაბაზის „მანასის“ დახურვის შესახებ. ამასთანავე, ავღანეთის მეზობელმა ორმა სახელმწიფომ ტაჯიკეთმა და უზბეკეთმა ნატოს წევრი ქვეყნების კომერციული ტვირთების ავღანეთში ტრანზიტზე თანხმობა განაცხადეს.

ინტერპრესნიუსი

◎ ინტერვიუ

რუსთავი მეტალურგთა ქალაქად უნდა დარჩეს!

ქვეყანას ქარხნებით გაძეძგილი ისეთი ქალაქი ებადოს, როგორიც რუსთავია და ეკონომიკურად სულს ლაფავდეს, ამას ხომ მოხერხება უნდა?

რამდენიც გინდა აგინე კომუნისტებს და ეჯაჯგურე გორში შემორჩენილ სტალინის ერთადერთ ძეგლს, მაგრამ ორმოცზე მეტი დიდი თუ პატარა ქარხანა და ლამაზი ქალაქი ხომ დაგიტოვეს იმ ადგილზე, სადაც ექვსიოდე ათეული წლის წინათ უდაბნო, ნარ-ეკალი და მტკვრის პირას შემორჩენილი ერთადერთი ციხე-კოშკი არიში იყო?

დღეს თვით ყოვლისშემძლე ამერიკა, ევროპაც, ძალიანაც რომ ჩაგვეხუტოს და მოინდომოს, ასეთ სამრეწველო ქალაქს ვერ აგვიშენებენ.

მერე მოვიდა შევარდნაძის ხელისუფლება და საათივით აწყობილი ეს საოცარი ქარხნები, მსოფლიო ბაზარზე უკონკურენტო თითქმის ყველა სახის პროდუქციას რომ ამზადებდა, იმ დირექტორებს ჩააბარა, რომელთაგან ბევრი შემთხვევით იყო მოხვედრილი ამ თანამდებობებზე, უმეტესობა კი — მიზნობრივად, საკუთარი ჯიბეების გასასქელებლად. ჰოდა, იმათაც ხელი გამოიღეს, მოწყობილობადანადგარებს შეესივნენ და რაზეც ხელი მიუწვდათ, მუქთად გაყიდეს. ასე განადგურდა 4-ათასკაციანი „ქიმგოჭკო“, თითქმის ათასკაციანი „ამწემშენებელი“, „თუჯსასხმელი“, ქარხანა „ცენტროლიტი“ და ათობით სხვა საწარმო.

მას მოჰყვა დიდი რეფორმატორი, ულვაშიანად ყველაფრის გამყიდველი ბენდუქიძე და რაც დარჩენილი იყო, ქარს გაატანა, ხოლო მეტალურგიული გიგანტი ჟოზეფ კეის აჩუქა.

და მაინც ფეთქავს რუსთავი, თუნდაც ნაქარხნალი, ინფრასტრუქტურაგავერანებული, თუ გულისხმიერად მიუდგები, დოვლათით აგავსებს...

ქალაქის დღევანდელი ხელისუფლება ყველა ბერკეტს იყენებს ეკონომიკის ასალორძინებლად.

რუსთავის ახალგაზრდა მერს მამუკა ჩიქოვანს ერთ-ერთმიზნად ქუჩების, ეზოების და სკვერების კეთილმოწყობა დაუსახავს. მშობლიურ ქალაქს რომ ასე ესათუთება, ესეც ხომ დიდი მადლია. აი, თბილისიდან რომ შემოხვალ და ჩვენი ქვეყნის ეროვნული გმირის, რუსთაველთა სათაყვანო ადამიანის ჟიული შარტავას სახელობის გამზირს თვალს შეავლებ, გული გაგინათდება...

— ეს პროსპექტი ჭეშმარიტად რომ ამართლებდეს ჟიული შარტავას სახელს, საამისოდ ყველაფერს ვაკეთებთ, იგი უნდა ვაქციოთ ქალაქის სავიზიტო ბარათად. ცნობილმა არქიტექტორებმა და მშენებლებმა ყველაფერი ილონეს, რათა ხორცი შესასხან ჩანაფიქრს. მე აქედან წამ-

სვლელი არ ვარ, აქ დავიბადე, აქ უნდა იცხოვრონ ჩემმა მშობლებმა, შვილებმა, შთამომავლებმა. მე ყველაფერს გავაკეთებ, რათა წინაპრების ღირსეული საქმე კეთილად გავაგრძელო. განვაახლებთ არა მარტო კარიბჭეს, არამედ რუსთავის ყველა უბანს, ახალსა თუ ძველს, ყველა ქუჩას და ეზოს. ქალაქის ბიუჯეტიდან პირველ „აზოტის“ 3-ათასიანი კოლექტივი. მიუხედავად ეკონომიკური კრიზისისა, წარმოება შეუფერხებლად მუშაობს და ამაში უდავოდ დიდია ქვეყნის ხელისუფლების თანადგომა. კომბინატის მიერ წარმოებული მინერალური სასუქები ამ გაზაფხულზე უსასყიდლოდ დაურიგდებათ ლტოლვილებს, ასევე ყველა სოფლის მუშაკს, მეურნეს. ეს იქნება დიდი საჩუქარი რუსთაველებისგან.

საბედნიერად, გამართულად მუშაობს ლითონკონსტრუქციების ქარხანა, „ინდუსტრია-ჯგუფი“, ცემენტის წარმოება, სხვა მცირე მოცულობის საწარმოები, ვითარდება მცირე ბიზნესი... ისიც უნდა ითქვას, რომ ქალაქის განახლება-რეკონსტრუქციაზე ადგილობრივი წარმოების ლითონკონსტრუქცია და სამრეწველო მასალები გამოიყენება, რაც მათ საშუალებას აძლევს, შეუფერხებლად იმუშაონ.

დავსძენ, რომ ჩვენ ჯერაც გვაქვს ისეთი საწარმოები, რომლებსაც თავისუფლად შეუძლიათ გამოუშვან მსოფლიო ბაზარზე გასატანი ნებისმიერი პროდუქცია...

— რუსთავის მეტალურგიული კომბინატი უწინ ქალაქისა და ქვეყნის სიამაყე იყო. არც ახლა ეგების მისთვის გვერდის ავლა, არადა, იქ მძიმე მდგომარეობაა... თავის დროზე საეჭვოდ გაიყიდა, მეპატრონე კი დაპირებებს არ იშურებს. ამ დროს ძირითადი საამქროები კვლავ ჯართად იყიდება. ეს მაშინ, როცა ჯართი გაუფასურდა.

— ბოლო რამდენიმე დღის განმავლობაში მე მძონდა ქარხნის ხელმძღვანელობასთან შეხვედრა. სამწუხაროდ, ქარხნიდან ჯართი რომ იყიდება, ეს ფაქტია. ისინი ამას ეკონომიკურ კრიზისს უკავშირებენ... რა თქმა უნდა, ამის გამართლება შეუძლებელია, თუმცა დაგვპირდნენ, რომ ვითარება მალე შეიცვლება, თანაც სასიკეთოდ. დაველოდოთ მოვლენათა განვითარებას. რუსთავი უნდა დარჩეს დიდი მეტალურგიის ქალაქად.

— ბატონო მამუკა, საქართველოს ახალი პრემიერი ნიკა გილაური, ჯერ კიდევ პარლამენტისგან დაუმტკიცებელი, პირველად რუსთავს ეწვია.

— დიახ, ჩვენი ქალაქის მოსახლეობას შეხვდა და სამთავრობო პროგრამა გააცნო. მისასალმებელია, რომ პროგრამაში ძირითადი აქცენტი ახალი სამუშაო ადგილების შექმნისკენაა მიმართული, რაც რუსთავისთვისაც მეტად მნიშვნელოვანი პრობლემაა. სამუშაო ადგილების შექმნა, მრეწველობისა და ბიზნესის განვითარების ხელშეწყობა — ეს ჩვენთვის უპირველესი ამოცანაა. განსაკუთრებით ახალგაზრდებს უნდა შევუქმნათ სათანადო პირობები.

— რუსთავის მოსახლეობა „რუსთავგაზს“ უჩივის გადასახადების გაზრდას, თითქოსდა, ზამთრის სეზონი მრიცხველებს პრობლემებს უქმნის. არადა, ასეთი თბილი ზამთარი დიდი ხანია არ ყოფილა.

— ეს საკითხი კონტროლზე გვყავს აყვანილი. ზამთარი მართლაც კარგია და ვიმედოვნებ, „რუსთავგაზის“ ხელმძღვანელობა უფლებებს არ გადააჭარბებს.

* * *

საუბარი გრძელი გამოგვივიდა, სადაც ყურადღება გამახვილდა მოსახლეობის სოციალური პირობების გაუმჯობესებაზე, მწვავე დემოგრაფიულ პრობლემებზე, კულტურასა და ხელოვნებაზე... ქალაქის მერმა სიამაყით აღნიშნა, რომ მუსიკალურ სასწავლებლებში, სადაც არაერთი ღირსეული მუსიკოსი აღიზარდა, გრძელდება დიდი ტრადიციები და რომ ამ სასწავლებლების 400 მოსწავლე ქალაქის ბიუჯეტიდან დაფინანსდა. დიდი ყურადღება ეთმობა სპორტს. რუსთაველი ფეხბურთელები, კალათბურთელები, მოჭიდავენი საკმაოდ წარმოჩნდნენ როგორც საქართველოს, ისე მსოფლიო ასპარეზზე.

და კიდევ, მერია დიდ ყურადღებას უთმობს ჯანმრთელობის კერებს. მერს მხოლოდ იმაზე წყდება გული, რომ გასული წლის აგვისტოს ომის გამო, რუსთავის 60 წლის იუბილე ღირსეულად, ფართო მასშტაბით ვერ აღინიშნა. სამაგიეროდ, საამისოდ განკუთვნილი ფინანსების ნაწილი სამაჩაბლოდან ლტოლვილთა დახმარების კეთილ საქმეს მოხმარდა.

გივი ჯაახუა.

◎ განცხადება

ადვოკატთა ასოციაციის საერთო კრება ისევ ჩაიშლება?

დღეს, 12 საათზე, ვერის ბაღის საკალათბურთო სასახლეში საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის საერთო კრებაა დაგეგმილი. თითოეული ადვოკატი ვალდებულია, გამოცხადდეს კრებაზე, სადაც ასოციაციის თავმჯდომარისა და მმართველობითი ორგანოების არჩევნები უნდა გაიმართოს.

ამასთან დაკავშირებით, გუშინ სასტუმრო „სიმპათიაში“ ასოციაციის თავმჯდომარეობის ერთ-ერთმა კანდიდატმა მამუკა მდინარაძემ საგანგებო განცხადება გააკეთა. მისი თქმით, ადვოკატთა ასოციაცია დღითი დღე კარგავს ფუნქციებს და დაშლის პირას იმყოფება. ალმასრულებელ საბჭოს, ეთიკისა და სარევიზიო კომისიებს გასული აქვთ უფლებამოსილების ვადა. კრება უკვე ორჯერ ჩაიშალა და ახლაც ვრცელდება ინფორმაცია დაგეგმილი კრების მიზანმიმართულად ჩაშლის აქტიური მცდელობის შესახებ.

საქართველოს მასშტაბით ასოციაციაში სულ 3500-მდე ადვოკატია. კანონმდებლობის მიხედვით, თავმჯდომარის ასარჩევად საჭიროა სიითი შემადგენლობის უმრავლესობა. რადგან ადვოკატები რეგიონებიდან უნდა ჩამოვიდნენ, ზოგიერთს ფრენებს ეშინიან და ეუბნებიან, რომ კრება არ შედგება.

მამუკა მდინარაძემ კონკრეტული პირები ვერ დაასახელა, ვინც კრების დაშლით არიან დაკავებული, თუმცა აღნიშნა, რომ ამუშავებს ლუსტრაციის ახალ პრინციპს და დღეს კრებაზე გაახმიანებს, თუ რა მეთოდით შეძლებს ის კრების ჩატარებასა და თავმჯდომარის არჩევას.

მდინარაძე საადვოკატო ფირმის „თბილისის იურიდიული ცენტრის“ დამფუძნებელი და დირექტორია. თავმჯდომარეობის კანდიდატმა უკვე წარმოადგინა თავისი საარჩევნო პროგრამა და არჩევის შემთხვევაში რადიკალურ რეფორმებს გეგმავს.

— შეიძლება კვორუმი არ იკრიბებოდეს იმიტომაც, რომ ადვოკატები სკეპტიკურად უყურებენ ასოციაციას, ეს ორგანიზაცია ძმედუუნარო. ასოციაციის დაშლა კი უარყოფითად იმოქმედებს თითოეული ადვოკატის სამომავლო საქმიანობაზე და გამოიწვევს ადვოკატთა კორპუსის კიდევ უფრო დასუსტებას, — აღნიშნა თავმჯდომარეობის კანდიდატმა, — განვლილმა პერიოდმა დაადასტურა, რომ სწორედ დღეს, ადვოკატთა ასოციაციაში საჭიროა ახალი გუნდის, ძლიერი და რეფორმატორი თავმჯდომარის მოსვლა, რომელიც რადიკალურად შეცვლის ორგანიზაციაში არსებულ მდგომარეობას და მიაღწევს ადვოკატთა კორპუსის გაძლიერებას.

ადვოკატმა მოუწოდა კოლეგებს, მოგრძანდნენ დღეს დაგეგმილ კრებაზე და ხმა მისცენ ღირსეულ კანდიდატს.

თეა მოსია

◎ დისკუსია

კანონში შეტანილი ცვლილებები და დამატებები მით უფრო არაპრაქტიკულია

„თავისუფალი აზრის სახლში“, იურიდიულ დარგაზში, პარლამენტარ ჯონდი ბაღათურიას ინიციატივით, სამართლის დარგის სპეციალისტები შეიკრიბნენ და საქართველოს კანონში შეტანილი ახალი ცვლილებების შესახებ იმსჯელეს.

დარგაზში პარლამენტის იურიდიული კომიტეტის წევრებიც იყვნენ მოწვეულები, მაგრამ არ მოვიდნენ. ამაში მოულოდნელი არაფერია, — თქვა „თასის“ ხელმძღვანელმა მამუკა არეშიძემ, — მთავარია, რომ დისკუსია შედგება.

ყველა იურისტი დაეთანხმა ჯონდი ბაღათურიას, რომ ახალი ძართული კანონი არაპრაქტიკულია, მძიმე სისხლის სამართლის კოდექსი გვაქვს და სასჯელიც ხშირად არაადეკვატურია, შეკრებითობის პრინციპის შემოტანამ კი სამართალი საერთოდ დაარღვია. მაგალითად გლეხს, რომელმაც შვიდი ძროხა მოიპარა, ოლონდ თითო-თითოდ ანუ დანაშაული შვიდგზის ჩაიდინა, სასჯელები შეკრიბეს და ჯამში 45 წელი შეადგინა. 16 წლის არასრულწლოვანს, რომელმაც სარდაფი გატეხა და ღვინის ბოცა მოიპარა, 6 წელი მიუსაჯეს.

— ადრინდელი კოდექსი გაცილებით ჰუმანური იყო, — აღნიშნა დეპუტატმა, — ამიტომ თქვენს შენიშვნებს ავკინძავ, საკომიტეტო მოსმენების დროს დაგპატიჟებთ, რომ შენიშვნების უკეთ არგუმენტაცია და ლობირება შევძლოთ, ხელისუფლებაც, სავარაუდოდ, არაპოპულარულ ნაბიჯზე არ წავა, — უთხრა დისკუსიის მონაწილეებს.

დარგაზში იმსჯელეს სისხლის სამართლის კოდექსში პატიმრობის შესახებ შეტანილი ცვლილებებისა და დამატებების შესახებ. სამართლის სპეციალისტების განსაკუთრებულ გულისწყრომას იწვევს სისხლის სამართლის კოდექსის 79-ე მუხლი, რომლის მიხედვითაც მოსამართლე პროკურორზეა დამოკიდებული, რადგან მასთან საპროცესო შეთანხმების გარეშე განაჩენს ვერ გამოიტანს.

ჯონდი ბაღათურიამ აღნიშნა, რომ „ვარდების რევოლუციის“ შემდეგ ხელისუფლების არგუმენტი ასეთი იყო: ჩვენ გვჭირდება შიშის დანერგვა, რადგან გამეფებული იყო უწესრიგობა. დეპუტატი მიიჩნევს, რომ ამაში რაციონალური მარცვალი, ალბათ, იყო, თუმცა ამ ეტაპმა გაიარა.

დისკუსიამ დიდხანს გასტანა, რადგან საქართველოს კანონში შეტანილ ცვლილებებში იურისტებმა სამსჯელო და საკამათო ბევრი ნახეს.

ნია ფიფია

წელიწადი უპატარკაციშვილოდ – უიმედობის წელიწადი საქართველოსთვის

◎ პოზიცია

12 თებერვალს შესრულდა ერთი წელი, რაც გარდაიცვალა ბადრი (არკადიძ პატარკაციშვილი. ამ დღეებში, ზუსტად ერთი წლის წინათ თბილისში ხდებოდა ის, რის დაჯერებაც უბრალოდ არ მინდოდა – კრძალავდნენ ბატონ ბადრის, რომელმაც ქართველ ხალხს მისცა რეალური იმედი უკეთესი, უფრო ღირსეული ცხოვრებისა.

ბ. პატარკაციშვილის უეცარი სიკვდილის შოკის მომგვრელი ცნობის გავრცელებამდე სულ რამდენიმე დღით ადრე მე შევხვდი მის პრეს-მდივანს, პატიოსან ადამიანს გუგა კვიტაშვილს, რომელიც სიამოვნებით დამთანხმდა, ბატონ ბადრისთან მოგვეწყო პირდაპირი ინტერნეტ-კონფერენცია ფორუმზე, რომელიც ამჟამად "Caucasia-Experts"-ის პროექტის შემადგენელი ნაწილია.

ადამიანებს მიეცემოდათ საშუალება, რესპონდენტისათვის დაესვათ შეკითხვები, რომლებზეც პასუხს "შუამავლების" გარეშე მიიღებდნენ - შეგახსენებთ, რომ იმჟამად ხელისუფლების მიერ „სახელმწიფო გადატრიალების მცდელობაში" ბრალდებული პატარკაციშვილი, სამშობლოსგან შორს მყოფი, ქართველი ხალხისაგან სრულ იზოლაციაში იყო მოქცეული - მისი კუთვნილი ტელეარხი "იმედი" ჯერ "სპეცნაზმა" დაარბია, შემდეგ მთავრობის მიერ მოსყიდულმა და დაშინებულმა ზოგიერთმა ჟურნალისტმა შეაჩერა არხის მაუწყებლობა. "სააკაშვილისტების" მიერ კონტროლირებული ტელე- და რადიოარხები ლანძღავდნენ და იარლიყებს აკრავდნენ მას, პრესა ერიდებოდა მის შესახებ წერას, მისმა ყოფილმა მებობრებმა და კოლეგებმა, რომლებსაც იგი ამდენს ეხმარებოდა, ზურგი შეაქციეს... ამ ფონზე ძალიან მნიშვნელოვანი იყო ხალხთან მისი პირდაპირი კონტაქტის უზრუნველყოფა, ამგვარ შესაძლებლობას ჩვენი ინტერნეტ-ფორუმი იძლეოდა. მაგრამ, როგორც უკვე აღვნიშნე, ბატონი ბადრის პრეს-მდივანთან საუბრიდან სულ რამდენიმე დღეში იგი უეცრად გარდაიცვალა.

გარდაიცვალა თუ მოკლეს? ეს კითხვა დღესაც აქტუალურია და მრავალ ქართველს არ ასვენებს. ძალიან ბევრი მაღალი რანგის პოლიტიკოსი დაილუპა ბოლო წლების მანძილზე "შემთხვევით": 2002 წელს საკუთარ კაბინეტში უშიშრების საბჭოს მდივანმა ნუგზარ საჯაიამ "თავი მოიკლა", მთავრობის თავმჯდომარე ზურაბ ჟვანია 2005 წელს "გაზით გაიგუდა"; ამის შემდეგ მალევე ყოფილი თანაკლასელის ტყვიით იღუპება სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტიზის სამსახურის უფროსი ლ.სამხარაული, რომელიც ჟვანიას საქმეს იკვლევდა, მისი მკვლელი კი დანაშაულის ადგილზე ისევ "თავს იკლავს", ხოლო მკვლელობის მოტივი ყველასათვის გაუგებარი რჩება... დაბოლოს, ბადრი პატარკაციშვილი. ყველა ჩამოთვლილი შემთხვევის შემდეგ ხდება მ.სააკაშვილის გაძლიერება, მის ხელში ძალაუფლების უზურპაცია.

პირადად მე დარწმუნებული ვარ, პატარკაციშვილი მოკლულია, მაგრამ არა მგონია, რომ ქართულ სპეცსამსახურებს ხელი მიუწვდებოდათ ლონდონამდე. იგი მოკლეს ამერიკულმა და ბრიტანულმა სპეცსამსახურებმა. როგორც "პროფესიონალურ" ენაზე იტყვიან - ჩამოიშორეს. ჭირს იმის დაჯერება, რომ სამედიცინო გამოკვლევის ჩატარებიდან ორი თვის თავზე, მაშინ, როდესაც ეძიმებს ცოცხალი ბატონი ბადრის გამოკვლევის დროს არანაირი დაავადება არ აღუნიშნავთ, ჯანმრთელი გული ასე უცბად, უმიზეზოდ გაჩერებულიყო. ბუნებრივია, სკოტლანდ იარდი არასოდეს გაამხელს ბატონი ბადრის სიკვდილის ნამდვილ მიზეზებს. მისი სიკვდილი მომგებიანი იყო სააკაშვილისთვის, მაგრამ მას ძალზე მოკლე ხელები ჰქონდა მილიარდერის მოსაცილებლად, მით უმეტეს, ასე პროფესიონალურად, უკვალოდ. ზოგიერთი ქართველი კომენტატორის ვერსიის მიუხედავად, რომლებიც ყველაფერში "რუსულ კვალს" ხედავენ, ეს რუსული სპეცსამსახურების ხელწერა არ არის. ჩვენ ისინი საქმეში ვნახეთ ბოლო დროს. ანდროპოვის დროინდელი, კგბ-ს პროფესიონალიზამდე და მით უმეტეს, ბერიას ნკვდ-ს გენიალურობამდე თანამედროვე რუსულ სპეცსამსახურებს ჯერ კიდევ ბევრი უკლიათ. გავიხსენოთ იანდარბიევის მკვლელობა ყატარში, საავტომობილო ბომბის ხმამ ლამის კუვეიტამდე მიაღწია, ხოლო თავად რუსი აგენტები მაშინვე დააკავეს ყატარის სამართალდამცავებმა. როგორც ამბობენ, უბედური ლიტვინენკოს გამო ლამის ნახევარი ლონდონი დასხივდა რადიაციით... არა, ნამდვილად არ ყოფილან რუსული სპეცსამსახურები პატარკაციშვილის მკვლელობაში გარეულნი, მოტივიც არ ჰქონდათ საამისოდ.

პატარკაციშვილის ფიზიკური მოსპობის მთავარ მიზანს წარმოადგენდა მის მიერ საქართველოში დიქტატურასთან ბრძოლის აღკვეთა, რითაც იგი ხელს არა მარტო საქართველოს მარიონეტულ რეჟიმს უშლიდა, არამედ ოკეანის გაღმა არსებულ გავლენიან წრეებსაც. ასპარეზზე გამოჩნდა ვინმე ჯოზეფ ქეი, რომლის გვარი ქართულად კაკალაშვილად თუ კაკიაშვილად ჟღერს და რომელმაც სკანერზე გადაღებული და "ფოტოშოპში" დამუშავებული პატარკაციშვილის ყალბი "ანდერძის" საშუალებით სერიოზულად შეუშალა ხელი განსვენებულის ქონების გადაცემას მისი კანონიერი მემკვიდრეებისათვის – პატარკაციშვილის ოჯახის წევრებისათვის. გასაკვირი არ არის, რომ საქართველოში ქეის ქაღალდები ხელისუფლებამ სწრაფად და სიამოვნებით აღიარა "კანონიერად" და ავანტიურისტს მფლობელობაში გადაეცა ტელეარხი "იმედი" - პატარკაციშვილის მთავარი ქმნილება საქართველოში, რომლისაც სააკაშვილს გასაგები მიზეზების გამო, ყველაზე მეტად ეშინოდა. თუმცა არა მხოლოდ არადემოკრატიულ საქართველოში, არამედ თითქოს დემოკრატიულ ამერიკაშიც განსვენებული პატარკაციშვილის ქონებასთან დაკავშირებული სიტუაცია ასევე არ არის მთლად გარკვეული. საქმეში ფიგურირებს ამერიკელი ნოტარიუსის დამოწმება, რის საშუალებითაც თითქოს ქეის პოზიციები მყარდება. ერთმა ქართველმა კომენტატორმა, წესიერმა ადამიანმა, ბატონი ბადრის ერთგულმა მეგობარმა, მაგრამ ამავე დროს ამერიკის სახელმწიფო სისტემის დემოკრატიულობაში ალალად დარწმუნებულმა, ჩემთან არაფორმალურ საუბარში ჯერ კიდევ შარშან გაზაფხულზე განაცხადა, რომ ამერიკული სასამართლო მალე ყველაფერს თავის ადგილს მიუჩენდა, რომ ჯოზეფ ქეის გაუჭირდებოდა ამერიკაში ჩასვლა, რადგან სიყალბის გამო მას ციხე ემუქრება და ა. შ. მაგრამ ამ მთლიანობაში მცოდნე და სოლიდური ადამიანის პროგნოზი არ გამართლდა - პროცესი გაიწელა, განსვენებულის ოჯახის ადვოკატთა

თავდაპირველმა წარმატებებმა თავიანთი ლოგიკური განვითარება ვერ ჰპოვა, გარდაცვლილის მეუღლე და ძალიშვილი ჯერ ისევ ვერ გახდნენ ბ.პატარკაციშვილის ქონების კანონიერი მფლობელები, ხოლო ქეი თავს სავსებით კომფორტულად გრძნობს, მიუხედავად აშკარა ფალსიფიკაციისა (მან ვერა და ვერ წარმოადგინა ბ. პატარკაციშვილის ანდერძის დედანი, რადგან არანაირი "ანდერძი" ბუნებაში არ არსებობს!ძ. ისმის კითხვა: სად არის დაბრკოლება? ამ კითხვაზე პირდაპირი პასუხი არ არსებობს, აშშ-დან პროცესთან დაკავშირებული ინფორმაციები პრაქტიკულად აღარ მოდის.

ქეი თუმცა კი ვერ გახდა პატარკაციშვილის ქონების მფლობელი გლობალური მასშტაბით, მაგრამ ჰაერში ჩამოკიდებული გაურკვეველი სიტუაცია, როდესაც განსვენებულის მილიარდებს ვერ განკარგავს მისი ოჯახი, რომელიც, თავის მხრივ, სავსებით შესაძლებელია, "ბადრის საქმეს" - საქართველოში დემოკრატიული ინსტიტუტების დაფინანსებას - გააგრძელებდა, სააკაშვილსა და ოკეანისგაღმელ იმ ძალებს აძლევთ ხელს, რომლებიც არსებულ რეჟიმს უჭერენ მხარს. სწორედ ამიტომ პირადად ჩემთვის ცხადია, მიუხედავად იმისა, რომ არ მივეკუთვნები შეთქმულების თეორიათა მოყვარულების რიგებს: ბადრი პატარკაციშვილი ემსხვერპლა კარგად დაგეგმილ შეთქმულებას, ხოლო ასეთი შეთქმულების განხორციელება შეუძლებელია ძალზე ძლიერი გლობალური ძალებისგან ხელშეუწყობელად, ამ ძალებს კი ანგლო-ამერიკული სპეცსამსახურები წარმოადგენენ.

პატარკაციშვილის მოცილებამ დაასამარა რეჟიმისადმი არსებითი წინააღმდეგობის გაწევის იმედები. ბატონი ბადრის გარდაცვალების (მკვლელობისძ შემდეგ ოპოზიციის მოქმედება, მანამდეც საკმაოდ გაუბედავი, კიდევ უფრო არადამაჯერებელი გახდა. ხალხი ინერციით ისევ ზვირთებად გამოდიოდა ქუჩაში - ასე მოხდა 2008 წლის 26 მაისს, როდესაც გაპროტესტდა საპარლამენტო არჩევნების გაყალბება (იანვარში საპრეზიდენტო არჩევნების გაყალბების შემდეგ. დიდძალი რაოდენობის ხალხი შეიკრიბა, პრეზიდენტს ზიმიც გაუფუჭეს - საქართველოს დამოუკიდებლობის დღეს "უმაღლესი მთავარსარდალი" დროულად გაიპარა პარლამენტის მოედნიდან სისხამ დილას ჩატარებული სამხედრო აღლუმის შემდეგ, რათა არ შეჯახებოდა განრისხებულ ხალხს, რომელსაც ის არ აურჩევია. მაგრამ ეს უკვე არაფერს ნიშნავდა, ხალხი ვერ გრძნობდა ოპოზიციის მტკიცე ნებას, ხოლო ოპოზიცია - საკუთარი თავისადმი რწმენას. ძალზე ბევრმა ოპოზიციონერმა, თავის დროზე, როდესაც ხელისუფლებამ ბატონ ბადრის ცილი დასწამა და ის "სამშობლოს მოღალატედ" გამოაცხადა, დისტანცია დაიკავა მის მიმართ. პირადად მე, როგორც საქართველოს მოქალაქე, ვერასოდეს ვაპატიებ მათ ამ გამოვლენილ სიმხდალეს. სამწუხაროდ, ხელისუფლების პროპაგანდას საკმაო რაოდენობის უბრალო ქართველი მოქალაქეც აჰყვა - რას ვიზამთ, მთავრობის მიერ მთლიანად კონტროლირებული ტელევიზიების მიერ დანერგილმა ფსიქოზმა თავისი საქმე გააკეთა. მაგრამ ხალხმა მთლიანობაში როდი აქცია ზურგი ბატონ ბადრის. მან ღირსეულად შეაფასა ადამიანი, რომელმაც საპრეზიდენტო არჩევნების კამპანიისას საქართველოს უახლეს ისტორიაში პირველად წარმოადგინა ქართული ეკონომიკის გაჯანსაღების რეალური პროგრამა, გამოაცხადა მოსახლეობის შეჭირვებულ ფენებთან სოციალური სოლიდარობა და გამოხატა მზადყოფნა, ამ მიზნების განხორციელებაში ჩაედო საკუთარი, რეალური ფული. ეს დაფასება გამოიხატა 2008 წლის 5 იანვრის არჩევნებზე ბატონი ბადრის მიერ შვიდი ადგილიდან დაკავებული საპატიო მესამე ადგილით - მან ეს შეძლო იმისდა მიუხედავად, რომ მოხდა არჩევნების ტოტალური გაყალბება და თან არ გააჩნდა შესაძლებლობა, ფიზიკურად ჩამოსულიყო საქართველოში, არათუ საკუთარი ხმები დაეცვა). აღარაფერს ვიტყვით იმაზე, რომ ბ. პატარკაციშვილის უეცარი სიკვდილი (მკვლელობაძ საქართველოში საერთო-სახალხო გლოვად იქცა.

ალბათ ბ. პატარკაციშვილს დროულად უნდა შეეძლო საკუთარი პოლიტიკური გუნდი, ნაცვლად იმისა, რომ დაყრდნობოდა უკვე არსებულ, ყველასათვის მოგეზრებულ ფიზიონომიებსა და ფსევდოპარტიებს. მაგრამ ძალზე ძლიერი იყო მასში ნამდვილი დემოკრატის სულისკვეთება, საპარლამენტო რესპუბლიკის მხარდამჭერისა; პრაქტიკულად ყოველი მისი გამოსვლა პირდაპირ ან ირიბად გამოხატავდა აზრს: "გვეყო საქართველოში ბელადიზმი, ჩვენ ფონს გავალთ ბელადების გარეშეც, ჩვენი არჩევანია საზოგადოებაში კონსენსუსის მიღწევა!".. სწორედ ამიტომ იგი საერთო ენის გამონახვას ცდილობდა ქვეყნის ყველა პოლიტიკურ ძალასთან. იგი ხომ თავიდანვე არ ყოფილა ოპოზიციონერი, პირიქით, თანამშრომლობდა საქართველოს ხელისუფლებასთან, აფინანსებდა სხვადასხვა საზოგადოებრივად მნიშვნელოვან პროექტებს, არ ეშინოდა იმისა, რომ ამ ქველმოქმედებისათვის დაფნის გვირგვინს ავადმყოფურად პატივმოყვარე პრეზიდენტი მიითვისებდა - ოღონდ კი საქართველოს სასიკეთო საქმე გაკეთებულიყო. საგარეო-პოლიტიკურ საკითხებში ბატონი ბადრი იკავებდა აწონილ-დაწონილ, რეალისტურ პოზიციას: ჯერ კიდევ შევარდნაძის მმართველობის ბოლოს, "იმედის ქალაქის" - მზიურის გახსნისას მან განაცხადა, რომ საქართველოს ხვედრია ლავირება აწარმოოს დიდ სახელმწიფოთა შორის, მან უნდა ითანამშრომლოს როგორც შორეულ ქალასთან - ამერიკასთან, ასევე უახლოეს დიდ მეზობელთან - რუსეთთან. ბატონი ბადრისთვის დამახასიათებელი ზომიერება, გაწონასწორებულობა და სალი აზროვნება ჯერჯერობით დიდად აკლია ქართულ პოლიტიკას.

ბატონი ბადრი ნამდვილი თბილისელი იყო, იგი თავს მოიაზრებდა როგორც ეგრაელად, ისე ქართველად, ერთ პიროვნებაში თანაარსებობდა (და ეს ასეც უნდა იყოს!ძ პატრიოტიზმი და ინტერნაციონალიზმი – ასევე ძალზე დეფიციტური მოვლენა ქართულ პოლიტიკაში. მის გარეშე ქართული პოლიტიკური სპექტრი დღეს დაოგლეგულად გამოიყურება. რა თქმა უნდა, არსებობენ ცალკეული წესიერი პიროვნებები-პოლიტიკოსები, გამოიკვეთა პერსპექტიული პოლიტიკური პარტიების ჩამოყალიბების კონტურებიც, მაგრამ ყოველივე ეს ჯერ ძალზე ცოტაა, ქვეყანას აკლია პატარკაციშვილის მასშტაბები - არა მხოლოდ მატერიალური, არამედ პირველ ყოვლისა მორალური. წელიწადმა ბატონი ბადრის გარეშე საქართველოში უიმედოდ ჩაიარა. მეტიც, 2008 წელი დამანგრეველი და სისხლიანი გამოდგა. აი ახლა უკრან ტაში ბატონ ბადრიზე ცილისმწამებლებმა დღეს არსებულ, ამჯერად უკვე დანამდვილებით შეიძლება ითქვას - სისხლიან რეჟიმს, რომელმაც უაზრო ომი გაიჩაღა და საბოლოოდ დაშალა ქვეყანა. ღმერთია მათი მსაჯული. სწორედ ასევე ღმერთია ბადრის მსაჯულიც. მისი მატერიალური მხარდაჭერით გადარჩენილი, ლეიკემიით დაავადებული მრავალი ბავშვის ლოცვა თავის გზას არ დაკარგავს.

გულბაათ რცხილაძე

◎ ინფორმაცია

„ვერ გაძღნენ კახეთის მუნიციპალიტეტები"

კახეთის რეგიონში ადმინისტრაციული ხარჯები შემცირების ნაცვლად, 10%-ით გაიზარდა. ამის შესახებ ინფორმაციას „კახეთის საინფორმაციო ცენტრი" ავრცელებს.

ცენტრის ინფორმაციით, კახეთში, რამდენიმე მუნიციპალიტეტის გარდა 2009 წლის ადგილობრივი ბიუჯეტი თითქმის ყველა საკრებულომ მიიღო და დაამტკიცა. მიუხედავად იმისა, რომ პრემიერ - მინისტრის მითითებით, ფინანსთა სამინისტრომ საბიუჯეტო ორგანიზაციებს ადმინისტრაციული ხარჯების შემცირება დაავალა.

„კახეთის საინფორმაციო ცენტრის" ინფორმაციით მუნიციპალიტეტებში ადმინისტრაციული ხარჯების ოდენობამ ბიუჯეტის საერთო თანხის 25-30%-ს გადააჭარბა.

ოფიციალური მონაცემებით, 2009 წელს ადმინისტრაციული ხარჯების გეგმამ კახეთის რეგიონის თითოეულ მუნიციპალიტეტში მილიონიან ზღვარს გადააჭარბა, რაც გასულ წელთან შედარებით დაახლოებით 10 პროცენტით მეტია. მაგალითად, სიღნაღის მუნიციპალიტეტში 2009 წლის ბიუჯეტის პროექტში ადმინისტრაციულ ხარჯებზე დაგეგმილია 1 000 500 ლარის დახარჯვა (ბიუჯეტის საკუთარი შემოსავლების დაახლოებით 32 პროცენტი), ლაგოდეხის მუნიციპალიტეტში 1 083 500 ლარი (30 პროცენტი), ხოლო თელავის მუნიციპალიტეტში 1 549 700 (25 პროცენტი).

თითქმის იგივე მდგომარეობაა კახეთის სხვა მუნიციპალიტეტებშიც. გურჯაანის მუნიციპალიტეტის 2009 წლის ბიუჯეტი თავდაპირველად 4 259 600 ლარს შეადგენდა, საიდანაც 1 248 100 ლარი გურჯაანის მუნიციპალიტეტის გამგეობისა და საკრებულოს ხარჯებს უნდა მოხმარდეს.

არასამთავრობო ორგანიზაცია „სამოქალაქო განვითარების ასოციაციის" დირექტორის გიორგი ბოკერიას განცხადებით, განვითარებული ქვეყნების საერთაშორისო პრაქტიკაში მიღებული ნორმების თანახმად, ხელისუფლების ადმინისტრაციული ხარჯები მთელი ბიუჯეტის მოცულობის 10-12%-მდე უნდა მერყეობდეს.

ჯი-ეიბ-ენი

◎ კრიზისი – დასაბრალებელი ნიშანსვეტი

პურის გაიაფებას ტყუილად ველოდებით?..

ასეთი განცხადების მიუხედავად, თუ მაინც გაგიჩნდათ იმედი, რომ პური გაიაფდება, ჩათვალეთ, რომ ეს არარეალური იქნება. ყოველ შემთხვევაში ჯერჯერობით მაინც, ვიდრე მსოფლიო კრიზისს მრავალმილიარდიანი პლანეტის მონაგარზე შეტევა არ გადაუფიქრებია. აქედან გამომდინარე, ლოგიკაც შექმნილი ვითარების თანხვედრია – ვიდრე ქვეყნად გლობალური ფინანსური კრიზისია, საქართველოში პურის ფასის დაწევაზე საუბარიც კი ზედმეტია.

პურს „ზურგს უმაგრებს“ სხვა ფაქტორებიც, თუნდაც მისი მოხმარების მაჩვენებელი, რომელიც საქართველოში ყოველთვის „რეკორდული“ იყო. თუ გავითვალისწინებთ, რომ ქვეყანაში შექმნილი გაუსაძლისი გაჭირვების გამო, ქართველებმა მწვადსა და საცივს თავი ანებეს და ხმელაპურზე გადავიდნენ, ეს მაჩვენებელი (მოხმარებაძ კიდევ უფრო „შთამბეჭდავი“ გახდა. სამწუხაროდ, ასეთ შემთხვევაში ბაზრის ლოგიკა გაჭირვებულთა კი არა, ყოველთვის იმ პროდუქციის მხრეზე იხრება, რომელზეც მოთხოვნილება შემცირების ნაცვლად სულ უფრო იზრდება.

ამას წინათ ერთ ჩემ კოლეგას, რომელსაც ხელთ ცელოფანის პარკში ჩაწყობილი ოთხი პური შევნიშნე, უნებლიედ ვკითხე: მიშა, ოჯახში რამდენი სული ხართ? ოთხიო – მიპასუხა და განცვიფრება რომ შემატყო, იქვე დაამატა: რა გიკვირს, ჩემო ძმაო, ვერა ხედავ, პური როგორ დააპატარავეს, დღეში ორს პირადად მარტო მე გეახლებიო(!ძ.

ეს ჩემი კოლეგა, მაგრამ რამდენია იმისთანა, ორი პურიც რომ აღარა ჰყოფნის? ვერ გეტყვით ამის თაობაზე მთავრობაში რა აზრის არიან, მაგრამ ერთი წინასწარ გაზეპირებული პასუხი ყოველთვის მოეძებებათ: ჩვენ ფასების დადგენაში ვერ ჩავერევით, ამას ბაზარი თავად დაარეგულირებსო. ასე რომ, მშვიდად იყავით, არც კრიზისია მუდმივი და არც ფასები, დადგება დრო და პურის ფასის კლების ტენდენცია კურდღელივით თავისით მოცუნცულდებაო.

თუმცა, გულმა არ მომითმინა, მთავრობის გამოგზავნილ „კურდღელს“ ვერ დაველოდე და ზოგი რამის გარკვევას პირადად შევეცადე. არადა იმდენი რამ არის გასაკვირი, თუ ფრთხილად არ იყავი, კაცს შეიძლება თავგზაც აგებნეს. ამაში დიდია ურთიერთბრალდებების დამსახურება, რომელსაც ხშირად მეპურეები მეფქვილეებს უყენებენ, ეს უკანასკნელნი კი იქით ედავებიან: რაც შეგვეძლო ფასები შევამცირეთ, ადრე თუ ერთ ტომარა ფქვილში 50 ლარზე მეტს აძლევდნენ, ახლა 30 ლარად ყიდულობენ და მეტი რაღა უნდათო. საყვედურებს მოისმენთ მაღაზიათა მეპატრონეების მისამართითაც, რომლებიც თურმე კონკურენციიდან თუ პირადი მოგების ინტერესებიდან გამომდინარე, საგითუმო ფასს საცალო ვაჭრობაში 10 თეთრზე მეტს უმატებენ და მომხმარებელს ისედაც გაფხეკილ ჯიბეს კიდევ უფრო „უმსუბუქებენ“.

აკი გითხარით, ძნელია სიმართლეში გარკვევა, არც ერთ მაღაზიაში არ გაგიმხელენ ზუსტად, ამა თუ იმ პურს რა ფასად ყიდულობენ მეწარმეებისგან და შემდეგ თვითონ რამდენს ამატებენ (ეს მათი ბიზნესის „საიდუმლოა“ძ. ამის მიუხედავად, თავს უფლებას ვაძლევ და ვერაზე მდებარე სასურსათო მაღაზიის პურის სექციაში მომუშავე ჭაღარა ქალბატონს ვეკითხები:

– თუ შეიძლება, მითხარით, თქვენთან პურის ფასს ბოლო პერიოდში არ მოუკლია?

– არა, ბატონო, არც მოუკლია და არც მოუმატია. აი, ნახეთ, ყველანაირი პური გვაქვს – თეთრი, რუხი, შავი, ლავაში, შოთი, ქირის პური, ქვის პური... ფასი გაინტერესებთ? 60 თეთრიდან იწყება და ზოგისა ლარსაც აჭარბებს.

– მეპურეების მიერ დადებულ ფასს თქვენ რამდენს ამატებთ?

– მაქსიმუმ 5-7 თეთრს, სინდისი მეტის უფლებას არ გვაძლევს.

– აკი 10 თეთრსა და მეტსაც კი ამატებენო?

– ტყუილია, ბატონო, არ დაივიჯეროთ. ამ ჭორს ისინი ავრცელებენ, ვისაც პურის სიძვირე სურს მაღაზიებს გადააბრალოს.

დავიჯეროთ თუ არა, ეს ჩემი „საიდუმლოა“, იმას კი გეტყვით, რომ მაღაზიის შემდეგ ქალაქის ერთ-ერთ ცნობილ პურის საცხობსაც მივაკითხე. მისმა თავკაცმა, გასაგები მიზეზების გამო, ვინაობის გამხელისგან თავი შეიკავა, მაგრამ მასთან გამბარიწყო, მაგრამ საქართველოში პურის გაიაფებას დღემდე უშედეგოდ ელიან?

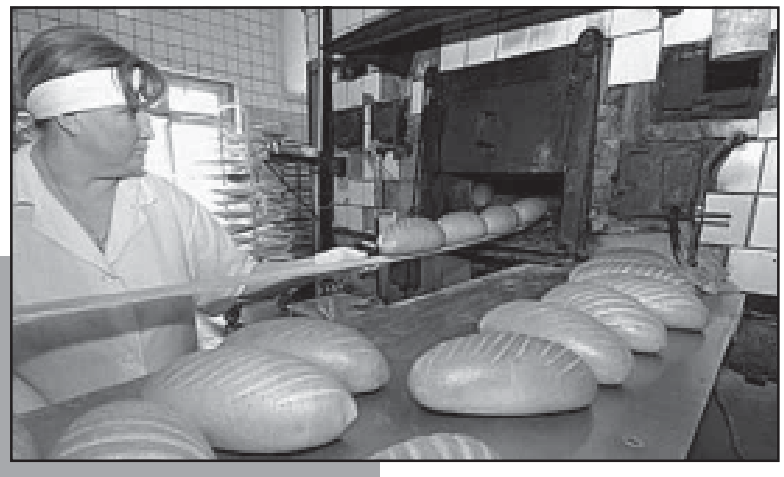

– არც ამის ახსნა გაუჭირდება კაცს, თუკი თვალებს არ დაიგრძავებს და კარგად ჩაიხედავს იმ მძიმე და გაუსაძლის პირობებში, რაშიც ქართველ მეწარმეებს და კერძოდ მეპურეებს გვიხდება მუშაობა.

– მაინც რა პირობებზეა ლაპარაკი?

– აი იმაზე, რასაც დენის, გაზის, წყლის და სხვათა გადასახადი ჰქვია. იმის შემდეგ, რაც ჩვენ მარტო ენერგოშემცველებში გვახდევინებენ, მეწარმე პროდუქციის გაიაფებაზე სიზმარშიც ვერ იოცნებებს.

– არ მესმის, რატომ გეძვირებათ, მაგალითად, გაზის გადასახადი, აკი მთავრობა გვეტრაბახება, გაზს აზერბაიჯანიდან ყველაზე იაფად ჩვენ გვაძლევენო?

– ვერ გეტყვით, მაგათ რამდენად აძლევენ (ფასი რატომღაც გასაიდუმლოებული აქვთ, მაგრამ ჩვენ რამდენად გვასყიდებენ, ეს ნამდვილად ვიცი. აბა იანგარიშეთ, 1 კუბმეტრი გაზი, რომელსაც მეწარმეებს დედაქალაქში 70-75 თეთრად, ხოლო რაიონებში 82 თეთრად აძლევენ, 1000 კუბმეტრზე გადაანგარიშებით რამდენი გვიჯდება? ეს, ჩემო ბატონო, კაი 700-800 ლარის ტოლია. ახლა აბა ისიც მითხარით, რომელ ქვეყანაში ახდევინებენ გაზში მეწარმეებს ამდენ საფასურს?

– სამაგიეროდ ფქვილი რომ გაიაფდა?– ვახსენებ.

– მეც მანდა ვარ, ფქვილი კი გაიაფდა, მაგრამ გაზი, დენი და წყალი იმდენად გაგვიძვირდა, რომ ყველაფერი გადაფარა და იქითაც გაახედა. ახლა საგადასახადო კოდექსი ნახეთ, როგორი მტაცებლურია? ასე თუ გაგრძელდა, ჩვენ პროდუქციას ვერასოდეს გავაიაფებთ.

– კოდექსს რაღას ერჩით? ხელისუფლება ამბობს, ჩვენისთანა ლიბერალური და მარტივი საგადასახადო კოდექსი მთელ დუნიაზე არ მოიძებნებაო(!ძ.

– ჰო, ძალიან მარტივია (ეცინებაძ, იმდენად მარტივი, რომ რაც კოდექსია, შვიდი იმდენი კიდევ განმარტებანი ახლავს, – თქვა და ეჭვი რომ არ შემპარვოდა, თაროდან „დოკუმენტები“ გადმოალაგა.

გადავფურცლე. „საგადასახადო კოდექსი“ 104-გვერდიანი აღმოჩნდა, „საგადასახადო კოდექსის განმატებანი“, რომელიც 2005 წლის ოქტომბერში გამოვიდა, – 700 გვერდიანი. ამ უკანასკნელს ყდაზე თვალებახვეული ქალი ახატია.

– ნახატი ძალიან ამშვენებს, – შევნიშნე ღიმილით.

– რა თქმა უნდა, – კვერი დამიკრა მეპურეთა თავკაცმა, – ამდენი განმარტებების შემდეგაც კოდექსში იმდენი გაუგებრობაა, რომ კაცს მაინც თავი თვალებახვეული გგონია. თანაც აბა რამე შეგეშალოს და შეცდომა გაგეპაროს? – მაშინვე 500 და 1000-ლარიან ჯარიმას წამოგკიდებენ...

აღარაფერი მითქვამს, საგადასახადო კოდექსი განმარტებიანად მეწარმეს უჩუმრად დავუბრუნე და საცხობიდან ასევე უჩუმრად გამოვედი. მთავარია, ხელისუფლებას მოსწონდეს საკუთარი შემოქმედების ნაყოფი და მეწარმე ვინ მიგდია, მასზე კრიტიკული შენიშვნები აკეთოს, ან კიდევ ხალხმა ამ საყოველთაო კრიზისის ჟამს პურის გაიაფება მოინდომოს?!

ოთარ ხუციშვილი

◎ დარგი

მარადიული კითხვა: კვერცხი იყო პირველი თუ ქათამი?

საქართველოს მეფრინველეობაში ამჟამად არსებული ვითარების გათვალისწინებით, პირველი თუ არა, მთავარი მაინც კვერცხია

ერთი მაღალპროდუქტიული მეკვერცხული ქათმისგან ექსპერტთა გამოანგარიშებით, წელიწადში საშუალოდ 300-350 ცალი კვერცხი, საერთო მასით 18-21 კილოგრამი მიიღება. 10 ცალი კვერცხის წარმოებაზე 1,4-1,5 კილოგრამი საკვები იხარჯება. ერთი მეხორცული ქათმისგან კი წელიწადში 200-250 ფრთა ბროილერი, საერთო მასით 360-450 კილოგრამი მიიღება.

– მეფრინველეობა, სხვა დარგებისგან განსხვავებით, შედეგს, ანუ მოგებას, მალე იძლევა, – ამბობს საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო უნივერსიტეტის სრული პროფესორი როზა ნოზაძე. ამიტომაც არ არის შემთხვევითი, რომ ფერმერები ამ დარგით დაინტერესდნენ. ინვესტორებმაც გაბედულად დააბანდეს მეფრინველეობაში თანხები და კარგი მოგებაც მიიღეს.

– თქვენი აზრით, რომელი საწარმოები ქმნიან დღეს მეფრინველეობაში ამინდს?

– ამ ბოლო წლებში ამოქმედდა კოდის, პატარძლეულის, მუხრანის, ალგეთის, კუმისის, სავანეთის და სხვა საწარმოები. თითოეული მათგანის პროდუქცია სავსებით შეესაბამება თანამედროვე სტანდარტებს.

– კვერცხის საქმე როგორ არის?

– ასევეა კვერცხიც. თუ ადრე საქართველოს ბაზარი სავსე იყო იმპორტული კვერცხით, ამჟამად მნიშვნელოვნად არის შემცირებული ქვეყანაში სასურსათო კვერცხის შემოტანა. თუმცა აქვე უთუოდ უნდა გავამახვილო ყურადღება ერთ მნიშვნელოვან საკითხზე, რომელიც დღეს პრობლემაა: საქართველოში წარმოებული სასურსათო კვერცხი (გარდა მოსახლეობის კუთვნილისაქ მიღებულია უცხოეთიდან შემოყვანილი ფრინველისგან, რომელიც ერთდღიან ასაკში სქესზე გარჩეული სადედლეებით კომპლექტდება.

საკმარისია, რომ შეჩერდეს საზღვარგარეთიდან საინკუბაციო კვერცხის შემოტანა ან ერთდღიანი წიწილების შამოყვანა, რომ ყველა ჩვენი საწარმო მყისიერად გაჩერდება.

– მგონი საბროილერო მეფრინველეობაში უკეთესი მდგომარეობაა, ბაზარში ძალიან ბევრია ადგილობრივი ქათმის ხორცი, ნუთუ იმპორტი აქაც შემცირდა?

– სამწუხაროდ, საბროილერო მეფრინველეობაში უფრო უარესი მდგომარეობაა. საქართველო მარტო თბილისი ხომ არ არის? რეგიონებში ჩვენი ფაბრიკების ქათმების ნაკლებობაა, ამიტომ იქ იმპორტული უფრო სალდება.

გაუმართლებლად მიმაჩნია საექსპორტო პროდუქციათა შორის ქათმის ხორცის დასახლება, რადგან საქართველოს ბაზრის 70 პროცენტამდე იმპორტირებული ბროილერის ქათმის ხორცს უკავია. ჩვენ ჯერ საკუთარი ბაზარი უნდა ავითვისოთ და ამით უარი უნდა ვთქვათ თურქეთიდან, სომხეთიდან, ირანიდან და სხვა ქვეყნიდან ხორცის იმპორტზე. ეს პროდუქცია კონკურენციას უწევს ადგილობრივ ნაწარმს, რადგან ეკონომიკური კრიზისის გამო მოსახლეობა იაფფასიან უცხოურ პროდუქციას ეტანება.

იხ. 6 გვ.

◎ საგულისყურო!

აი, ვის დავულოცავთ!

ანუ მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისის „მოთავეები“

მრავალი ქვეყნის წამყვანი პერიოდული გამოცემების მიმომხილველები ერთხმად აღნიშნავენ, რომ ამჟამინდელი ეკონომიკური კრიზისი, რომელიც ყველაზე დამაქცეველია დიდი დეპრესიის შემდეგ, ადამიანების ხელით შექმნილი კატასტროფაა.

საკრედიტო კრიზისმა უკვე გამოიწვია გლობალური სიძნელეები სურსათთან დაკავშირებით – შუა აზიისა და მრავალი განვითარებადი ქვეყანა ველარ ახერხებს ბრინჯის, ზეთისა და ა.შ. საყიდლად კრედიტების მიღებას და იძულებულია გარტერულ გარიგებებზე გადავიდეს, რათა ფული გამორიცხოს. არადა, როგორც სოლიდური „ფაინენშლ ტაიმსის“ კორესპონდენტი ჰავიერ გლასი აღნიშნავს, ბოლო გარტერული გარიგებები მსოფლიო ვაჭრობის პრაქტიკაში 20 წლის წინათ ხორციელდებოდა და მაშინაც მხოლოდ უალრესად დაჩაჩანაკები, ასევე კომუნისტური ბლოკის ქვეყნები იყენებდნენ.

გაზეთ „გარდიანის“ ჟურნალისტები კი, ონლაინს რეჟიმში მონაწილე მკითხველებთან ერთად განაგრძობენ მსოფლიო კრიზისში სავარაუდოდ დამნაშავე ხალხის სიის შედგენას, რომელშიც უკვე 25 კაცია შეყვანილი. ესენი, კერძოდ, არიან:

– ამერიკის შეერთებული შტატების ფედერალური სარეზერვო სისტემის მმართველთა საბჭოს თავმჯდომარე **ალან გრინსპენი** (1987-2006 წ.წ.ძ, რომელსაც ბრალად სდებენ „იპოთეკური გუშტის“ რეფინანსირების დაბალი ფსონების ხარჯის წარმოქმნასა და ამ სფეროში სათანადო კონტროლის დაუწესებლობის გამო;

– ინგლისის ბანკის მმართველი **მერვინ კინგი,** რომელიც საკრედიტო კრიზისის პირველ კვირებში გამუდმებით აცხადებდა, რომ პრობლემები არავითარ შემთხვევაში არ მიიღებენ გლობალურ ხასიათს და უარს აცხადებდა ეკონომიკაში საჭირო სახსრების გადატანაზე;

– აშშ-ს ყოფილი პრეზიდენტი **ბილ კლინტონი.** მისი ბრალია, რომ ჯეროვანი ყურადღება არ მიაქცია იპოთეკის შესახებ 1977 წლის კანონს, რამაც ნაკლებად უზრუნველყოფილი მოსახლეობის ფართო ფენებს საცხოვრისის შეძენის საშუალება მისცა. მანვე ხელი შეუწყო იმას, რომ განკებმა სუბსტანდარტული კრედიტების გაცემა დაიწყეს არცთუ უმწიკვლო საკრედიტო რეპუტაციის მქონე პირებზე, რომელთა წილი 1999-დან 2008 წლამდე აშშ-ში 5-დან 30 პროცენტამდე გაიზარდა;

– დიდი ბრიტანეთის პრემიერ-მინისტრი **გორდონ ბრაუნი,** რომელსაც, როგორც ჩანს, ამჟამადაც კარგად არა აქვს გაზრებული, თუ რა ხდება ლონდონის სიტიში, რომლის ინტერესები მან ეკონომიკისა და მრეწველობის რეალური სექტორის ინტერესებზე მაღლა დააყენა.

– აშშ-ს ყოფილი პრეზიდენტი **ჯორჯ ბუშ-უფროსი.** კლინტონმა, შესაძლოა, სუბსტანდარტული კრედიტების ნაღმი ჩადო, მაგრამ ბუშის ადმინისტრაციას მის გასაუვნებელყოფად არაფერი ულონია, ისევე, როგორც არაფერი მოუმოქმედებია უოლ-სტრიტის საფინანსო საქმიანობის დასარეგულირებლად;

– ყოფილი ტეხასელი სენატორი **ფილ გრემი,** რომელიც აქტიურად უჭერდა მხარს თავისუფალ ბაზარს და გააფთრებით ებრძოდა ფინანსთა სფეროში ნებისმიერი რეგულირების ცდას;

– ბანკ „გოლდმან საქსის“ ინვესტიციების საკითხებში უფროსი სტრატეგი **ჯოზეფ კოენი,** ამერიკის ერთ-ერთი ყველაზე გავლენიანი ქალბატონი, რომელმაც ფასების მკვეთრი დაცემა ვერ განჭვრიტა, რის გამოც შარშან მარტში გადააყენეს;

– კრედიტული რეიტინგების უმსხვილესი სააგენტო „სტანდარდ ენდ პურსის“ ხელმძღვანელი **კეტლინ კორბე,** რომელმაც არა მარტო ვერ განჭვრიტა კრიზისი, არამედ ყველაზე მაღალ რეიტინგებს ანიჭებდა იმ კომპანიებსა და ფასიან ქაღალდებს, რომლებიც მალე გაკოტრდნენ ან გაუფასურდნენ;

– მსოფლიოში უმსხვილესი სადაზღვევო ჯგუფის AIG -ის დამაარსებელი **ჰენკ გრინბერგი,** რომლის გადასარჩენად აშშ მთავრობა იძულებული იყო 85 მილიარდი დოლარი გამოეყო;

– HBOS-ის ყოფილი თავკაცი **ენდი ჰორნბი**, რომლის სტრატეგიის წყალობით შოტლანდიის ბანკთან გაერთიანებული უმძლავრესი ბანკი „ჰალიფაქსი“ ახლა ნაციონალიზაციის ზღვარზეა;

– RBS-ის ყოფილი თავკაცი სერ **ფრედ გუდვინი**, რომელმაც შარშან შემოდგომაზე შოტლანდიის ბანკი 28 მილიონი გირვანქა სტერლინგის ოდენობის ზარალით დატოვა;

– უძრავი ქონების მსხვილი კომპანიის „ბრედფორდ ენდ ბინგლის“ ყოფილი თავმჯდომარე **სტივ კროშოუ,** რომელიც მას შემდეგ გაკოტრდა, რაც იგი სათავეში ჩაუდგა, თან მთელი ბაზარიც გაიყოლა.

– „ნოტერნ როკის“ ყოფილი ხელმძღვანელი **ადამ ეპლგარტი,** რომლის აბიციები საკრედიტო ბაზართან ერთად გაქარწყლდა, თუმცა მან თავის ფულის გატანა მაინც მოასწრო და ახლა კრიკეტის თამაშით ირთობს თავს;

– „ლემან ბრაზერსის“ თავკაცი **დიკ ფულდი.** საკრედიტო კრიზისი ერთი წელია გრძელდება, მაგრამ სწორედ ამ ფირმის გაკოტრებამ გამოიწვია სექტემბერში ბაზარზე პანიკა;

– **რალფ ჩიოფი** და **მეტიუ ტანინი** – „ბეარ სტიმსის“ ბანკირები, რომლებსაც ცოტა ხნის წინათ განსაკუთრებით დიდი მასშტაბის თაღლითობაში დასდეს ბრალი;

– **ლუის რანიერი,** მთელი იპოთეკური საფინანსო სისტემის „ნათლია“, რომელიც მის სათავეებთან 1980-იან წლებში იდგა;

– **ჯოზეფ კასანო**, AIG ფაინენშლ პროდაქტის“ ლონდონის განყოფილების ხელმძღვანელი;

– ბანკ „სიტის“ ყოფილი თავკაცი **ჩაკ პრინსი**, რომელმაც 2007 წელს ყურადღება არ მიაქცია მოგების შემცირებას, რადგან ეს ბაზრის დროებით რყევას მიაწერა, რის შედეგად ბანკმა მრავალი მილიარდის ზარალი ნახა;

– აშშ-ის ერთ-ერთი უმსხვილესი იპოთეკური კომპანიის „კაუნტვაიდ ფაინეშნლ“-ის ყოფილი ხელმძღვანელი **ანჯელო მოზილო,** რომელიც სუბსტანდარტული კრედიტების ბაზარზე მოლვაწეობდა. გაკოტრებისგან მისი გადარჩენა მხოლოდ „ბენკ ოფ ამერიკამ“ შეძლო;

– ბანკ „მერილ ლინჩის“ დირექტორთა საბჭოს ყოფილი თავმჯდომარე **სტენ ო’ ნილი**, რომელმაც ნდობა 2007 წელს დაკარგა, მის წასვლამდე ცოტა ხნით ადრე კი აღიარეს, რომ ბანკმა 8 მილიარდი დოლარი იზარალა;

– კომპანია „ბირ სტრიმსის“ ყოფილი ხელმძღვანელი **ჯიმი კეინი,** რომელმაც გაკოტრების პირას მისული კომპანიის აქციები 60 მილიონ დოლარად გაყიდა და პირადი მცველები დაიქირავა, ვინაიდან მოკვლისა ეშინია;

– აშშ-ის სენატის საბანკო საკითხთა კომიტეტის ყოფილი თავმჯდომარე **კრისტოფერ დოდი,** რომელიც საიპოთეკო კომპანიების „ფანი მაისა“ და „ფრედერიკ მაკის“ მიმართ ხისტი რეგულირების წინააღმდეგ გამოდიოდა;

– **ჰეირ ჰაარდე,** ისლანდიის პრემიერ-მინისტრი, რომლის დროს გაკოტრდა ქვეყნის სამი უმსხვილესი კერძო ბანკი, ისლანდიელებს კი საერთაშორისო სავალუტო ფონდისგან და მთელი რიგი ქვეყნისგან ვალის აღება მოუწიათ;

– **ამერიკელები.** ფაქტი ფაქტად რჩება: სალად განსჯის შემდეგ მილიონობით ამერიკელს უფრო მეტი ფული რომ არ აელო, ვიდრე გასტუმრება შეეძლო, კრიზისი არ იქნებოდა;

– **ჯონ ტაინერი,** FSA-ს ყოფილი ხელმძღვანელი, რომელიც ბრიტანეთის ბანკებს ყველაფრის გაკეთების უფლებას აძლევდა.

ინტერნეტის მასალების მიხედვით მოამზადა
ოთარ ტურაბელიძემ

◎ დარგი

მარადიული კითხვა: კვერცხი იყო პირველი თუ ქათამი?

(მეხუთე გვერდიდან)

–რატომ ხდება ასე? რატომ არის ადგილობრივი ფრინველის ხორცის თვითლირებულება მაღალი?

– აკი მოგახსენეთ. ეს გამოწვეულია მხოლოდ და მხოლოდ იმით, რომ საკუთარი საინკუბაციო კვერცხი არა გვქვს. ფერმერებს იგი საზღვარგარეთიდან შემოაქვთ, თან სხვა ქვეყნებთან შედარებით ძვირია კომბინირებული საკვები, მედიკამენტები, ელექტროენერგია და, თქვენ წარმოიდგინეთ, საწვავიც. ყველა ამ დანახარჯის მოკლე დროში შემცირება შეუძლებელია. ამიტომ როგორც დარგის სპეციალისტი, რომელიც თითქმის 40 წელია ამ საქმეს ვემსახურები, ვთვლი, რომ უმოკლეს დროში უნდა გადაიჭრას საკუთარი საინკუბაციო კვერცხის წარმოება, 100 000 ცალი სიმძლავრის მეორე რიგის რეპროდუქტორი სრულად მოამარაგებს არა მარტო მსხვილ საბროილერო წარმოებას საინკუბაციო კვერცხით, არამედ მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს წვრილი ფერმერული მეურნეობის განვითარებას, რაც ჩვენი ქვეყნის მოსახლეობას დასაქმებაშიც დაეხმარება.

ამჟამად თბილისის ახლომდებარე რაიონების (მცხეთა, გარდაბანი) მოსახლეობა მასიურად ზრდის ბროილერებს და მაღალი (1 კგ. 6 ლარი) ფასში ყიდის. ბროილერების გამოზრდა მეტად მომგებიანია, რადგანაც ფრინველი უმოკლეს დროში (35-42 დღის ასაკში) აღწევს დასაკლავ წონას.

მიმაჩნია, რომ საბროილერო მეფრინველეობის განვითარებით საკარმიდამო ფერმერულ მეურნეობებში ათასობით მუშახელი დასაქმდება. აქედან გამომდინარე, თუ ჩვენ მოსახლეობას საინკუბაციო კვერცხით ან ერთდღიანი ბროილერებით მოვამარაგებთ, ამით პროდუქციასაც მნიშვნელოვნად გავაიაფებთ და მოსახლეობასაც არსებობის წყაროს გავუჩენთ.

სასურველია, რეპროდუქტორი ცხინვალის რეგიონიდან გამოდევნილი მოსახლეობის ახალი დასახლების მიდამოებში აიგოს, სადაც ლტოლვილი მოსახლეობა დასაქმდება. ეს მათთვის დიდი დახმარება იქნება. დასაქმების პრობლემის გადაწყვეტის უმოკლესი გზა სწორედ საბროილერო მეფრინველეობის განვითარებაა. საჭიროების შემთხვევაში, ამ დარგის სპეციალისტები მზად ვართ, უანგაროდ ჩავუტაროთ ტრენინგები მოსახლეობას, მივაწოდოთ მათ ბროილერების შესახებ საჭირო ინფორმაცია და დავაინტერესოთ მისი მოშენებით.

უთუოდ უნდა ავალორძინოთ მეფრინველეობა. ჩვენ ხომ ამის დიდი ტრადიციები გვქონდა? რაოდენ საყურადღებოა თუნდაც მარტო ის ფაქტი, რომ უამრავი ლიტერატურული წყარო იტყობინება, 1900-იან წლებში მარტო სამტრედიიდან მილიონობით კვერცხი გაჰქონდათ ევროპის ისეთ დიდ ქალაქებში, როგორიცაა ვენა, ჰამბურგი, ბერლინი, ლონდონი და სხვა.

– ასეთი ტრადიციების ქვეყანას კი ნამდვილად არ ეპატიება ამჟამინდელი ვითარება. მაინც რა უნდა გაკეთდეს, თქვენი აზრით, ამ პრობლემის მოსაგვარებლად?

– თუ პოლიტიკური ნება იქნება, გზები აუცილებლად გამოიძებნება. თუნდაც იაფი კრედიტები. ვინც სანაშენე მეფრინველეობის განვითარებას მოჰკიდებს ხელს, სწორედ იმ ფერმერს უნდა გამოეყოს იაფი კრედიტი. შედარებით მეტი დრო დასჭირდება მოგების მისაღებად, მაგრამ სახელმწიფოს ლიბერალური საგადასახადო პოლიტიკით, შევძლებთ ინვესტორების მოძიებას, მათ დაინტერესებას და საქმის წინ წამოწევას.

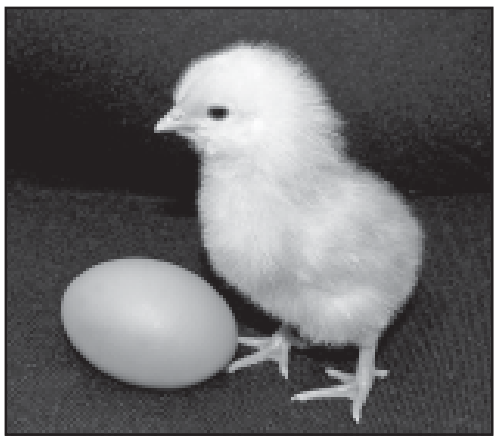

– ხომ ვერ გვეტყოდით, როგორია ამ მხრივ ჩვენი სოფლის მეურნეობის სამინისტროს პოზიცია?

– სამწუხაროდ, სოფლის მეურნეობის სამინისტროს არავითარი ურთიერთობა არა აქვს მეფრინველეობის დარგის მეცნიერებასთან. არადა, ასეთ ურთიერთთანამშრომლობას ხანგრძლივი და საკმაოდ წარმატებული ისტორია აქვს. დღეს აღარავის აინტერესებს, რას ფიქრობს მეცნიერი, რაზე მუშაობს, იძლევა თუ არა სათანადო რეკომენდაციას დარგის ამა თუ იმ მნიშვნელოვან საკითხზე. გარდა ამისა, სრულიად უგულებელყოფილია კვალიფიციური კადრებით მეფრინველეობის საწარმოების დაკომპლექტება. ხშირად საწარმოები კადრებს თეორიული ცოდნის მისაღებად უცხოეთის ქვეყნებშიც კი აგზავნიან, მაშინ, როცა თეორიულ და პრაქტიკულ უნარ-ჩვევებს ჩვენი პროფესორ-მასწავლებლები გაცილებით უკეთ შეასწავლიან.

საქართველოში ახლად აგებული მეფრინველეობის ზოგი საწარმო უახლესი ტექნოლოგიური მოწყობილობითა და კომპიუტერული მართვის სისტემითაა აღჭურვილი. ასეთ საწარმოში სტაჟირება იაფიც დაჯდება და შედეგიც უკეთესი იქნება, რადგან სანაშენე მეფრინველეობის განვითარება კვალიფიციურ კადრებს მოითხოვს, არადა მათი ნაკლებობა საქართველოში ნამდვილად არ იყო და არც ამჟამად არის, სანამ შეუძლიათ მუშაობა, მათი ცოდნა უნდა გამოვიყენოთ.

ვფიქრობ, რომ სანაშენე საქმის განვითარებით, თავიდან ავიცილებთ საინკუბაციო კვერცხის იმპორტს, გავაუმჯობესებთ პროდუქციის ხარისხს, გავაიაფებთ ფრინველის კვერცხსა და ხორცს, დავასაქმებთ მრავალ ადამიანს, ამით ქვეყნის ეკონომიკაც გაძლიერდება და ჩვენი მოსახლეობაც შვებას იგრძნობს.

ესაუბრა
ნაზი იმნაიშვილი

◎ საქართველო უცხოეთის პრესის ფურცლებზე

ამ გოლო დროს საქართველო სულ უფრო იპყრობს უცხოეთის პრესის ყურადღებას. ამასთან, გევრი პუბლიკაცია, უნებლიეთ თუ წინასწარგანზრახვით, აშკარად დამახინჯებულად, მიკერძოებულად წარმოაჩენს ჩვენი ქვეყნის როგორც შორეული, ისე ახლო წარსულის მოვლენებსა და დღეს მიმდინარე რთულ პროცესებს. ამიტომ ქვეყნის იმივჯისათვის უდიდესი მნიშვნელობა აქვს ფართო მკითხველისთვის მართებული, ობიექტური ინფორმაციის მიწოდებას. სწორედ ამას ემსახურება ჩვენი თანამემამულის, საეკლესიო მეცნიერებათა დოქტორის, ვენეციის სახელმწიფო უნივერსიტეტ „კა' ფოსკარის" ევრაზიული კულტურების კათედრის მკვლევრის, რომის პაპის აღმოსავლური ინსტიტუტის პროფესორის, ვატიკანის სამოციქულო ბიბლიოთეკის მეცნიერი კონსულტანტის გაგა შურღაიას მიერ იტალიელი ჟურნალისტის, პაოლა მარასისათვის მიცემული ვრცელი ინტერვიუ, რომელიც გამოქვეყნდა პოპულარული იტალიური ელექტრონული პოლიტოლოგიური ჟურნალის „Palamito News"-ის 297-ე ნომერში

(http://www.palamitonews.com/numero/intervista–gaga–shurgaia–1.htm; http://www.palamitonews.com/numero/intervista–gaga–shurgaia–2.htm; http://www.palamitonews.com/numero/intervista–gaga–shurgaia–3.htm),

უამრავ ინტერნეტ-საიტზე აისახა და იტალიურ მასმედიაში დიდი ფურორი გამოიწვია. ამავე უნივერსიტეტის პროფესორის, ლუიჯი მაგაროტოსა და გაგა შურღაიას ერთობლივი სტატია „რუსეთი, საქართველო და კონფლიქტური რეგიონები. ისტორიული მიმოხილვა", რომლის შესახებ საუბარია ინტერვიუში, უკვე დაისტამბა რომში ჟურნალ „შტუდიუმ"-ის 2008 წლის მეხუთე, სექტემბერ-ოქტომბრის ნომერში (გვ. 725-744ძ.

გთავაზობთ ინტერვიუს ქართულ თარგმანს, რომელიც ჩვენი თხოვნით თავად ავტორმა მოგვიმზადა.

იგეჭდება მცირედი შემოკლებით.

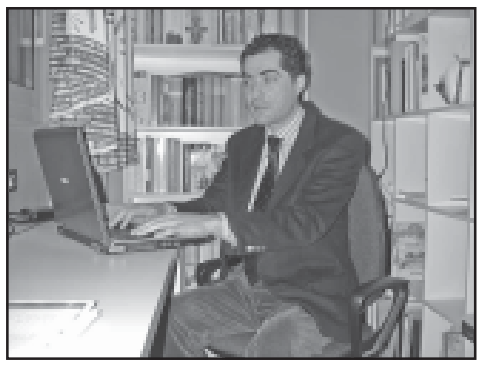

გაგა შურღაია: ეს არის ომის ერთადერთი ლოგიკა... ერთი მუჭა პრივილეგირებული ადამიანების გადასარჩენად!..

– პატივცემულო პროფესორო შურღაია, თქვენ ისტორიკოსი და თანაც, ქართველი ბრძანდებით. შეგიძლიათ, განგვიმარტოთ აგვისტოში საქართველოში განვითარებული კონფლიქტის ისტორიული ფესვები და მისი ნამდვილი მიზეზები? რა არ წარმოჩინდა, ან რა არ ითქვა იტალიურ პრესაში ისეთი, რაც დაგვეხმარება მოვლენების სწორად გააზრებაში?

– მე ისტორიკოსი კი არა, ფილოლოგი და ენათმეცნიერი გახლავართ, თუმცა, ისტორიის საკითხებიც მიკვლევია. ცხადია, ქართველი ვარ, მაგრამ ეს სულაც არ არის აუცილებელი, რათა გააცნობიერო, რომ ამ დაპირისპირების ფესვები ისტორიულ წარსულშია საძიებელი, მიუხედავად იმისა, რომ დღეს მან სრულიად განსხვავებული ელფერი შეიძინა. ამას გარდა, ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ ეს არის არა ოსურ-ქართული, ან აფხაზურ-ქართული კონფლიქტი, არამედ – კონფლიქტი რუსეთსა და საქართველოს შორის, თუმცა, მან თავდაპირველად ყოფილ სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში იჩინა თავი, შემდეგ კი აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკასაც მოედო, ანუ მოიცვა რეგიონები, რომლებიც იურიდიულად დღემდე საქართველოს შემადგენელი ნაწილებია.

უნდა ვიცოდეთ, რომ ზემოაღნიშნული ტერიტორიები ყოველთვის იყო ძირძველი მხარეები საქართველოს სამეფოსი, რომელსაც მრავალსაუკუნოვანი ისტორია ჰქონდა მანამდე, ვიდრე რუსეთის იმპერატორი ალექსანდრე პირველი 1801 წელს თავის იმპერიას შეუერთებდა. ცარისტული ოკუპაციის პერიოდშიც კი ორივე რეგიონი შედიოდა იმდროინდელ ორ ქართულ ადმინისტრაციულ-ტერიტორიულ დანაყოფში: შესაბამისად, თბილისსა და ქუთაისის გუბერნიებში.

რაც შეეხება ოსებს, ისინი ირანული წარმოშობის ინდოევროპელი ხალხია და, ამდენად, განსხვავდება იბერიელ-კავკასიელი ქართველებისაგან. ენათა განსხვავებულ ოჯახს მიეკუთვნება მათი ენაც. მათი სამშობლო ოსეთი (ალანიაძ, ანუ თანამედროვე „ჩრდილოეთ ოსეთი" ამჟამად რუსეთის ფედერაციის შემადგენლობაშია და კავკასიონის ქედის ჩრდილოეთ კალთაზე მდებარეობს. იგი ერთადერთი ოსეთია, რომელსაც კი ოდესმე დედამიწის ზურგზე უარსებია. ოსეთის მნიშვნელოვანი ნაწილი XVIII ს.-ის დასაწყისამდე ქართველ მეფეთა იურისდიქციის ქვეშ იმყოფებოდა. ოსებზე საქართველოს დიდი გავლენის შედეგია, მაგალითად, ისიც, რომ მათი უმრავლესობა დღესაც მართლმადიდებელი ქრისტიანია.

XVIII ს.-ის მეორე ნახევარში, კავკასიის სტეპებში მცხოვრები იბერიელ-კავკასიელი ხალხის, ყაბარდოელების მიერ სულ უფრო და უფრო შევიწროებული ოსები იძულებული გახდნენ, თავი კავკასიონის სამხრეთ ფერდობისთვის შეეფარებინათ, ანუ, დაახლოებით, იმ ტერიტორიაზე განსახლებულიყვნენ, რომელიც დღეს „სამხრეთ ოსეთის" სახელითაა ცნობილი, უხსოვარი დროიდან 1922 წლამდე კი შიდა ქართლი ერქვა. ლტოლვილ ოსთა ერთი ნაწილი ქართველ ფეოდალთა ხიზანი ხდებოდა, ხოლო სხვები ტყე-ღრეში მკვიდრდებოდნენ და თავს ქართველი მოსახლეობის ძარცვით ირჩენდნენ.

1801 წელს, საქართველოს რუსეთთან შეერთებიდან ნახევარი საუკუნის შემდეგ, ცარიზმმა დაიწყო ოსეთიდან (ალიას „ჩრდილოეთ ოსეთიდან"ძ საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე ოსთა ჩამოსახლების პოლიტიკის განხორციელება. ამით იგი ცდილობდა, შინაგანად დაეუსტებინა ქართველობა, რომელიც, მისი აზრით, საფრთხეს უქმნიდა კავკასიაში იმპერიის გატონობას. მიუხედავად ამისა, ოსების, როგორც ხიზნების სტატუსი, არ შეცვლილა არც ცარისტულ პერიოდში და არც მას შემდეგ, რაც 1918 წელს შეიქმნა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკა, რომლის წინაალმდეგ ბოლშევიკური რუსეთის წაქეზებითა და მხარდაჭერით, ოსებმა შეიარაღებული აჯანყებები წამოიწყეს, ვითომდა თავიანთი შელახული ეროვნული უფლებების დასაცავად. საბჭოთა რუსეთმა, რომელიც ახალ, სოციალისტურ სახელმწიფოში საქართველოს შეთრევას ესწრაფვოდა, 1921 წლის თებერვალში ისარგებლა შემდგომში „წითელი ოსების აჯანყებად" სახელდებული შეიარაღებული გამოსვლებით და სამხედრო ძალით დაიპყრო საქართველო, ერთგული ოსები კი იმით დაასაჩუქრა, რომ 1922 წლის 20 აპრილს საქართველოს ძირძველ ტერიტორიაზე ოფიციალურად შექმნა სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი, რომლის დედაქალაქ ცხინვალში იმახანად 4543 ადამიანი ცხოვრობდა, რომელთაგან მხოლოდ 613 იყო ოსი.

ცნობილი ქართველი დემოგრაფის, პროფესორ ანზორ თოთაძის შესანიშნავი გამოკვლევა „ოსები საქართველოში. მითი და სინამდვილე", რომელიც 2008 წელს ქართულ და ინგლისურ ენებზე დაისტამბა თბილისში, დამჯერებლად ამხელს და საფუძველს აცლის საქართველოს ტერიტორიაზე ოსების ოდითგანვე ცხოვრების შესახებ სახელდახელოდ შეთხზულ ცრუ თეორიებს. მკვლევარი აანალიზებს მდიდარ რუსულენოვან, ჯერ კიდევ რუსეთის იმპერიაში გამოქვეყნებულ სტატისტიკურ პირველწყაროებსა და სხვა დოკუმენტებს და ააშკარავებს, თუ როგორ დახვეწა ცარისტული პოლიტიკა საბჭოთა რუსეთმა, რომელმაც ოსური ეროვნული ავტონომიის შექმნით შუაგულ საქართველოში დაყოვნებული მოქმედების ნაღმები ჩაყარა, რომელიც საჭიროების შემთხვევაში უნდა აფეთქებულიყო და კიდევაც აფეთქდა, როგორც კი საქართველო სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენას შეეცადა: პირველად – XX ს.-ის ოციან წლებში, მეორედ კი – 1991 წელს, ანუ მაშინ, როდესაც საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ, საქართველომ დამოუკიდებლობა გამოაცხადა.

ოსებს საქართველოში არასდროს არანაირი დისკრიმინაცია არ განუცდიათ. ამის მიუხედავად, ისინი მტრულად განეწყვნენ საქართველოს დამოუკიდებლობის მიმართ და თავის მხრივაც დამოუკიდებლობა გამოაცხადეს. თბილისის მცდელობას, აღედგინა თავისი ფაქტობრივი იურისდიქცია რეგიონში, სამწუხაროდ, სისხლიანი კონფლიქტი მოჰყვა, რის შედეგადაც ყოფილი ავტონომიური ოლქის ტერიტორიიდან გააძევეს ქართველი მოსახლეობის უდიდესი ნაწილი. ახალშობილ დამოუკიდებელ „რესპუბლიკაში" რუსეთმა თავის თავზე აიღო „შუამავლის" როლი და არა თუ არ შეეცადა ოსებსა და ქართველებს შორის დაძაბულობის განმუხტვას, არამედ, პირიქით, ყველაფერი გააკეთა ორ ხალხს შორის სიძულვილის კიდევ უფრო გასაღრმავებლად. იმავდროულად მან ფეხქვეშ გათელა საერთაშორისო სამართლით გათვალისწინებული ყველა საღი აზრი და გულუხვი ფულადი, სამხედრო, მატერიალური და სხვა სახის დახმარებით უზრუნველყო დამოუკიდებლობის მოსურნე სეპარატისტული რეჟიმის სიცოცხლისუნარიანობა: მიაწოდა იარაღი, დაურიგა „საბჭოთა" ოსებს რუსული პასპორტები, რითაც საფუძველი შეუმზადა რუსეთთან „სამხრეთ ოსეთის" ფარულ მეერთებას. და, მართლაც, 2008 წლის აგვისტოში, რუსეთ-საქართველოს ომის დროს მან სწორედ ეს ხრიკი გამოიყენა, რათა „თავისი" ოსი მოქალაქეების დაცვის მიზნით გაემართლებინა უზარმაზარი რუსული სამხედრო არმადის შეყვანა არა მარტო კონფლიქტის ზონაში, არამედ – მეზობელი სუვერენული ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე.

კონფლიქტის დროს თავი წამოყო საქართველოს კიდევ ერთმა ურჩმა ავტონომიამ: აფხაზეთის ავტონომიურმა რესპუბლიკამ, რომლის ისტორია არსებითად განსხვავდება „სამხრეთ ოსეთის" ისტორიისაგან. თავდაპირველად „აფხაზეთი" საქართველოს ჩრდილო-დასავლეთს ერქვა. დაახლოებით, 780 წლიდან 978 წლამდე ეს ტერმინი აღნიშნავდა დამოუკიდებელ ქართულ სახელმწიფოს, რომელიც, თუმცა, მთელ დასავლეთ საქართველოს მოიცავდა, მაგრამ იწოდებოდა „აფხაზთა" (ან „ეგრისისა და აფხაზეთის"ძ ასევე იმ უმთავრესი როლის გამო, რომელიც აფხაზთა სამთავრომ მის შექმნაში შეასრულა. 978 წელს დასავლურ-ქართული სახელმწიფო გაერთიანებული საქართველოს ნაწილი გახდა. იგი დასახლებული იყო ქართველური ტომებით: მეგრელებით, სვანებით, ქართებითა და აფხაზებით. სახელმწიფო ენა – ქართული, დედაქალაქი კი დღევანდელი ქუთაისი გახლდათ. აფხაზები ერთ-ერთი ქართველური ტომი იყო, რომელიც ქართული ენის ადგილობრივ დიალექტზე ლაპარაკობდა. ისინი დანარჩენი ქართველებივით მართლმადიდებელი ქრისტიანები იყვნენ.

XVII ს.-ში, როდესაც შინგანად დაქსაქსული და სამეფო-სამთავროებად დაშლილი საქართველო ფიზიკური გადარჩენისთვის ოსმალეთის იმპერიასა და სპარსეთს ებრძოდა, მის ჩრდილო-დასავლეთის რეგიონებში, დაახლოებით, თანამედროვე აფხაზეთის ჩრდილოეთ მხარეში, ჩრდილოეთ კავკასიიდან დაიწყეს შემოსახლება აფსუებმა, რომელთა წინაპრები XI ს.-ში მდინარე ყუბანის დაბლობსა და აზოვის ზღვისპირეთში ცხოვრობდნენ. ისინი უმეტესწილად სუნიტი მუსულმანები ან წარმართები იყვნენ, რომლებმაც ნელ-ნელა შეირიეს აფხაზთა დაბალი სოციალური ფენა და, ამავე დროს, მათი ეთნიკური სახელი მიითვისეს. აფსუები, ანუ ისინი, ვისაც დღეს ყველანი (თავად აფსუების გარდაძ „აფხაზებს" უწოდებენ, ენობრივი თვალსაზრისითაც განსხვავდებოდნენ და დღემდე განსხვავდებიან ქართველებისაგან. ისინი ლაპარაკობენ არა ქართულად, არამედ – აფხაზურად, ანუ ენაზე, რომელიც, თუმცა, ქართულის მონათესავეა, მაგრამ მისგან მკვეთრად განსხვავდება (როგორც, მაგალითად, ისლანდიური და ახალგერმანული ენებიძ. მიუხედავად ამისა, აფსუების ენას აფხაზური ეწოდა XIX ს.-ში, ანუ მაშინ, როდესაც ყალიბდებოდა შედარებითი ენათმეცნიერება და ამ ხალხს ყველანი უკვე აფხაზებს ეძახდნენ.

1918-1921 წწ.-ში, როდესაც საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკა იბრძოდა არა მხოლოდ თურქეთის აგრესიის წინაალმდეგ, არამედ – მის ტერიტორიაზე საბჭოთა რუსეთის მეხუთე კოლონის – რუსეთის კპ (ბძ კავკასიის ბიუროსა და მის დამქაშთა მიერ ინსპირირებული აჯანყებების ჩასაქრობად, აფხაზეთი კვლავ რჩებოდა საქართველოს განუყოფელ ნაწილად. გამონაკლისი იყო მხოლოდ, დაახლოებით, ერთი თვე – 1918 წლის 8 აპრილიდან 17 მაისამდე – როდესაც აფხაზეთის ბოლშევიკურმა სამხედრო რევოლუციურმა კომიტეტმა შეძლო, დროებით მოეწყვიტა იგი დანარჩენი საქართველოსაგან. 1918 წლის 8 ივნისს აფხაზეთის ეროვნული საბჭოს წარმომადგენლობასა და საქართველოს მთავრობას შორის დადებული ხელშეკრულებით, აფხაზეთი შევიდა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის შემადგენლობაში როგორც ავტონომიური ერთეული. შემდგომში ეს გადაწყვეტილება დამტკიცა აფხაზეთის სახალხო საბჭომ 1919 წლის 20 მარტს, ასევე – საქართველოს დამფუძნებელმა კრებამ 1921 წლის 21 თებერვალს, ანუ ოთხი დღით ადრე, ვიდრე საქართველოს რუსეთის არმია დაიპყრობდა.

1921 წლის 25 თებერვალს თბილისის დაცემის შემდეგ ათიოდე დღეში, 1921 წლის 4 მარტს, ბოლშევიკური ხელისუფლება დამყარდა ქალაქ სოხუმში. ოფიციალურად ეს თარიღი ითვლება აფხაზეთის გასაბჭოების დღედ. ამავე წლის 23 მარტს შეიქმნა აფხაზეთის საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკა, ხოლო 1921 წლის 21 მაისს საქართველოს რევოლუციურმა კომიტეტმა მიიღო დეკლარაცია აფხაზეთის დამოუკიდებლობის შესახებ. შვიდი თვის შემდეგ, 1921 წლის 16 დეკემბერს შემუშავდა საქართველოსა და აფხაზეთის საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკებს შორის ხელშეკრულების პროექტი, რომლის საფუძველზე აფხაზეთი საქართველოს შემადგენლობაში შევიდა. 1922 წლის 13 დეკემბერს, როდესაც საქართველო, სომხეთი და აზერბაიჯანი ამიერკავკასიის საბჭოთა სოციალისტურ ფედერაციულ რესპუბლიკაში გაერთიანდნენ, აფხაზეთი მასში შევიდა არა როგორც ცალკე იურიდიული სუბიექტი, არამედ – როგორც საქართველოს ერთ-ერთი ტერიტორიული ერთეული. აქედან გამომდინარე, თბილისი წყვეტდა მის კომპეტენციას მიკუთვნებულ პოლიტიკურ, ეკონომიკურ და კულტურულ საკითხებს, ხოლო სოხუმი ადგილობრივი მნიშვნელობის გადაწყვეტილებებს იღებდა.

(გაგრძელება იქნება)

◎ ჩვენი პუბლიკაცია

მარიკა ბარათაშვილი

ასი წლის გადმოსახედიდან

მარიკა და ბიძინა შვილიშვილებთან ერთად: ლანა, მაკა, ძეთინო. 1965 წ.

ქართული ლიტერატურისა და ხელოვნების დეკადაზე მოსკოვში

1958 წლის მარტი, მოსკოვში ქართული ლიტერატურისა და ხელოვნების დეკადა გაიმართა. თბილისიდან ძალიან დიდი დელეგაცია ჩავედით. მანამდე კი დაძაბული შრომა მქონდა თეატრთან „მარინეს“ აღსადგენად. დეკადაზე რეჟისორ გიგა ლორთქიფანიძის განახლებულმა დადგმამ დიდი მოწონება დაიმსახურა. მოსკოვმა პირველმა ნახა მედეა ჯაფარიძე „ჭრიჭინას“ როლში. აღტაცებული რეცენზიები დაიბეჭდა „პრავდაში“, „სოვეტსკაია კულტურაში“, ჟურნალ „ტეატრში“. სპექტაკლი რომ არა, სასაცილო მდგომარეობაში აღმოვჩნდებოდით, რადგან წიგნის გამოფენისათვის, ვერც ქართული, ვერც რუსული კრებულები ვერ მომესწრო. წიგნი „Я люблю“ მხოლოდ დეკადის დამთავრებისთვის მომაწოდეს. გახსნაზე, საღამოებზე გამოვდიოდი და ლექსებს ვკითხულობდი. დიდ თეატრში კი ეთერ გელოვანმა „ჭრიჭინას“ ცეკვა შეასრულა (ოპერიდან „მარინე“) და დიდი წარმატება მოიპოვა.

გარდა მწერლებისა, დეკადაში მონაწილეობას იღებდნენ მუსიკოსები, მხატვრები, ქართული ცირკი... კონცერტი გამართა ქართული ხალხური ცეკვის სახელმწიფო ანსამბლმა, ნინო რამიშვილისა და ილიკო სუხიშვილის ხელმძღვანელობით. დეკადაზე, ქართული ხელოვნებით ყველა აღრთოვანებული დარჩა.

ინდოელი მეგობრები საქართველოში

იმავე ზაფხულს, ქალთა კომიტეტიდან მაცნობეს, რომ ინდოეთიდან საპასუხო ვიზიტით ჩამოდის ქალთა დელეგაცია და მთხოვეს იგი გაგრაში, ნესტორ ლაკობას აგარაკზე მიმეღო. უმალვე გავემგზავრე და, ყველაფერი მოვაწესრიგეთ ძვირფასი სტუმრების მისაღებად. მოვიტანეთ ქართული კინოფილმები, სიმღერების ჩანაწერები, მოვიწვიეთ საუკეთესო მზარეული და სხვა. მე კი მოვირთე რადჰა კრიშნანის ნაჩუქარი სარით, თავსამურავით, სამკაულებით, ოქროსფრად მოხატული შინდისფერი ქოშებით. შუბლზეც კი, მათებური ნიშანი გავიკეთე. და რომ დამსვენებელთა ყურადღება არ მიმეპყრო, სწრაფად ჩავირბინე სასტუმროს კიბე და მანქანაში ჩავჯექი.

აეროპორტისაკენ მიჰქრის მანქანა, თავზე თეთრი თავსაფარი მიფრიალებს, ხელში ვარდების დიდი თაიგული მიჭირავს. ქუჩაში გამვლელები ჩერდებიან ძახილით: „პატარძალი მიჰყავთ, პატარძალი მიჰყავთ!“ და თვალს გვაყოლებენ, მაგრამ სენსაციამ კულმინაციას მაშინ მიაღწია, როდესაც თვითმფრინავიდან ჩამომავალმა სტუმრებმა აეროდრომზე ინდოელი ქალი დაინახეს. ძალიან გაიხარეს, როდესაც თავსაფარი გადავიწიე და ხელთ მე შევრჩი.

ჩემს რვა სტუმართან ერთად, შესანიშნავი 10 დღე გავატარეთ: ექსკურსიები, ქართული ფილმები, კონცერტები, სიმღერები... და ქართული გულუხვი სუფრა, ინდოეთის მშრალი კანონის დარღვევით. სუფრის თავში – უცვლელი თამადა მე გახლდით. ერთი სიტყვით, ჩემი საყვარელი ინდოელი ქალების სტუმრობამ ჩინებულად ჩაიარა.

...მოსკოვის ქალთა კომიტეტისაგან დიდი მადლობის წერილი მომივიდა, ხელს აწერდა კომიტეტის მდივანი ლიდია პეტროვა. მცირე ხნის შემდეგ კი, მათგან მეორე გარათიც მივიღე. მაცნობებენ, რომ ამერიკელ კომპოზიტორს კაროლ ფანესტოკს ჩემს ლექსზე „ინდოელ ქალებს“ სიმღერა დაუწერა. მალე თვით კომპოზიტორისაგანაც მივიღე სიმღერის ნოტები. ამრიგად, ინდოელი ღირსეული ქალებისადმი მიძღვნილმა სიყვარულისა და მეგობრობის სტრიქონებმა თავიანთი მომღერალი ამერიკაში ჰპოვა, სამ ქვეყანას შორის მეკავშირედ იქცა და სიმღერად ქცეული და აღტაცებული დამიბრუნდა.

მოგონებების ხეთა ქვეშ ვდგები,
მოდის ნიავი და ფოთლებს არხევს...
თვისკენ მეძახით შორეთის დები,
მეძახის თქვენი კეთილი სახე
მომენატრებით ძვირფასო ლაქშმი,
სუჩილნა, სიტა და ვიოლეტა!
ოცნებას ფერად სარივით გავშლი
და მეგობრობა მომაფრენს თქვენთან.
(„ინდოელ ქალებს“)

ინდოელ სტუმრებთან ერთად გაგრის აეროდრომზე. 1958 წ. ზაფხული

...ამ მოვლენებს წინ უსწრებდა მწერალი ქალების – განდეგილის, დარია ახვლედიანის, საფო მგელაძისა და კატო მიქელაძის მოსაგონარი საღამო. ძლივს ვიპოვეთ მათი საფლავები...

საღამო მწერალთა კლუბში, ორ ივნისს მოეწყო. მე დარიაზე ვილაპარაკე, დავით ქორიძემ საფო მგელაძეზე, ნინო ჩიხლაძემ განდეგილზე, ანიკო ღვინიაშვილმა – კატო მიქელაძეზე, ისაუბრეს ქეთო ელისაბედაშვილმა, ნაზი კილასონიამ და სხვებმა. ვინ იცის, რამდენ მწერალს, ხელოვანსა თუ მოღვაწეს გადაუარა დავიწყების მდინარემ... ცოტა რომ დაგვეგვიანა, დარიასა და კატოს საფლავებს ალბათ ვეღარც ვიპოვიდით.

* * *

1958 წლის ზაფხული წყნეთში, ჩემს პირველ შვილიშვილ პატარა იკუნა ქორიძესა და ელენე დეიდასთან ერთად გავატარე. ნანული, ბიძინა და მერაბი ამოდიოდნენ.

მერაბმა გაგვახარა: სამეცნიერო ჯგუფის თავმჯდომარე იყო თავის კურსზე, პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში. მოხსენებებით გამოვიდა ბაქოში, ერევანსა და თბილისში. ერთ-ერთი თემა სადისერტაციოდ მიიჩნიეს, დააჯილდოვეს და, ავტორთან ერთად, ბრიუსელში, გამოფენაზე გააგზავნეს. სულხანი სოხუმშია კვლევებზე, მასაც წარმატებები აქვს, სამსახურში ემადლიერებიან. ძალზე მიხარია.

დეკემბერში მე, ალიოშა მირცხულავა და პეტრე ამირანაშვილი ესტონეთის მწერალთა ყრილობაზე მიგვავლინეს. ტალინმა შესანიშნავად მიგვიღო. ყრილობაზეც და რადიო ეთერშიც სიტყვით გამოვედი. ბანკეტზე ცეკვამაც მომიწია. გვიწვევდნენ მწერლებთან, ოჯახებში... შემდეგ მოსკოვს გავემგზავრე, ლუბა ვორონკოვაც ვინახულე.

სესიაზე ჩამოსული, ირაკლი აბაშიძე ქუჩაში შემხვდა. „ესტონეთში დიდი ფურორი მოგიხდენია, კარგად გამოსულხარ და ბანკეტზეც გიცეკვია“, – მითხრა თავისებური იუმორით. – ინდოეთში ვმღეროდი, ესტონეთში ვცეკვავდი... ნეტავი, რა იქნება ჩემი შემდგომი პროგრამა? – გავიხუმრე მე.

მწუხარება და სიხარული. „ჩემი ყვავილეთი“

გვერი ტკივილი გვარგუნა 1959-მა წელმა.

იანვარში მარიკა მიქელაძე დავკარგეთ. გულით დავიტირე ნიჭიერი პოეტი. დამკრძალავი კომისიის თავმჯდომარე ვიყავი. დაკრძალვაზე სიტყვა წარმოვთქვი და წერილი დავბეჭდე „საბჭოთა ქალში“, ეს იყო და ეს... გული მტკივა, უზომოდ მტკივა...

შალვა დადიანის სიკვდილი ძალზე განვიცადე. წავიდა ჩვენგან ძველი, თავადაზნაურული საქართველოს ერთ-ერთი ჩინებული წარმომადგენელი – დინჯი, ტკბილმოუბარი, შესანიშნავი მწერალი და თეატრალური მოღვაწე. ანდერძით თავისი არქივი ჩემთვისა და ალექსანდრე ბურთიკაშვილისათვის მოუნდვია.

შემძრა გალაკტიონ ტაბიძის თვითმკვლელობამ... პოეტთა მეფეს, გალაკტიონს, პოეზიის უმაღლეს მწვერვალს, გაუხარელი ცხოვრება ჰქონდა, მარტოობას უჩიოდა.

ორთავე მარტში მივაბარეთ მიწას.

ჟორა შავგულიძის გარდაცვალებამაც დიდი ტკივილი მოგვაყენა. შესანიშნავი მსახიობი, სამწუხაროდ, უბედური შემთხვევის მსხვერპლი გახდა, ძალზე მომხიბვლელად ითამაშა კოხტას როლი „ჭრიჭინაშიც“. ამ დროს ჭიათურაში ვიყავი. ჩემი აღმზრდელისა და მეგობრის, დიდი განათლებული პედაგოგისა და საზოგადო მოღვაწის, ჩემი მამიდაშვილის, მარგარიტა ვაშაძის დაკრძალვაზე. თითქმის გრძნობადაკარგულმა, დამშვიდობებისას მაინც ამოილუღლუღა: „გაუფრთხილდი შენს ჯანმრთელობას“. უკანასკნელ წუთებშიც კი ჩემზე წუხდა... კიდევ ერთი, ჩემი უზომოდ მოყვარული გული ჩაიფერფლა. სამუდამო სამყოფელი მივუჩინეთ ლეჟავების სასაფლაოზე (ჭიათურაში), ანუშკა მამიდას, ისაია ბიძიას, ანტონის, რეგეკას, დედაჩემის, მამაჩემისა და ჩემი ვახტანგის გვერდით.

ჩემიანების საფლავის ნახვამ გამამწარა, რადგან საფლავის ჯეგირი ჩამონგრეული დამხვდა. ისევ შევაკეთებინე და ძეგლიც დავუდგი წარწერით: „გაუხარელ მშობლებსა და უდროოდ დაღუპულ ძმას, მარიკასაგან“. ესღა დარჩა მათგან – მთელი რომანის დაწერა კი შეიძლებოდა.

* * *

1959 წლის მაისში, მარჯანიშვილის სახელობის თეატრმა, დასადგმელად „ჩემი ყვავილეთი!“ მიიღო. ეს ჩემთვის დიდი სიხარულია. ახლა ღონე უნდა მოვიკრიბო და სექტემბრიდან მუშაობას შევუდგეთ. იურა ციციშვილის მადლობელი ვარ. პიესა გულით მოიწონა და მის დადგმაში მეხმარება.

ქართული პოეზიის ანთოლოგია ინგლისურ ენაზე გავუგზავნე ინდოეთის ჰაიდარაბადის უნივერსიტეტს, მადრასის ბიბლიოთეკასა და მუზეუმს, აგრეთვე, რადჰა კრიშნანს, ინდირა განდს, ლაქშმი მენონს, ვიოლეტა ალვას, მალიკს და სხვებს. ვიოლეტა ალვასგან მადლობის წერილი მომივიდა. მალიკიც მწერს, ოღონდ ინდურად.

...მე, შალვა აფხაიძე, მორის ფოცხიშვილი და თეიმურაზ ჯანგულაშვილი შევხვდით დმანისელებს. კარგად მიგვიღეს განთიადშიც. ამ კუთხეს მიხედვა უნდა!!!

მარიკა და პირველი შვილიშვილი ირაკლი ძორიძე. 1959 წ.

1959 წლის ივლისში კისლოვოდსკში ვარ, გორკის სახელობის სანატორიუმში. წამოსვლის წინ ნანული და ირაკლი ქვიშხეთში გავისტუმრე. სულხანი საჩხერეშია, მივლინებით. მერაბმა წარჩინებით დაამთავრა პოლიტექნიკური ინსტიტუტი. ახლა ერთთვიანი სამხედრო-სავალდებულო სამსახურშია, ბიძინა მივლინებაშია, დეიდა – თბილისში.

1959 წელს, თბილისის საქალაქო კომიტეტის დადგენილებით, მოგვეცა სამოთახიანი ბინა პეკინის ქუჩაზე, №22 სახლში. ბინა გვეძლეოდა ჩვენი ადრინდელი სამოთახიანის სანაცვლოდ, მაგრამ საქალაქო კომიტეტის მდივანს გიორგი გეგეშიძეს, განცხადების გაცნობის შემდეგ, უთქვამს: სამოთახიანი ბინიდან – სამოთახიანში გადაგვყავს ცხრა სული, ეს რაღა პირობების გაუმჯობესებაა, ისიც მწერლისა და მეცნიერისთვისო? ასე დაგვიტოვა დიდბუნებოვანმა ადამიანმა ძველი ბინა. გიორგი გეგეშიძემ ბევრი სიკეთე შესძინა ქალაქს: სპორტის სასახლე, ვაკე-საგურთალოს გზა, მტკვრის სანაპირო და სხვა.

ისევ მცირე ექსკურსი წარსულში: 1957 წლის ოქტომბერში განახლდა საქართველოს ქალთა ჟურნალი, რომელიც 1923 წლიდან წყვეტილად, თან სხვადასხვა სახელწოდებით გამოდიოდა.

ჟურნალს სათავეში ცნობილი საზოგადო მოღვაწე თეო აბაშმაძე ჩაუდგა. პასუხისმგებელ მდივნად ღირსეული ჟურნალისტი მირცა კალანდაძე დაინიშნა. დიდი სურვილი გვქონდა ჟურნალისათვის „ქართველი ქალი“ გვეწოდებინა, მაგრამ ნება არ დაგვრთეს იმ საბაბით, რომ საქართველოში სხვა ეროვნების ქალებიც არიანო. არც „მანდილი“ გვირჩია აკადემიკოსმა გიორგი ახვლედიანმა, ამ სახელწოდებისთვის ლექსიც კი დავწერე სატიტულო გვერდისათვის. ბოლოს, არჩევანი „საბჭოთა ქალზე“ შეჩერდა.

მე სარედაქციო კოლეგიაში შემიყვანეს. ჩემი ნანულიც აქაა. ვფიქრობ, ჟურნალში შეძლებს იგი თავისი ნიჭის, პროფესიონალიზმის გამომჟღავნებას, მაგრამ მისი ოჯახური ცხოვრების, დედობისა და შემოქმედებითი საქმიანობის წლები, ჩემ ყოველმხრივ დაძაბულ წლებს დაემთხვა. ცოტა მოგვიანებით, როდესაც ბავშვი უკვე წამოჩიტულია, ნანული ჩვენთან გადმოსახლდა და მაშინაც ვერ ვახერხებდი მისთვის საჭირო ყურადღების განაწილებას.

ჩემს ოჯახურ დამსახურებად მაინც ის მიმაჩნია, რომ ორი დაობლებული ოჯახის შემტკიცება და ჩემი სამი შვილისთვის მშობლიური, სიყვარულით გამთბარი ატმოსფეროს შექმნა შევძელი, რა თქმა უნდა, ქმრისა და შვილების დახმარებით.

...60-იან წლებში, ჩვენ უკვე საგურთალოზე, პეკინის ქუჩაზე ვცხოვრობთ. სულხანი და მერაბიც დაქორწინდნენ და ჩვენს დიდ ოჯახს სამი გოგონა შეეძინა: სულხანსა და ლია გედევანიშვილს – ქეთინო, მერაბსა და თინა გელდიაშვილს – ლანა, ნანულისა და კოტე ქორიძეს – მაკა. შემდეგ შეგვეძინა: დიმა, პაატა, გურამის ნათია. ჩემს შვილიშვილებთან ერთად მრავლდება ჩემი ლექსებიც, იბადება პიესები...

(გაგრძელება იქნება)

◎ ახალგაზრდული პროზა

ზვიად კვარაცხელია

...შენ, როცა ერთხელაც, სამუდამოდ გამოირთვები სამყაროს არსებათა უწყვეტობიდან,

ერთი ხელის მოსმით, უგანგებოდ მოსწყდები გზას,

როცა მიხვდები – გვერდით მოსიარულე სულდგმულთა ნაბიჯს ფეხს ვერ უწყობ,

მათებურ სიმღერას ვერ მღერი,

და მათნაირ ცეკოს არ თამაშობ წინალითა და უკანალით...

დაღუპვად კი არა, აღდგინებად მონათლავ ჩავლილ მისტერიას, რადგან შენი დროის სულიერები მოწყვეტილნი არიან აშკარა და ნამდვილ სიწმინდეს. ისინი მხოლოდ თამაშობენ სიყვარულის ბალაგანში, გადანაწილებული აქვთ „ქალის“, „მამაკაცის“, „ქვეშ მყოფისა“ და „ზედა სართულის“ როლები, ჰყავთ მათზე დაფჩენილი ბრბო (მოტაშეები, მსტვენიები, მყივანები, მკივანები, ქლეესიები, „დამფასებლები“, ავტოგრაფზე მონადირენი), აქვთ ნაირფერი განათება, მიწიერი მუსიკა, აღმგზნები მელოდია.

გარბიან და აღარ ბრუნდებიან სიწმინდის ლანდშაფტში, გამოიძევებენ ყოველივე წრფელს, პიროვნულს, საკუთარს, ხალასს, ფაქიზსა და უმწიკვლოს და აგინებენ ამის უმალ, თრგუნავთ გამოდევნილის გახსენება...

* * *

საშუალო სკოლებში ადრე (და თუ არ ვცდები, დღესაც), **წარმოსახვაში უმეცარ ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლებს ჩვევად შეენიშნებოდათ მუდმივად ყალბი, „შეთხზული“ დაინტერესება თავისუფალი თემებით.** ძალიან ხშირად თუ ძალიან ხანდახან ისინი დაბარებულივით ცდილობდნენ, გამოეჭირათ ჩვენში ფანტაზიის ნამცეცები და ასევე ძალიან პერმანენტულად შემდეგი სახის თემებს გვთავაზობდნენ:

„მე რომ მასწავლებელი ვიყო“...

„მე რომ სკოლის დირექტორი ვიყო“...

„მე რომ საქართველოს პრეზიდენტი ვიყო“...

„მე რომ უჩინმაჩინი ვიყო“...

თითქმის არავინ (იშვიათი, მეტყველი გამონაკლისების გარდა) ცდილა, ერთხელაც გაერღვია თავისუფალი თემის თავისუფლების ჩარჩოები, ყოფილიყო უკანმოუხედავად უკომპრომისო და დაფარულზე აეგო ამბავი:

მე რომ ვიყო შენ...

ნურვინ იფიქრებს, რომ ამ შეკითხვით არაფერი შეიცვლებოდა, რაც კი ტრადიციის მტვრიან სარდაფში შეუნახავთ. მოთმინებით ელიან, როდის გამოჩნდება სამიზნე, დამოკლეს მახვილივით რომ დაეკიდოს, სათითაოდ აწყას და აღნუსხოს ჩვენი ცოდვები.

შეიცვლებოდა ძირითადი და უმთავრესი – გული ჩვენი ანცობისა.

გული გახდებოდა ყველასი. ადვილი იქნებოდა სიყვარულის უშურველი გავრცელება, გულიდან გამონაძახი ხმების შეტყობა.

ჩვენ ერთი გულით ვიცხოვრებდით, ერთი გვექნებოდა საგულე-სამბარგული და წმინდა მამები დაგვახასიათებდნენ, როგორც „საგულისხმოდ გულგახსნილ, საერთო გულისნადების მქონე გულთამხილავებს“.

* * *

სიყვარულზე დიდი სჯა-ბაასი იყო ამას **წინათ უნივერსიტეტში, ყველა თავისას მიაჯენებდა, აურზაურს მიჰქონდა იქაურობა.**

სიყვარული ასაკისმიერიაო, – თქვა ერთმა გვარიანად მექრთამე კურატორმა და ვაშად გადმოალაგა თავისი გეზუალიასავით თვალები.

როგორო, ჩაეკითხნენ. როგორ და, პატარას სიყვარული უფრო წრფელია, მოზარდისა – სხვა, შერყვნილი, სიყვარულიდან გახრწნამდე ნაბიჯიაო, შეჰყვა და შეუბერა ძალმიცემულმა, ხობის მილიციასავით.

... წუხელ ღამურა შემოფრინდა საძინებელ ოთახში.

მარცხენა კუთხეში საქართველოს ფიზიკური რუკაა გაკრული ჭიკარტებით. ჭიკარტის უანგი სქელ ქაღალდზე მიწისფრად გადასულა, მთელი ფშავ-ხევსურეთ-მთიანეთი ჩამოუდღაბნია, სამეგრელოს აღმოსავლეთით (სადაც ახლა გურია იწონებს თავს) ლურჯი სინესტე ეტყობა.

რამდენსაც ეცადა ღამურა, შიშველი ფანჯრისათვის მიეცა ფრთები, იმდენი დაეხალა კედელს, დაურიდებლად ურტყა და უთავაზა.

დედას შუქი აენთო ამასობაში, შეშინებოდა პირველი შეშინება. ქათქათა ზეწრით გამოვენთე ფრთიან თაგუნას – ვირთხას წამის უმალ გავსრესდი, ღამურამ კი დამაეჭვა და მოსალოდნელ უძლურებაზე დამიფეხმძიმა გონება.

ცოცხს ვეცი. თქვენ კარგად მოგეხსენებათ აფორიაქებული კაცის სიტუაციური სიმულაციები განსაცდელის დროს. ქნევა რბილი სიტყვაა იმ მოქმედებასთან შედარებით, რასაც მაშინ ვახორციელებდი. ცოცხს წარამარა სცვიოდა ბეწვი, მე ცალკე ვიწურავდი ოფლს, დედაჩემი იქით დნებოდა, ჩემი წამების თვითმხილველი.

აი ახლა, ამ წერისას უნებლიეთ ის ღამურა მომაგონდა. ღამურა იქით იყოს და, პირველი სიყვარული ხომ ჰგავს სულის საძინებელში შემოფრენილ მაწიოკებელ ფრინველს, გნებავს „აქმა“ უძახე, გინდა ცოცხი უთავაზე – დარჩება, ჩაგრჩება, საითაც გაიტევი, ისიც გამოგყვება, „შენი მტკივნეული სიძველე ვარ“, – ქუშად შემოგძახებს.

* * *

თქვენ? ალბათ გსმენიათ უკვდავი ყოფითობა, რომელსაც პირველი სიყვარული ჰქვია.

აქ მდგომ სულიერს, როგორც უბღალავ სიწმინდეს, ისე უყურებ და ნათელი თვალით შესცქერი... შენში ნაბიჯები იწყებენ ტივტივს, სუნთქვას ემორჩილები, წარსულს აზავებ ახლანდელთან, ხდები ხუთივე გრძნობით უზადო.

მას სათნო სახე ჰქონდა სიტყვის ნატიფი, ფაქიზი და უსათუთესი გაგებით, მშვიდი თვალები და შორეული გამოხედვა, ბავშვური მზერა. ასეთები ყოველთვის ჩრდილში არიან, ხანდახან თავად იფარებენ მორიდების ჩადრს, კრძალულებას ესწრაფვიან და ფრთხილი პა-დე-დე არასდროს ხდება თვალშისაცემი.

უნდა შეამჩნიო. შემთხვევა საგანგებოდ წაგეხმარება, ხელს შეგაშველებს. სულერთია, მარტო იქნება თუ ხელიდან ჩანთა დაუსხლტება, რისიმე შეეშინდება თუ საათს დაეკითხები. თვალები სახეთა დამახსოვრებაში ვარჯიშდებიან, თვალები ყურადღებას აარსებენ. უნდა ეცადო, თვალები მოახვედრო თვალებში.

შინ გაცილებას შესთავაზებ (რაც ბანალურია და ნასესხები).

ჭიქა ყავაზე მოიპატიჟებ (რაც ერთობ ქაჩალი სითამამეა და ყველასთან ვერ გაჭრის).

გაეცნობი ან გამოეცნაურები (ეგებ მას არ ნებავდეს ხელის ჩამორთმევა და მიგება, რომ „თქვენი გაცნობა ფრიად სასიამოვნოა“?).

თვალები გიხსნიან გაუგებრობისგან.

ხავსისფერი და შავი. ჩვენი თვალები ერთმანეთს შეხვდა. შენ არ ირხევი, სხეული დაჩრდილულია უძრაობით და არ განაღვლებს სიჩუმის დახარჯვა; მეც... შენსავით... სისხლი მომაწვა სახეში, გაქვავებული ვდგავარ და მძლავრობს ჩემი სულის ნაციონალური კონფუზია, სიმორცხვე.

აზვირთებული სიჩუმე მოაწყდა ნაპირებს, მაგრამ ჩვენ მხოლოდ თვალებით ვართ. თვალებით ვხედავთ, თვალებით გვესმის, თვალებით გვტკივა, თვალები აგებენ გულში ახალშენებს (ერთგულების ფაზისი, სასოების გიენოსი, კრძალულების პიტიუნტი, სულგრძელობის დიოსკურია). თვალები შეიცავენ ჩვენს ყველაფერს, თვალები აზროვნებენ, თვალები ამბობენ, თვალები განიცდიან მოღიაღებული სინდისის სიწრფელეს – ჩვენი უერთმანეთო თვალები.

მე ცოდვა გამოვიღე ჩემი თვალიდან, შურშიშისფერი გონებით არც შენსაში ვეძებ დაფარულს, რადგან სიყვარული დღეს სარწმუნოება გამხდარა. მივესალმები მათ, ვინც პირველმა იღო ნათელი, სულიდან ბოროტება გამორეკა, გულში სათნოება დაამკვიდრა, უბრალოებას შესწირა ძღვენი.

ხავსისფერი და შავი. შავი და ცისფერი, ყორნისფერი და მწვანე დანაშრევები ქუთუთოებთან. ჩემი და შენი თვალები აცილებენ ერთმანეთს. სულში იძერწება ყოფითობა, რომელსაც პირველი სიყვარული ჰქვია, ჰქვია თვალღებული სწორფრობა, ცრემლი და გოდების ციხესიმაგრე...

* * *

მთელი სიცოცხლეა სიწმინდე მშია. **კვალდაკვალ მივდევ და გამირბის შენდობისფერი უბიწო ყანა, მორჩიფოთლა ჯეჯილის გრძედით, მობიბინე მდელოთი.** როგორ ვეცადე, რარიგ არ ვეწარმართე მის მეწამულ უკიდეგანობას – ვერ შევაღწიე ვერაფრით. როგორც კი მივუახლდები, მიწა მისკდება ფეხქვეშ, ცა ზევიდან ქურუხს ატეხს, ყომრალი ყვავები – ბუნების შავი სალახანები, რა ყვანჩალი იციან ანდა – თავის სიგრძეზე დამიწყებენ სკინტლაობას, ვეღარ მომიშორებია. დავრბივარ ძალაგამოთავებული წაღმა-და-დაღმა. ერთიხანობა ხელსაც ჩავიქნევ, არ ყოფილა საჩემო ეს ყანა, გავეცალო ჯობია, რასმე ფათერაკს ამკიდებს-მეთქი. ცოტა ხნის შემდეგ, ისევ არ ვიშლი, ჭაობისფერი უსახობიდან გამოცურვა მინდა, ვძალიანდები – სხვებს, ჩემნაირებს რომ ვხედავ იქ, ის მაცოფებს, შური მძლავრობს და სურვილი, მანამ არ დავმშვიდდე, მანამ არ შევეპუო, ვიდრე შევაღწევ, ნდომად ატანილი არ შევიჭრები, ნამიან ყლორტს მოვწყვეტ და სულთქმა სულისკვეთებით არ შევექცევი ბოლომდე...

* * *

ვინც **სინათლეს დიდხანს, თვალსაჩინოდ დაჰკვირვებია, აღმოიჩენდა გონებაში მოსულ, უეცრად მობერილ ჩუმ შეკითხვას:**

რატომ მენატრება უკიდურესობა?

რატომ მახრჩობს და მასახიჩრებს სურვილი, გავიგო რა ხდებოდა დასაწყისის წინ, რა მოხდება დასასრულის მერე?!

რატომ ჰქვიათ ადამიანებს სახელი და რატომ არ იწოდებიან ისინი, ვთქვათ, ზმნით. ქცევები მეტყველს გახდიდნენ მათ არსებას.

დავუშვათ, დიაღაც ხომ არაფრისმთქმელია დიოგენე უმეცარისთვის, მაგრამ სულ სხვაა: „ელოდება“ მის ნაცვლად – უმალ კითხვას ბადებს,

რას,

ვის,

როგორ,

როდიდან ელოდება?

დიოგენე დიდი ხანია (დღემდე) დაუსრულებლად ელოდება ადამიანს.

სამაგიეროდ, დღემდე არავის დანახვა არ სურს ლესბოსელ საფოს, რომელმაც უკვე გამოიარა სახეობრივი სანახაობანი, სულიც მრავალჯერ დაიზუსტა და უკიდურესობაც აღარ ენატრება.

ჩვენ კი რატომღაც ძალიან გვენატრება უკიდურესობა.

სინათლეს ხედავ – ბნელში გინდა. ხარ ღარიბი – წელში გაშლა გეოცნებება. ანდა პირიქით.

უარესიც:

ქალი გაჩნდი და განგებას ევედრები, მამრად გარდაგმოსოს.

დააკვირდით თეზა-ანტითეზების თამაშს, ახირებას, შავით დაწერო შავზე.

... შეკითხვაზე, თუ რა უნდა გახდეს მომავალში გონების მასალა, ჩვენ კარგა ხანს დაფიქრების შემდეგ ვუპასუხებთ:

შეცდომა!

და სხეული უნარებით აივსება.

* * *

ხანდახან ამართლებს დაზუსტება და ამ ერთხელ იქნებ ჩვენც გვეცადა:

ნებსით და უნებლიეთ ჩადენილ ქმედებათა ერთობლიობას, რომელიც ზიანს აყენებს სათანადო სულიერ სიკეთეს (ივარაუდება, პირველად ყოვლისა, ადამიანი) და დაკავშირებულია გულში იფქლის გაღვარძლების მდგომარეობასთან, ცოდვა ეწოდება.

ცოდვის ცოდნისათვის უპირატესობა ენიჭება თავად ცოდვის ჩადენას და ეს მარტივადაა ახსნილი: ის, რაც არ განგიცდია, შესწავლილიც ვერ გექნება.

დაფარულის გასაგებად მოძველებულ მეთოდს მიემხრობა ადამიანი. დაღამებისას დაჯდება საკუთართავის სარკესთან (მე და მე) და გულახდილად ამოიკითხავს შეცოდებათა ნუსხას:

მემთვრალეობა.

– ვარ!

ბილწსიტყვაობა.

– ვარ!

ვერცხლისმოყვარეობა.

– დილით იყო და წავიდა, მას!

სიძულვილი.

– ავად გახდა და ითხოვა!

მრისხანება.

– ...

მრისხანება.

– ...

მრისხანება!

– ვაااااარ!!!

ანგარება.

– ჯერ არ გამოჩენილა, მას!

კაცკვლა.

– დააგვიანდება...

ქურდობა.

– ცარცის მოსატანად ჩავიდა, მას!

შური.

– გვაქვს ეს ბედნიერებაც!

სიძვა-მრუშობა.

– არის!

ურწმუნოება.

– აქა ვარ და გპირდებით, რომ დღეისწორზე ნულს გაუთანაბრდება თქვენი სულიერების დეპოზიტი!

სასოწარკვეთილება.

– იმედები გარდაეცვალა, მას. წერილობითი შეტყობინება არ იქნება და ეგება გეკადრათ პანაშვიდზე მიბრძანება!

ეჭვიანობა.

– საჭირო ოთახშია, მას!

უქმმეტყველება.

– აგვიკლო, მას!

განკითხვა.

– მოგეცა ლხენა, დაგექცა ჭიშკარი!

და ასე უსასრულოდ...

* * *

ვიღაცისთვის **მსჯავრის დადება, ერთხელაც ჩვენში სინანულს აღძრავს. მოგვიწევს, პირწმინდად შევიმუსროთ ჩვენი გულები, ვნებას დამოკიდებული გემოვნება და სახედ გამოვსახოთ არაპრესტიჟული პირჯვარი, ანუ ფარულად კმევა მადლისა.**

სამეტყველო ენაში, სასურველი იქნება, ჩავამატოთ ხშირად სახმარი (ხშირად სათქმელი, ხშირად გასაგონი) სიტყვები:

შემინდე, მომიტევე, მაპატიე...

მომნანიენი, ძირითადად, გრძელი ენისა და უკონტროლო ქცევის „წყალობით“ ჩადენილს ასაჩივრებენ. ღმერთთან შეხვედრის რიგში დგას უზნეობის ღაბაბდადებული ბრბო, რომელსაც ყურადღება და სათქმელის გახსნა სწადია. უფალი გადმოხედავს შვილთა მისთა.

და აიკრიფვება: ამას გთხოვ, გენუკვი, გღაღადებ, გეოხები, გევედრები, გეხვეწები, გემუდარები, გეზნახები, გეაჯები, გეღიჯინები, გეღიცინები და გეღრიცინები...

სანაცვლოდ დამბადებელი ჩვენი სმენა-და-გაგონებას მოითხოვს.

„ცხოვრება დღიდან დღემდე გადებული ხის ჯოხია: დილას მთელი, შუადღეზე ნახევრად მთელი, საღამოთი გამოფუღრული. თუ დღეს დღით არ მოასწარ დღესდღე მოასწრები, ხვალ არ გეცლება მისთვის და მიგრჩება. ამიტომ, თუკი ცხოვრება გინდა, ყოველდღე უნდა ჩახვდე კითხვას,

რაში ვცდები და რას ვეცდები და პირველს აუცილებლად პირველი გაეპასუხო“.

* * *

შეხედე, როგორ ჰგავს ხელგაშლილი ადამიანი ჯვარს, ხელგაშლილი ქართველი კი ვაზის ჯვარს. ქართულ მიწაზე დაბადებულისთვის ითხრება სანერგე და სამარე, ჰყრიან ვაზს და მიწით ფარავენ.

შემჩნეული მაქვს, დიდხანს გრძელდება რტოთა აღმოცენება. ქართული ვაზი თავმოყვარეა. ამოდის, ნება-ნება ამოიზრდება, გარშემო მიმოხედვა სჩვევია, თვალიერება – პირველად ვინ შემნიშნა, ვინ დამლოცაო.

ტანს აიყრის, წლებს მოიყრის, ზეცაში აიხედავს. მერე მლოცველ ქალწულსაც შენიშნავს ახლო, სხეულს გადიჯვარედინებს კეთილ თითებში და ივერიისკენ წაჰყვება თოვლიანი გზით, ქრისტიანობის საქადაგოდ.

◎ რას წერენ, რას ამბობენ ჩვენზე

რისთვის სჭირდება რუსეთს ამდენი სამხედრო ბაზა საქართველოში

ამ კვირაში ჟენევაში გაიმართება საერთაშორისო მოლაპარაკების მორიგი რაუნდი აფხაზეთთან და სამხრეთ ოსეთთან დაკავშირებით. რუსეთმა კი ამ დროს კიდევ უფრო მეტად გააააქტიურა საქართველოს ორ რეგიონში თავისი საქმიანობა და აპირებს გადააქციოს იგი თავის სამხედრო გარნიზონად. უფრო მეტიც, რუსეთის ძალები კიდევ უფრო ღრმად უშვებენ თავიანთ ფესვებს ახალგორის რაიონსა და სოფელ პერევში, რომლებიც არ არიან ებრეთ წოდებული სამხრეთ ოსეთის ნაწილი, არამედ მხოლოდ ესაზღვრებიან მას. სამხედრო დანიშნულების რუსული ობიექტების მშენებლობას აძვს მნიშვნელოვანი სტრატეგიული შედეგები არა მხოლოდ საქართველოსთვის, არამედ აღმოსავლეთ-დასავლეთის დერეფნისთვისაც. საქართველოს ტერიტორიაზე იმყოფება დაახლოებით 8 ათასი რუსი ჯარისკაცი.

ებრეთ წოდებულ სამხრეთ ოსეთში დამთავრდა სამშენებლო სამუშაოები რუსეთის ოთხ საახედრო ბაზაზე. მათ შორის არის უგარდანტის ბაზა, რომლის მშენებლობაც რუსეთმა საიდუმლოდ დაიწყო 2006 წელს და ეს გამოვლინდა 2008 წელს საქართველოზე რუსეთის თავდასხმის დროს. აფხაზეთში გუდაუთის სამხედრო ბაზა კარგად იყო შენახული მთელი ამ წლების განმავლობაში. რუსეთი თავის მფლობელობაში იღებს აგრეთვე ოჩამჩირის სამხედრო ბაზას და სხვა ნაგებობებს აფხაზეთში. სამხედრო დანიშნულების ობიექტების დაჩქარებული მშენებლობა აფხაზეთსა და სამხრეთ ოსეთში მოწმობს რუსეთის უსინდისო დაინტერესებას ამ ქართული ტერიტორიებით. ეს ქმნის საფრთხეს აგრეთვე აღმოსავლეთ-დასავლეთის დერეფნისთვის. რუსეთის საჰაერო და სარაკეტო თავდასხმები გასული წლის აგვისტოში იყო კრემლის გამგბიტის პირველი გასროლა აღმოსავლეთ-დასავლეთის დერეფნის გასანადგურებლად. ის, რომ ეს ფაქტი შეუმჩნეველი დარჩა გამონათქვამებში რუსეთის თავდასხმის კომენტირების დროს, მოწმობს, რომ დასავლეთი აღმოჩნდა მწვავე სტრატეგიულ აუტიზმში ჩაფლული.

ამ კონფლიქტს საფუძველი ჩაეყარა ჯერ კიდევ საბჭოთა კავშირის კოლაფსისა და საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენის დროს, ნაყოფი კი გამოიღო 1994 წელს, როდესაც აზერბაიჯანის პრეზიდენტმა ჰეიდარ ალიევმა განახორციელა „საუკუნის გარიგება“, რაც ნიშნავდა დასავლეთის მიერ კასპიის ზღვის ენერგორესურსების ექსპლოატაციას. „რუსეთს არ შეუძლია მიგვითითოს ჩვენ ამ საკითხთან დაკავშირებით“, – განაცხადა ალიევმა. 1999 წელს საქართველომ და თურქეთმა ხელი მოაწერეს შეთანხმებას, რომელმაც მიგვიყვანა ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენამდე იმავე კონფერენციის ფარგლებში, რომელზეც რუსეთი დათანხმდა საქართველოდან თავისი სამხედრო კონტინგენტის გამოყვანაზე. პუტინი და მისი გარემოცვა ამას არასოდეს დაივიწყებენ.

ნავთობსადენის პარალელურად, სამხრეთ-კავკასიის ნავთობსადენით ძალაქერზერუმისკენ ევროპელი მომხმარებლებისთვის მიდის კასპიის ზღვის გუნებრივი გაზი შაჰ-დენიზის საბადოებიდან. ერთად კი ეს მარშრუტები ძმნიან კრიტიკულ უმრავლესობას, რომელიც მოითხოვს აღმოსავლეთ-დასავლეთის კომერციული დერეფნის მხარდაჭერას. ამავე დროს სარკინიგზო ხაზი ყარსი-თბილისი-ბაქო მოემსახურება მრავალმხრივ დანიშნულების გადაზიდვებს, რომელიც გამოიწვევს ამ მარშრუტის ძვეყნებისა და მიმდებარე ტერიტორიების კომერციულ განვითარებას. რუსეთის საჰაერო და სახმელეთო შეიარაღებული ძალები ემუქრებიან აღმოსავლეთ-დასავლეთის გზას და რკინიგზას, აგრეთვე ფოთის ნავსადგურს. საჰაერო და საზღვაო სამხედრო ბაზებით რუსეთი ძმნის საშიშროებას და ახდენს საქართველოს ნავსადგურების – ფოთისა და ბათუმის ბლოკადას.

დასავლეთმა უნდა გაითვალისწინოს სამხრეთ კავკასიაში სტრატეგიული ვითარების ცვლილება. გეოპოლიტიკური თვალსაზრისით ოფით საქართველოს წინააღმდეგ რუსეთმა დაიწყო ბრძოლა დასავლეთთან. აგვისტოს შემდეგ აღმოსავლეთ-დასავლეთ დერეფანს ემუქრება გაცილებით უფრო დიდი საფრთხე, ვიდრე მანამდე იყო.

დეივიდ ჯ.სმიტი

НАША АБХАЗИЯ

მოსკოვი შფოთავს საქართველოში სტაბილურობის გამო

რუსეთის პრეზიდენტი დიმიტრი მედვედევი გამოვიდა საქართველოში იარაღის მიწოდების კონტროლის გამკაცრების ინიციატორად. მომხდარმა მოვლენამ აჩვენა კრემლის კლონების ჟეშმარიტი მოტივები საერთაშორისო არენაზე – ესაა ელემენტარული შური ამერიკის შეერთებული შტატებისადმი.

რუსებს გულით შურთ ამერიკელებისა – მათი მდგომარეობა მსოფლიოში, პრაქტიკულობა, სიმდიდრე, იმის უნარი, რომ მოძებნონ მოკავშირეები ამა თუ იმ ქვეყნის მოსახლეობის ნახევრის წინასწარი განადგურების გარეშე. ეს შური აიძულებს რუსებს, მიჰბაძონ ამერიკელებს. ვთქვათ, მაგალითად, ამერიკის შეერთებული შტატები ამთავრებს იარაღის მიყიდვას ირანში. უმალვე კრემლის მეტიჩრები აღივსებიან შურით – რითი ვართ მათზე ნაკლები? და სასწრაფოდ დგამენ ანალოგიურ ნაბიჯს საქართველოს წინააღმდეგ. მართალია, კრემლში დიდად არ არიან კმაყოფილი იმით, რომ მთელი რუსული დესტრუქციული ენერგია შემოიფარგლება საქართველოთი, მაგრამ აქ ვერაფერ მეტს ვერ იზამ.

სხვათა შორის, არავითარ პრაქტიკულ შედეგებს ეს ელვეების სროლა ვერ მოიტანს. საქართველო უკვე მრავალი წელია არ ღებულობს რუსულ იარაღს – რუსეთით ჩვენ არ გვაძლევდა საშუალებას, გვეყიდა მისგან იარაღი იმ კეთილ დროსაც კი, როდესაც თავდაცვის მინისტრი გახლდათ რუსეთის მიერ დანიშნული, კომედიური პერსონაჟი ვარდიკო ნადიბაიძე.

არ გვყიდდა ჩვენ მოსკოვი იარაღს მაშინაც, როდესაც თავდაცვის მინისტრი იყო ოდუმილის დიდი მოყვარული დავით თევზაძე, რომელმაც თავის პოსტზე ხუთი წლის ყოფნის განმავლობაში ჟურნალისტების თანდასწრებით მხოლოდ ერთხელ შემთხვევით წამოისროლა სამნახევარი ფრაზა. რაღა უნდა ითქვას საპაშვილის ეპოქის პროდასავლურ მინისტრებზე...

ამას გარდა რუსების მცდელობა – ემსგავსებოდნენ ამერიკელებს – მათთვის მიზნად სახავს დააშინონ ის ქვეყნები, რომლებიც საქართველოს ჰყიდიან იარაღს. აქ კი, როგორც ამბობენ, ძაფი წვრილია. შანტაჟი, რომელიც მუშაობს საქართველოსთან დაკავშირებით, აბსოლუტურად არ არის საინტერესო უკრაინისთვის, ისრაელისთვის, ამერიკის შეერთებული შტატებისა და ევროკავშირის ქვეყნებისთვის, რომლებიც არიან იარაღის ბიზნესში ჩვენი ძირითადი პარტნიორები.

აი, იმ საქმეში კი სავსებით უხეშად გამოიყურებიან რუსი ლიდერები, როდესაც ცდილობენ თავიანთ გადაწყვეტილებას მიანიჭონ კეთილშობილი სახე – თურმე, არ შეიძლება იარაღის მიყიდვა არასტაბილური ქვეყნებისთვის. მოსკოვი შეშფოთებულია საქართველოში სტაბილურობის გამო. ხომ კარგად მოჩანს?!. ეს იმას ნიშნავს, რომ მთავარი ცეცხლის გამჩენი დანიშნო სახანძრო გუნდის უფროსად.

ამას გარდა, რუსეთის სამხედრო-სამრეწველო კომპლექსის საყვარელი პარტნიორების სია აშკარად მოწმობს იმის შესახებ, თუ როგორ ესმით კრემლში სტაბილურობა – მათ შორის არიან ისეთი აყვავებული და სტაბილური ქვეყნები და სტრუქტურები, როგორებიცაა, პალესტინის ჰამასი, ლიბანის „ჰესბოლა“, სხვადასხვა ტერორისტული დაჯგუფებანი მთელ მსოფლიოში და ირანისა და ვენესუელის მსგავსი აგრესიული ქვეყნები.

დიახ, სხვათა შორის, ლეგენდები იმის შესახებ, რომ რუსული იარაღი – ეს სუპერიარაღია, ხოლო რუსი სამხედრო ინჟინრები – ეს ყველა ინჟინრებზე უფრო მეტი ინჟინრები – მხოლოდ ლეგენდაა. მაგალითად, ამ დღეებში ალჟირმა უარი თქვა რუსეთის სამხედრო თვითმფრინავების შეძენაზე, ცოტა ხნით ადრე კი თავად რუსმა ჟურნალისტებმა გაარკვიეს, რომ რუსეთის სიმგოლო – კალაშნიკოვის ავტომატი თურმე რუსების მიერ გერმანელი კონსტრუქტორის ჰუგო შმაისერისგან განალურად მოპარული იარაღია.

თქვენ კი ლაპარაკობთ, რომ იარაღიო!

თენგიზ აბლოთია

Грузия Online

დედამიწის ზურგზე

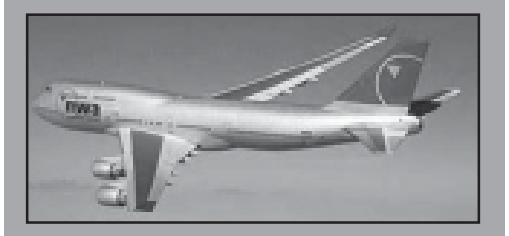

ამერიკული ბოინგი 747-400 მოხვდა ტურბულენტულობის ზონაში: დაზარალდა 30-ზე მეტი კაცი

თვითმფრინავი ამ ზონაში მოხვდა ნარიტის აეროპორტისკენ ფრენის დროს. სულ მის ბორტზე იმყოფებოდა 422 კაცი, მათ შორის 10 ეკიპაჟის წევრი. თვითმხილველთა მოწმობით, ქამარშეუკრავი მგზავრები თვითმფრინავის „რხევის“ დროს ჭერს ეჯახებოდნენ, ამიტომ მიიღეს მათ თავისა და კისრის დაზიანებები.

* * *

„ნიუ-იორკ პოსტმა“ ბოდიში მოიხადა კარიკატურის გამო, რომელზეც გამოსახული იყო შიმპანზე, ობამას რომ ჰგავდა

ნახატზე გამოსახული იყვნენ კონექტიკუტის შტატის პოლიციელები, სადაც ერთი კვირის წინათ მოკლეს მაიმუნი, რომელიც ადამიანს დაესხა თავს. მაგრამ წარწერა გამოსახულებაზე მიუთითებდა პრეზიდენტ ობამას მიერ ხელმოწერილ ანტიკრიზისულ კანონპროექტს. გამოცემამ დაარწმუნა რასობრივი დისკრიმინაციის წინააღმდეგ მებრძოლები, რომ შიმპანზესა და პრეზიდენტს შორის „არაფერი საერთო არ არის“.

* * *

მაგატემ აღიარა, რომ ირანმა დააგროვა საკმაო ურანი ბირთვული ბომბის შესაძმნელად

მაგატეს მონაცემებით, გასული წლის ნოემბრის შუა რიცხვებისთვის ირანს უკვე ჰქონდა 839 კილოგრამი გამდიდრებული ურანი, ამას გარდა თეირანმა დამატებით აწარმოვა 171 კილოგრამი უკვე 2009 წლის იანვრის ბოლოსთვის. სააგენტოს ინფორმაციით, 2008 წლის ნოემბერში ირანში იყო 3800 მოქმედი ცენტრიფუგი ურანის გასამდიდრებლად, ამის შემდეგ ამოქმედდა კიდევ 164.

* * *

ტაჯიკეთი მოსთხოვს რუსეთს მეტს ქვეყანაში მოქმედი სამხედრო ბაზისთვის

24 თებერვალს მოსკოვში თავისი ვიზიტის დროს ტაჯიკეთის პრეზიდენტი ემომალი რახმონოვი მოსთხოვს რუსეთს გადახედოს ან დააზუსტოს მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებების უმრავლესობა. დუშანბეს აზრით, რუსეთმა აუნაზღაურებლად მიიღო სამხედრო ბაზა და ამ დროს არ შეასრულა თავისი ვალდებულებანი.

* * *

ნიგერიაში გამტაცებლებს გაეცა „რუსალის“ ორი თანამშრომელი

რუსებმა შეძლეს გაქცევა შემპყრობებისგან და რამდენიმე დღის განმავლობაში ნიგერის დელტაში იმალებოდნენ, ვიდრე ისინი არ აღმოაჩინა სამხედრო პატრულმა. საკითხი შეეხება 2008 წლის 20 დეკემბერს კომპანია „რუსალის“ ორი თანამშრომლის გატაცებას, რომლებიც მუშაობდნენ ალსკონის ალუმინის ქარხანაში.

* * *

პრორუსულმა ახალგაზრდობამ აღნიშნა უკრაინისთვის ყირიმის გადაცემის წლისთავი: ხრუშჩოვის პორტრეტს კვერცხებს ესროდნენ

სიმფეროპოლში გაიმართა მიტინგი და სამგლოვიარო მსვლელობა. ხალხს ხელში ეჭირა მედვედევისა და პუტინის პორტრეტები. სიტყვებში აღნიშნული იყო, რომ ყირიმი მოიპარეს 1954 წელს და მოპარული კი „ადრე თუ გვიან, უნდა პატრონს დაუბრუნდეს“.

* * *

ავღანეთისთვის კრიზისი საფრთხეს არ წარმოადგენს: იქ მოიწიეს ოპიუმის სარეკორდო მოსავალი

გაეროს ნარკოტიკების კონტროლზე საერთაშორისო საბჭოს მონაცემებით, ავღანეთში 2008 წელს მოიწია ეს სიდიდით მეორე თავისი ისტორიის მანძილზე ოპიუმის მოსავალი, ხოლო ნარკომოვაჭრეებთან ბრძოლისთვის სერიოზულ წინააღმდეგობას წარმოადგენს მაღალი რისკი და კორუფცია. რუსეთში ლანძღავენ ამერიკის შეერთებულ შტატებსა და ნატოს.

მაინც რა მოხდა როსუელთან?

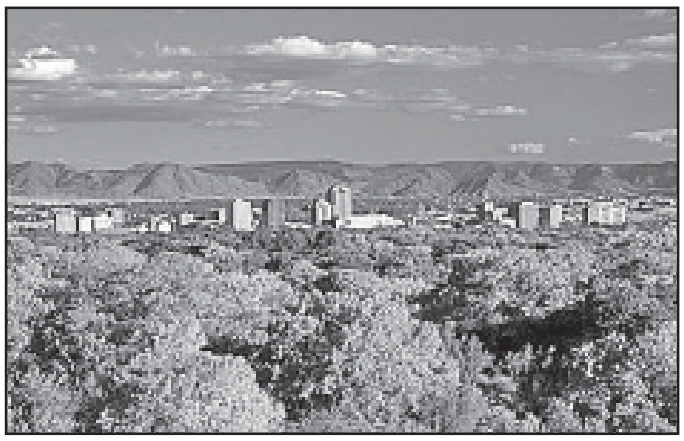

ნიუ-მექსიკოს შტატის ქალაქ როსუელთან 1947 წლის 2 ივლისს არამიწიერი წარმოშობის უცნობი საფრენი აპარატის დაღუპვის ამბავი მთელმა მსოფლიომ იცის, თუმცა ნახევარ საუკუნეზე მეტ ხანს ამასთან დაკავშირებული მასალები ამერიკის სამხედრო უწყების მიერ მკაცრად იყო გასაიდუმლოებული. მაგრამ 1987 წელს, საიდუმლო დოკუმენტებზე საიდუმლოების გრიფის ახსნის თაობაზე კანონის თანახმად, ვაშინგტონში, უცნობი მფრინავი ობიექტებისადმი (UFOძ საერთაშორისო სიმპოზიუმზე მანამდე გასაიდუმლოებული მასალები გამოაქვეყნეს. აღმოჩნდა, რომ უცნობი მფრინავი ობიექტის დაცემის ადგილიდან ორი მილის მოშორებით „ოთხი ადამიანის მსგავსი არსების ცხედარი იპოვეს, რომლებმაც, როგორც ჩანს, „მფრინავი თეფშიდან“ კატაპულტირება შეძლეს. ოთხივე ცხედარი ძლიერ დასახიჩრებული იყო, თუმცა მკვლევარებმა მაინც გამოიტანეს დასკვნა, რომ ბიოლოგიურად მათ ადამიანებთან საერთო არაფერი აქვთ.

საიდუმლო საგუთების ოფიციალური საჯარო გამოქვეყნების დღიდან თითქმის ოცდაორი წელი გავიდა, მაგრამ, მიუხედავად ამისა, მისი ნაღდობა მაინც ზოგიერთი მკვლევარის ეჭვს იწვევს. საქმე ის არის, რომ ჯერ კიდევ მაშინ, 1987 წელს, ამერიკის შეერთებული შტატების სამხედრო-საჰაერო ძალების სარდლობამ ოფიციალურად განაცხადა, რომ ამ საკითხთან დაკავშირებით თავის დროზე მის ხელთ არსებული მთელი ინფორმაცია განადგურდა. თუმცა იმავე სამხედრო-საჰაერო ძალების დაზვერვის გადამდგარმა მაიორმა ჯონ მერსელმა, რომელიც ნამსხვრევთა ძებნაში მონაწილეობდა, ჟურნალისტები მომხდარის ჭეშმარიტებაში დაარწმუნა.

მოდი ახლა და გაიგე, ვინ ტყუის და ვინ მართალს ამბობს.

ულვაშით ჯობს თუ უულვაშოდ?

მსახიობები, ცხადია, სხვადასხვა როლების შესრულებისას, გარეგნობას იცვლიან. ამის ერთი ხერხი ულვაშის გაშვება ან მოპარსვაა. ბულგარეთის ჟურნალმა „პანორამამ“ მკითხველებს წარსულის რამდენიმე ცნობილი მსახიობის ფოტოს ორი ვარიანტი – ულვაშით და უულვაშოდ – შესთავაზა.

ბარბარა ბრენდლი
ივ მონტანი
ალენკა ალსტრო

როგორ უნდა დავიცვათ ჩვენი მემკვიდრეობის უფლება

რუბრიკას უძღვება გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ კონსულტანტი ირინე ღლონტი.

კითხვა: წარმოშობს თუ არა ურთიერთმემკვიდრეობის უფლებას „ფაქტობრივი ქორწინება“?

პასუხი: არა, არ წარმოშობს. მამაკაცსა და ქალს შორის არსებული ურთიერთობა, რომელსაც „ფაქტობრივ ქორწინებას“ უწოდებენ, ურთიერთმემკვიდრეობას არ წარმოშობს იმ შემთხვევაშიც კი, როდესაც ისინი ერთი და იმავე ბავშვის მშობლად არიან ჩაწერილნი.

სასამართლოს გადაწყვეტილებით მეუღლეს შეიძლება ჩამოერთვას კანონით მემკვიდრეობის უფლება, თუ დადასტურებული იქნება, რომ ქორწინება მამკვიდრებელთან ფაქტობრივად სამკვიდროს გახსნამდე არანაკლებ სამი წლის შეწყვეტილი იყო და მეუღლეები ცალ-ცალკე ცხოვრობდნენ.

მეუღლეთა მიერ ქორწინების განმავლობაში შეძენილი ქონება – საერთო ქონებას (თანასაკუთრებასძ წარმოადგენს, თუ მათ შორის ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის დადგენილი. აქედან გამომდინარე, ერთ-ერთი მეუღლის გარდაცვალების შემთხვევაში საერთო ქონების ნახევარი ცოცხლად დარჩენილ მეუღლეს ეკუთვნის. კანონი ადგენს, რომ მეუღლის მემკვიდრეობის უფლება არ ეხება ქონების იმ ნაწილს, რომელიც მას მეუღლეთა თანასაკუთრებიდან ეკუთვნის. თუ მეუღლეთა შორის საქორწინო ხელშეკრულებაა დადებული, სამკვიდრო გაიხსნება გარდაცვლილი მეუღლის მხოლოდ იმ ქონებაზე, რომელიც საქორწინო ხელშეკრულებით მას ეკუთვნოდა.

ანდერძის თავისუფლება მემკვიდრეობის სამართლის ერთ-ერთი ფუძემდებლური პრინციპია, მაგრამ გამორიცხული როდია მისი შეზღუდვა მამკვიდრებლის ოჯახის ინტერესების სასარგებლოდ. ზოგიერთ შემთხვევაში კანონით შეზღუდულია ანდერძით მემკვიდრეთა ამორჩევის თავისუფლება და დადგენილია განსაზღვრული კატეგორიის მემკვიდრეებისათვის სავალდებულო წილის მიღების უფლება, მიუხედავად იმისა, გაითვალისწინა თუ არა ისინი მოანდერძემ ანდერძში. ეს ის მემკვიდრეები, რომელთაც არ შეიძლება მთლიანად ჩამოერთვათ მემკვიდრეობის უფლება. სამოქალაქო კოდექსის 1371-ე მუხლით გათვალისწინებულია, რომ მამკვიდრებლის შვილებს, მშობლებსა და მეუღლეს, ანდერძის შინაარსის მიუხედავად, ეკუთვნით სავალდებულო წილი.

* * *

კითხვა: როგორ გავიგოთ ტერმინი „სავალდებულო წილი“ და შეიძლება თუ არა იგი მიიღოს შვილმა, რომელიც სასამართლოს წესით აღიარებულია უღირს მემკვიდრედ?

პასუხი: სავალდებულო წილი უნდა იყოს იმ წილის ნახევარი, რაც პირველი რიგის თითოეულ მემკვიდრეს კანონით მემკვიდრეობის დროს ერგებოდა, მამკვიდრებელს ანდერძი სხვის სასარგებლოდ რომ არ შეედგინა.

პირები (მათ შორის შვილებიძ, რომელთაც მემკვიდრეობის უფლება არ აქვთ (ულირსი მემკვიდრეებიძ, სავალდებულო წილის მისაღებად მოწვეულნი არ იქნებიან.

ადრე მოქმედი კანონმდებლობით, სავალდებულო წილის მქონე მემკვიდრეებად ითვლებოდნენ მხოლოდ მამკვიდრებლის არასრულწლოვანი და შრომისუუნარო შვილები, შრომისუუნარო მეუღლე, მშობლები და მამკვიდრებლის კმაყოფაზე მყოფი სხვა მემკვიდრეები, მოქმედი სამოქალაქო კოდექსი კი, სავალდებულოდ არ მიიჩნევს აღნიშნულ პირთა არასრულწლოვანებასა და შრომისუუნარობას. ასეთი წესის დადგენა ერთგვარად გამართულებულია, რათა მემკვიდრე მამკვიდრებლის გარდაცვალების შემდეგ არ აღმოჩნდეს მძიმე მატერიალურ მდგომარეობაში.

მიგვაჩნია, რომ სავალდებულო წილის მემკვიდრეობით მიღება არ წარმოადგენს კანონით მემკვიდრეობის წმინდა ფორმას, რამდენადაც მისი საკითხი არ დადგება, თუ არ არის შედგენილი ანდერძი. ამგვარად, იგი ანდერძთანაცაა დაკავშირებული, თუმცა მის საწინააღმდეგოდ ხორციელდება.

* * *

კითხვა: როდის წარმოიშობა სავალდებულო წილის მოთხოვნის უფლება და გადადის თუ არა იგი მემკვიდრეობით?

პასუხი: სავალდებულო წილის მოთხოვნის უფლება წარმოიშობა სამკვიდროს გახსნის მომენტიდან და ასეთი მოთხოვნის უფლება გადადის მემკვიდრეობით.

სამკვიდროს გახსნა აუცილებელია მემკვიდრეობითი ურთიერთობის წარმოსაშობად. შამკვიდროს გახსნას იწვევს განსაზღვრული იურიდიული ფაქტის დადგომა, კერძოდ, ადამიანის გარდაცვალება ან სასამართლოს მიერ პირის გარდაცვლილად გამოცხადება.

სამკვიდროს გახსნის დროდ ითვლება მამკვიდრებლის გარდაცვალების დღე ან პირის გარდაცვლილად გამოცხადების შესახებ სასამართლოს გადაწყვეტილების ძალაში შესვლის დღე. სამკვიდროს გახსნის ადგილად ითვლება მამკვიდრებლის საცხოვრებელი ადგილი, ხოლო თუ აღნიშნული ცნობილი არ არის, სამკვიდროს ადგილსამყოფელი.

იმ შემთხვევაში, როდესაც გარდაცვლილის საცხოვრებელი ადგილი უცნობია ან მემკვიდრეებს არ მოეპოვებათ დოკუმენტი ქონების ადგილსამყოფელის შესახებ და შეუძლებელია იმ დოკუმენტების მოღება, რომლებითაც უნდა დადასტურდეს სამკვიდროს გახსნის ადგილი, სამკვიდროს გახსნის ადგილს დაადგენს სასამართლო.

სხვაგვარად ხდება სამკვიდროს გახსნა კანონით მემკვიდრეობის დროს მის გარდაცვლილ მშობელს ეკუთვნოდა.

შვილიშვილები, შვილიშვილის შვილები და ამ უკანასკნელთა შვილები ვერ გახდებიან მემკვიდრეები, თუ მათმა მშობლებმა უარი თქვეს სამკვიდროს მიღებაზე. მშვილებელი და მათი ნათესავები, როგორც ნაშვილებისა და მისი შთამომავლობის მემკვიდრეები, გათანაბრებულნი არიან ნაშვილების მშობლებსა და სხვა ღვიძლ ნათესავებთან. აქვე საყურადღებოა ერთი გარემოება, რომ ნაშვილების მშობლებს, აღმავალი ხაზის სხვა ღვიძლ ნათესავებსა და და-ძმებს აღარ ეკუთვნით კანონით მემკვიდრეობა ნაშვილების ან მისი შთამომავლობის გარდაცვალების შემდეგ.

* * *

კითხვა: როგორი წესით მიიღებენ მემკვიდრეობას გარდაცვლილის დისწულები და ძმისწულები?

პასუხი: გარდაცვლილის (მამკვიდრებლისძ დისწულები და ძმისწულები და მათი შვილები კანონით მემკვიდრეებად ჩაითვლებიან იმ შემთხვევაში, თუ სამკვიდროს გახსნის დროისათვის ცოცხალი აღარ იყო მშობელი, რომელიც მამკვიდრებლის მემკვიდრე იქნებოდა. ისინი თანასწორად იღებენ სამკვიდროს იმ წილს, რომელიც კანონით მემკვიდრეობის დროს მათ გარდაცვლილ მშობელს ერგებოდა.

კანონი ერთგვარად იცავს იმ შრომისუუნარო პირებს, რომლებიც მამკვიდრებლის კმაყოფაზე იმყოფებოდნენ. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსში 1338-ე მუხლში აღნიშნულია, რომ „არაშრომისუნარიან პირებს, რომლებიც მამკვიდრებლის რჩენაზე იყვნენ და დამოუკიდებლად თავის შენახვა არ შეუძლიათ, თუ მათ შესახებ ანდერძში მითითებული არ არის, უფლება აქვთ მოითხოვონ სარჩო (ალიმენტი) სამკვიდროდან“. რა თქმა უნდა, აქ სასამართლოს წესით მოთხოვნა იგულისხმება.

* * *

კითხვა: შეიძლება თუ არა მემკვიდრეობა მიიღოს შვილმა, თუ მათი მშობლები არ იმყოფებოდნენ რეგისტრირებულ ქორწინებაში?

პასუხი: გააჩნია ვისი მემკვიდრეობაა, დედის თუ მამის. შვილები დედის მემკვიდრეები ყველა შემთხვევაში არიან, ხოლო დაუქორწინებელი მშობლებისაგან დაბადებული ბავშვები მამის გარდაცვალების შემდეგ მისი მემკვიდრეები იქნებიან მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მამობა ნებაყოფლობით იქნება აღიარებული ან დადგენილი სასამართლოს მიერ.

განსაკუთრებული მოთხოვნები, რომლებიც ანდერძის ფორმას წაეყენება, იმით აიხსნება, რომ პირი (მამკვიდრებელიძ, რომლის ნებაც ანდერძშია გამოხატული ანდერძის ძალაში შესვლის დროს უკვე ცოცხალი აღარ არის. მოანდერძის „უკანასკნელი ნების“ სწორედ მიჩნევა კი, კანონით აუცილებელია. აქედან გამომდინარე, ძალზე მნიშვნელოვანია საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით გათვალისწინებული ფორმის დაცვა. სახელდობრ ის, რომ ანდერძი შედგეს წერილობითი ფორმით. ამასთან დასაშვებია წერილობითი ანდერძი სანოტარო ფორმით ან მის გარეშე. სანოტარო ფორმა მოითხოვს, რომ ანდერძი შედგენილი და ხელმოწერილი იყოს მოანდერძის მიერ და დაადასტუროს ნოტარიუსმა. ხოლო იქ, სადაც ნოტარიუსი არ არის, თვითმმართველობის ადგილობრივმა ორგანომ. პრაქტიკულად ეს ასე ხდება: ანდერძს მოანდერძის სიტყვებით ჩაიწერს ნოტარიუსი ორი მოწმის თანდასწრებით. ანდერძის ჩაწერის დროს შეიძლება გამოყენებული იყოს საერთოდ მიღებული ტექნიკური საშუალებები. მოანდერძის სიტყვებით ნოტარიუსის მიერ ჩაწერილი ანდერძი უნდა წაიკითხოს მოანდერძემ და მოწმეების თანდასწრებისთ მოაწეროს ხელი. იმ შემთხვევაში, როდესაც პირს ობიექტური მიზეზების გამო არ შეუძლია მიმართოს ნოტარიუსს, კანონით დაშვებულია ანდერძის დადასტურება განსაზღვრული თანამდებობების პირთა მიერ.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 1359-ე მუხლით დადგენილია იმ პირთა წრე, რომლებიც ანდერძის დადასტურებისას ნოტარიუსთან არიან გათანაბრებული, ესენი არიან: საავადმყოფოს, ჰოსპიტლის, ან და სხვა სამკურნალო დაწესებულებების, სანატორიუმის მთავარი ექიმი, უფროსი, მათი მოადგილე სამედიცინო ნაწილში, მორიგე ექიმი, მოხუცებულთა და ინვალიდთა სახლის დირექტორი ან მთავარი ექიმი, თუ მოანდერძე ამ დაწესებულებაში მკურნალობს ან ცხოვრობს; საძიებო, ეკოლოგიური და სხვა მსგავსი ექსპედიციის უფროსი, თუ მოანდერძე ასეთ ექსპედიციაში იმყოფება; გემის კაპიტანი, ან საჰაერო ხომალდის მეთაური, თუ მოანდერძე გემზე, ან საჰაერო ხომალდზე იმყოფება; სამხედრო ნაწილის, შენაერთის, დაწესებულებებისა და სასწავლებლის მეთაური (უფროსიძ, თუ სამხედრო ნაწილების დისლოკაციის პუნქტში ნოტარიუსი არ არის და თუ მოანდერძე სამხედრო მოსამსახურე ან სამხედრო ნაწილში მომსახურე სამოქალაქო პირი ან მათი ოჯახის წევრი; თავისუფლების აღკვეთის ადგილის უფროსი, თუ მოანდერძე აღკვეთის ადგილებში იმყოფება.

* * *

კითხვა: შეიძლება თუ არა მოანდერძე იყოს უსინათლო ან არ შეეძლოს წერა-კითხვა და თუ ეს დასაშვებია, როგორ უნდა გაფორმდეს ამ შემთხვევაში ანდერძი ისე, რომ მან შემდგომში დავა არ გამოიწვიოს?

პასუხი: დიახ, შეიძლება. ასეთ შემთხვევაში მოანდერძემ საანდერძო განკარგულება უნდა გააკეთოს ნოტარიუსთან სამი მოწმის თანდასწრებით, რის შესახებაც საჭიროა გაკეთდეს შესაბამისი ჩანაწერი, რომელიც მას უნდა წაეკითხოს. ჩამწერი და წამკითხველი შეიძლება იყონ მოწმეები, მაგრამ ჩამწერი არ უნდა იყოს წამკითხველი. ჩანაწერში უნდა მითითდეს, თუ ვინ გაკეთა ჩაწერა და ვინ წაუკითხა მოანდერძეს. ჩანაწერს ხელი უნდა მოაწერონ მოწმეებმა და დაადასტუროს ნოტარიუსმა.

გარკვეულ სიძნელეს იწვევს ისეთი შემთხვევები, როცა თანამდებობის პირმა, რომელიც უფლებამოსილია დაადასტუროს ანდერძი, არ იცის ის ენა, რომელზედაც ანდერძია შედგენილი. ასეთ შემთხვევაში კანონი აუცილებლად მიიჩნევს მთარგმნელის მოწვევას, რომელსაც იცნობს ნოტარიუსი (ან ანდერძის დადასტურების უფლებამოსილი სხვა პირიძ, რის შესახებაც უნდა გაკეთდეს სპეციალური აღნიშვნა.

◎ ინფორმაცია

რუსებს ქართული სიმღერა არ ეჭაშნიკათ

„ევროვიზია 2009“-ზე საქართველოს წარმომადგენლების სიმღერასთან დაკავშირებით მოსკოვში მკაცრი განცხადებები კეთდება.

კონკურსის შარშანდელი გამარჯვებულის დიმა ბილანის პროდიუსერი იანა პრუდკოვსკაია აპირებს მიმართოს ევროვიზიის საბჭოსა და რუსეთის პირველი არხის დირექციას, რათა ეს სიმღერა ამოღებულ იქნას კონკურსიდან. პრუდკოვსკაიას მიაჩნია, რომ სტეფანესა და 3G-ის სიმღერა რუსეთს შეურაცხყოფას აყენებს.

„ევროვიზია პრესტიჟული კონკურსია და არა რომელიმე დახლი. ჩემი აზრით, ეს „ამორალური“ სიმღერა დისკვალიფიცირებული უნდა იქნას“, - აცხადებს პრუდკოვსკაია.

რადიო „ეხო მოსკვი“ კი აცხადებს, რომ სიმღერის ტექსტში პუტინის საწინააღმდეგო ნამდვილად არაფერია.

„ევროვიზია 2009“-ის კონკურსი მოსკოვში 12, 14 და 16 მაისს გაიმართება. კონკურსზე საქართველოს სტეფანე და 3G წარადგენენ.

„ევროვიზია – 2009“-ზე ქართველი შემსრულებლების სიმღერასთან დაკავშირებით რუსეთის მთავრობაშიც ოფიციალური განცხადება გაკეთდა.

რუსეთის პრემიერ-მინისტრის ვლადიმერ პუტინის პრესმდივნის დიმიტრი პესკოვის განცხადებით, მოსკოვში ქართველი შემსრულებლების სიმღერა როგორც ხულიგნობა ისე იქნება მიღებული.

სამწუხაროა, რომ საქართველოს წარმომადგენლები ხელოვნებაზე არ არიან ორიენტირებულები და ასეთ პოპულარულ ევროპულ კონკურსს საკუთარი ფსევდოპოლიტიკური ამბიციების ტრანსლაციისთვის იყენებენ, მარტივად რომ ვთქვათ, ეს ხულიგნობაა„ – აღნიშნა პესკოვმა.

რუსეთის პრემიერის პრესმდივანი იმედოვნებს, რომ საქართველოდან მოსკოვის ევროვიზიის სტუმრები ნამდვილ, ლამაზ მუსიკას აჩვენებენ, რომლითაც მდიდარია ქართველი ერი და ქართული კულტურა.

ინტერპრესნიუსი

◎ ეროვნული ჩემპიონატი

დღეს გორის ბრძოლაა

ფეხბურთელთა ეროვნული ჩემპიონატის XX ტურის მოვლენად თამამად შეგვიძლია, მივიჩნიოთ ვიტ ვჯორჯიასა და დინამოს მატჩი, რომელსაც დღეს გორი უმასპინძლებს.

შეგახსენებთ, რომ თბილისური დერბის წინ ვეტერინარები 6 ძულით უსწრებენ მრისხანე მეტოქეს, თუმცა მასთან შედარებით ერთით მეტი შეხვედრა აქვთ გამართული.

სატურნირო სტრატეგიის გათვალისწინებით, ნესტორ გუმლაძის შეგირდები, ალბათ, არც ფრეზე იტყვიან უარს, მით უმეტეს, რომ ისინი ყოველთვის წარმატებით უმკლავდებიან მარადიულ ფავორიტს, მაგრამ ვფიქრობთ, ამჯერად მათ უმძიმესი ბრძოლა გადახდებათ სასურველი შედეგის მისაღწევად. ასეთი ვარაუდის გამოთქმის საფუძველს წინასასეზონო საწვრთნელი შეკრებიდან დაბრუნებულ „თეთრ-ლურჯთა“ ოპტიმალური კონდიციები და თურქულ სპარინგებში მოპოვებული გამარჯვებები გვაძლევს.

დავძენთ, რომ აღნიშნული თამაშის პირდაპირ ტელერეპორტაჟს 14 საათიდან საზოგადოებრივი მაუწყებელი შემოგვთავაზებს.

◎ ფეხბურთი

„აიაქსის“ სტუმრობა არ გეგონოთ ხუმრობა

უეფას თასის გათამაშების პირველი მეთექვსმეტედფინალური რაუნდი ხუთშაბათს გამართული ხუთი მატჩით დასრულდა.

მათგან განსაკუთრებულ ინტერესს ფიორენტინასა და აიაქსის ბრძოლა იწვევდა, რომელსაც ფლორენციის არტემიო ფრანკის სახელობის სტადიონმა უმასპინძლა. ჰოლანდიის ეროვნულ ჩემპიონატში ულიმლამოდ მოთამაშე ამსტერდამელებმა საკუთარ გულშემატკივართა თვალში ნაწილობრივი რეაბილიტაცია თურქი ლეგიონერის კენედი ბექირჩიოღლუს ზუსტი დარტყმით მოახდინეს – 1:0, არადა, მთელი შეხვედრის განმავლობაში ტოსკანელები საგრძნობ უპირატესობას ფლობდნენ და არაერთი სახიფათო მომენტი გაფლანგეს (კუზმანოვიჩი, მუტუ, ჯილარდინოძ.

დონგასელთა რუმინელი მწვრთნელი მირჩა ლუჩესკუს მიერ 78-ე წუთზე განხორციელებულმა იღბლიანმა ცვლილებამ მნიშვნელოვანწილად განსაზღვრა შახტარისა და ტოტენჰემის დუელის ბედი. მინდორზე ახალშემოსულმა სელეზნიოვმა გურთზე პირველივე შეხებით გახსნა ანგარიში, მსაჯის მიერ წარმატებულ დროში კი ჟადსონმა კიდევ ერთხელ განაახლებინა სტუმრებს თამაში ცენტრიდან – 2:0. აღსანიშნავია, რომ უკრაინული კლუბის იერიშებს ოდნავადაც არ დასტყობია გუნდიდან შეტევათა ბრაზილიელი ლიდერის ბრანდაუს წასვლა.

საინტერესოდ განვითარდა მოვლენები დანიაში, სადაც მანჩესტერ სიტი ორჯერ დაწინაურდა, მაგრამ კოპენჰაგენმა ორივე გოლი გაქვითა და საპასუხო შეხვედრას ინტრიგა შეუნარჩუნა – 2:2.

ასეთივე შედეგით დასრულდნენ ერთმანეთს პოზნანის ლეხი და უდინეზე, თუმცა მათ მატჩში იტალიელებმა ორგურთიანი ჰანდიკაპი ვერ შეინარჩუნეს – 2:2.

და გოლოს, საფრანგეთის ამბიციური წარმომადგენლის – მარსელის მოულოდნელი საშინაო მარცხის შესახებ მოკრძალებულ ჰოლანდიურ კლუბ ტვენტესთან, რომელსაც გამარჯვება არნაუტოვიჩის ზუსტმა დარტყმამ მოუტანა – 1:0.

ამ ეტაპის საპასუხო თამაშები 26 თებერვალს გაიმართება.

◎ ინტერნეტიდან

ოლიმპიადაზე მოხვედრა უნდათ

საერთაშორისო ოლიმპიურმა კომიტეტმა ხუთშაბათს გამოაცხადა, რომ 2016 წლის ოლიმპიური თამაშების პროგრამაში მოხვედრა უნდა სპორტის შვიდ სახეობას.

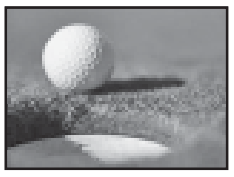

გოლფი, გორგოლაჭებიანი ციგურები, ბეისბოლი, სოფტბოლი, რაგბი, სკვოში და კარატე – სპორტის ამ სახეობებმა სოკ-ში უკვე წარადგინეს სათანადო საბუთები. ოქტომბერში სოკ-ის სესიაზე სტოკჰოლმში მათგან მხოლოდ ორს აირჩევენ. მაშინ დასასახელებენ აგრეთვე ქალაქს, რომელიც ამ ოლიმპიადას უმასპინძლებს, ამჟამად ამ უფლების მოპოვება უნდათ ჩიკაგოს, ტოკიოს, მადრიდსა და რიო-დე-ჟანეიროს.

მარადონა პაპა გახდა

ჩვენი დროის უდიდესი ფეხბურთელი, არგენტინის ნაკრების მთავარი მწვრთნელი დიეგო მარადონა პაპა გახდა. მისმა ქალიშვილმა ჯანინამ ხუთშაბათს ბიჭი გააჩინა. მას სახელიც უკვე გამოუძებნეს – ბენჟამინომი. ბიჭის მამაა არგენტინელი ოლიმპიური ნაკრების ოცი წლის თავდამსხმელი სერხიო „კუნ“ აგუერო, ახლა მადრიდის „ატლეტიკოში“ რომ თამაშობს.

მშობიარობამ მადრიდის ერთ-ერთ კლინიკაში ჩაიარა. მას მარადონა და აგუერო ესწრებოდნენ, ამის გამო ვარჯიში რომ გაცდინა. კლუბის ოფიციალურ საიტზე გამოჩნდა მილოცვა ამ ბედნიერი შემთხვევის გამო.

როგორც იტყობინებიან, დედაც და ბავშვიც თავს დიდებულად გრძნობენ.

დიდი რისკის შეჯიბრება

ასეთად მიიჩნიეს შვედეთში დევისის თასის მერვედფინალურ მატჩში შვედეთისა და ისრაელის ჩოგბურთელთა დაპირისპირება, ამიტომაც მასობრივი დემონსტრაციების შიშით, რაც ვითომ შედეგი უნდა იყოს ბაზას სექტორში ისრაელის საგხედრო ოპერაციებისა, 6-8 მარტის შეხვედრა დახურული კარების მიღმა გადაიტანეს. ასეთი გადაწყვეტილება მიიღეს მასობრივი ღონისძიებების საძალაძო კომიტეტში. შვედეთის სოციალ-დემოკრატიული პარტიის მოხრეებმა მემარცხენეთა პარტიის წარმომადგენლებთან პაექრობაში გამარჯვების მინიმალური უპირატესობით მიაღწიეს 5:4.

მატჩის დროს გუნდების გარდა დარბაზში იქნებიან მხოლოდ ოფიციალური პირები, ზოგიერთი სპონსორი და მასმედიის წარმომადგენლები.

შვედური ჩოგბურთის ისტორიაში უკვე იყო მსგავსი შემთხვევა: 1975 წელს შვედები ბასტადში ასევე ცარიელი ტრიბუნებით იღებდნენ ჩილეს ნაკრებს – ამ ქვეყანაში ხომ ორი წლით ადრე სამხედრო გადატრიალება მოხდა.

დეფარი მიუწვდომელია

სტოკჰოლმში მიმდინარე მძლეოსანთა საერთაშორისო ტურნირზე ეთიოპიელმა მორგენალმა ქალმა მესერეტ დეფარმა დაამყარა ახალი მსოფლიო რეკორდი 5000 მეტრზე სირბილში – 14.24.37. ადრინდელი რეკორდი ეკუთვნოდა დეფარის თანამემამულეს, ტირუნეშ დაიბაბას – 14.27.42. ის ორი წლის წინათ ბოსტონში დამყარდა.

აღსანიშნავია, რომ უკვე 6 ზამთრის სეზონია, რაც დეფარს დამარცხება არ უგემია.

ოცნება აუსრულდა

ისრაელის ყველაზე პოპულარული მოდელი ბარ რაფაელი, ლეონარდო დი კაპრიოს „დაძალი“ ჟურნალისთვის Sports illustrated გადაიღეს.

აღთქმული ქვეყნის ყველაზე სასურველმა ლამაზმანმა, პოპულარობას სულ რომ უმატებს, ჟურნალიდან მიიღო შანსი, რაც შეიძლება ნათლად წარმოედგინა თავისი ულამაზესი სხეული საბანაო კოსტუმში. ამასთან დაკავშირებით 23 წლის მოდელმა აღიარა: „ეს ჩემი ოცნება იყო, 15 წლის რომ ვიყავი და ის-ის იყო მოდელის კარიერას ვიწყებდი, ჩემი აგენტი ამ ჟურნალებით მოვიდა და გვასწავლიდა, თუ როგორ უნდა ვიპოზიოროთ ფოტოობიექტივის წინ. ძალზე მიყვარს ცხოვრების სწორი წესი, სპორტს რომ მივდევ, დარწმუნებული, ვარ, ჩემი ფოტოსურათები ხალხს მოეწონება“.

პროფესიული მოლვაწეობა ჯერ კიდევ 8 თვისამ დაიწყო, როდესაც მომხიბვლელი ჩვილი Agfa-ს რეკლამაში გადაიღეს. მას შემდეგ ის მუშაობს სამოდელო ბიზნესში და წარმატება მოიპოვა როგორც სამშობლოში, ისე უცხოეთში.

ლეო დი კაპრიო და მისი გულისვარდი ამ დღეებში მზის აბაზანებს რომ ღებულობდნენ მექსიკურ პუერტო-ვალარტში, პაპარაცებმაც იქ გამოიჭირეს.

◎ შეხვედრა

სკოლაში გაცოცხლებული დუმბაძის გმირები

– ჩიგოგიძე.

– ვარ, მასწავლებელო.

– სიხარულიძე.

– ავად გახდა, მასწავლებელო, და ჭყონიამ, ცენტერაძემ, ბურჭულაძემ, ქორიძემ, ნინიძემ და ღლონტმა გაიცილეს სახლში.

– მთელი კლასი ვერ გაჭყევით? – იკითხა მასწავლებელმა.

– ხელის მოსაკიდებელი ადგილი აღარ დარჩა, თორემ გავყვებოდით.

– ვაშალომიძე... ვა-შა-ლო-მი-ძე!

– აქ ვარ, პატივცემულო მასწავლებელო.

ყველამ გვერდზე მიიხედა. კუთხეში მიდგმული სკამიდან მაღალი, ჭაღარათმიანი მამაკაცი წამოიმართა. ზურიკელამ (სერგო ორჯონიკიძემ მთელ კლასს გადახედა და გაიღიმა...

ამ ეპიზოდის ინსცენირებით დაიწყო ინტეგრირებული ღია გაკვეთილი (მასწავლებელი – ციცო ყურაშვილი, მანანა ასანიშვილი, რუსუდან მურცხვალაძე, დალი ცეკვავაძ თბილისის 124-ე საჯარო სკოლის (დირექტორი ელენე შაბურიშვილიძ მერვე კლასში, რომელიც ნოდარ დუმბაძის 80 წლის იუბილესადმი მიძღვნილი კვირეულის შემადგენელი ნაწილი იყო. ღონისძიების ინიციატორები გახლდათ პრეზიდენტის სტიპენდიატი მასწავლებელი თინა ონიანი და ამავე სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის კათედრის გამგე იზო გურგენიძე. ღია გაკვეთილს ესწრებოდნენ ისანი-სამგორის საგანმანათლებლო რესურს-ცენტრის უფროსი ირინე გოგონაია, რაიონის პრეზიდენტის სტიპენდიატი მასწავლებლები, 103-ე საჯარო სკოლის დირექტორი მარინე გოგოლაძე და საპატიო სტუმარი – ზურიკელას როლის შემსრულებელი, ქალაქის

პირველი საავადმყოფოს ექიმი კარდიოლოგი სერგო ორჯონიკიძე.

ღია გაკვეთილის დამთავრების შემდეგ სტუმარ-მასპინძლებმა სხვა კლას-კაბინეტებში გადაინაცვლეს. მოსწავლეებმა იქ წარმოადგინეს ლიტერატურულ-მუსიკალური კომპოზიცია – „იქნებ, ვაზია სამშობლო“. განსაკუთრებით გამოირჩეოდნენ ნინო და თინათინ ხაჩიძეები, ირაკლი თურმანაული, ოთარ სოხაძე, ლუკა ჭკადუა, გვანცა გაგნიძე, თამარ ბარბაქაძე, სოფიო გოგუაძე და სხვები.

– შესანიშნავი ღონისძიება იყო, – მითხრა ავტოგრაფების დარიგების შემდეგ **სერგო ორჯონიკიძემ.** – მადლობელი ვარ, რომ სკოლაში ნოდარ დუმბაძის დღეებთან დაკავშირებით მომიწვიეს. ზურიკელას პერიოდი გამახსენდა და კიდევ ერთხელ დავუბრუნდი ბავშვობას. დიდი ხანი გავიდა ფილმის გადაღებიდან, მაგრამ ვგრძნობ, რომ ჩემში თითქმის არაფერი შეცვლილა – ისევ ნოდარ დუმბაძისა და თენგიზ აბულაძის ფილოსოფიით ვცხოვრობ. უწინდებურად მიყვარს ბეგია, ილიკო, ილარიონი, საერთოდ, მთელი სამყარო და, რაც მთავარია, მერი. მაშინ 14 წლის ვიყავი, ჩემი პარტნიორი მანანა აბაზაძე კი 13 წლის გახლდათ. ფილმის გადაღება რომ დამთავრდა და ეკრანზე ვიხილეთ ჩვენი თავი, ვიგრძენით, თურმე ერთმანეთი შეგვყვარებია და თბილი ოჯახი შევქმენით. დღემდე იმ გავშვური ოცნებებითა და სიყვარულით ვცხოვრობთ.

ელენე შაბურიშვილი: დიდი მადლობა ყველას, ვინც პატივი დაგვდო და ღონისძიებაზე გვესტუმრა, განსაკუთრებით – საპატიო სტუმარს ბატონ სერგო ორჯონიკიძეს, რომელმაც კვირეული გაგვილამაზა. განსაკუთრებული არაფერი გაგვიკეთებია – უბრალოდ, ჩვენი ყოველდღიურობა წარმოვაჩინეთ – ვინ ვართ, რითი ვსუნთქავთ და რა შეგვიძლია. ინტეგრირებული გაკვეთილები უკვე სიახლე აღარ არის – სკოლის სასწავლო-საალმზრდელო საქმიანობის შემადგენელი ნაწილია. მოსწავლეები ფართოდ არიან ჩაბმული თვითშემოქმედებაშიც. ყველაფერს ვაკეთებთ, რათა ჰარმონიულად განვითარებული, ჯანსაღი თაობა გვყავდეს. მომავალშიც ასე იქნება.

ვაჟა დანელია.

სურათზე: სკოლის დირექტორი ელენე შაბურიშვილი და სერგო ორჯონიკიძე მოსწავლეებთან.

ავტორის ფოტო.

საქმე №2/4383-07

დაუსწრებელი გადაწყვეტილება

საქართველოს სახელით

25 დეკემბერი 2008 წელი ქ. თბილისი

თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგია

მოსამართლე: სოფიო მაჭავარიანი

მოსარჩელე – მაია მამულაშვილი, წარმომადგენელი ლევან ლატარია

მოპასუხე – ალექსანდრა მატინოვა

დავის საგანი – საცხოვრებელი სადგომით სარგებლობისას წარმოშობილი ურთიერთობები

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანის საკითხი,

გამოარკვია:

2007 წლის 7 სექტემბერს ნელი კანდელაკისა და მაია მამულაშვილის წარმომადგენელმა ლევან ლატარიამ სარჩელით მიმართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიას მოპასუხე ალექსანდრა მატინოვას მიმართ და მოითხოვა ქ. თბილისში, ჩეხოვის ქ. №20-ში მდებარე უძრავი ქონების 38/187 წილზე საბაზრო ღირებულების 25 პროცენტის მესაკუთრისთვის გადახდის სანაცვლოდ მოსარჩელეების მესაკუთრედ ცნობა.

წარმომადგენლის განმარტებით, მოსარჩელეთა ოჯახის წევრმა 1910 წელს ზემოაღნიშნულ მისამართზე შეიძინა ბინა მატინოვების ოჯახისაგან. მოსარჩელეზე ბინა გადმოვიდა მფლობელობაში პაპის – აბრამ კანდელაკის მხრიდან. მატინოვები დიდი ხნის წინათ წავიდნენ საცხოვრებლად სომხეთის რესპუბლიკაში. მოსარჩელეები 1968-69 წლებიდან ფაქტობრივად ცხოვრობენ, ხოლო 1980-იანი წლებიდან რეგისტრირებული არიან ზემოაღნიშნულ მისამართზე.

მოსარჩელის განმარტებით, „საცხოვრებელი სადგომით სარგებლობისას წარმოშობილ ურთიერთობათა შესახებ“ საქართველოს კანონის თანახმად, მოსარჩელეები არიან სადავო ბინის კანონიერი მფლობელები და მოპასუხის მიერ ბინის საბაზრო ღირებულების 75 პროცენტის მოსარჩელეთათვის გადახდის შემთხვევაში, ისინი მზად არიან დათმონ ბინაზე მფლობელობა, ხოლო მესაკუთრისთვის ბინის საბაზრო ღირებულების 25 პროცენტის გადახდის სანაცვლოდ მოითხოვენ ცნობილი იქნენ მესაკუთრეებად ქ. თბილისში, ჩეხოვის ქ. №20-ში მდებარე საცხოვრებელ სახლზე.

2008 წლის 18 ნოემბრის სასამართლო სხდომაზე მოსარჩელეთა წარმომადგენელმა სასამართლოს წინაშე იშუამდგომლა ნელი კანდელაკის მიმართ სარჩელის გამოხმობა. სასამარათლოს განჩინებით წარმომადგენლის მოთხოვნა დაკმაყოფილდა და განუხილველად იქნა დატოვებული ნელი კანდელაკის და მაია მამულაშვილის სარჩელი მოპასუხის ალექსანდრა მატინოვას მიმართ, საცხოვრებელი სადგომით სარგებლობისას წარმოშობილი ურთიერთობების თაობაზე ნელი კანდელაკის მოთხოვნის ნაწილში.

სარჩელი და თანდართული მასალები მოპასუხე ალექსანდრა მატინოვას გაეგზავნა სარჩელში მითითებულ მისამართზე (ქ. თბილისი, ჩეხოვის ქ. №20ძ, რაც მოპასუხეს არ ჩაბარდა კანონით დადგენილი წესით და სასამართლომ 2008 წლის 18 ნოემბრის განჩინებით დაადგინა პუბლიკაციის მეშვეობით საჯარო შეტყობინება და მოპასუხეს განესაზღვრა 14-დღიანი ვადა შესაგებლის წარმოსადგენად. მიუხედავად ზემოაღნიშნული პუბლიკაციისა, მოპასუხეს სასამართლოს მიერ განსაზღვრულ ვადაში შესაგებელი არ წარმოუდგენია და არც 2008 წლის 25 დეკემბრის სასამართლო სხდომაზე არ გამოცხადებულა, შესაბამისად მოსარჩელის წარმომადგენელმა იშუამდგომლა დაუსწრებელი გადაწყვეტილების მიღება შესაგებლის წარმოუდგენლობის გამო.

სასამართლომ განიხილა საქმის მასალები, მიარჩინა, რომ მიღებული უნდა იქნას დაუსწრებელი გადაწყვეტილება სარჩელის დაკმაყოფილების შესახებ შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 78-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, თუ მხარის ადგილსამყოფელი უცნობია ან მისთვის სასამართლო უწყების ჩაბარება სხვაგვარად ვერ ხერხდება, სასამართლო უფლებამოსილია გამოიტანოს განჩინება სასამართლო შეტყობინების საჯაროდ გავრცელების შესახებ. საჯარო შეტყობინება ხორციელდება იმ გაზეთის საშუალებით, რომელიც მასობრივადაა გავრცელებული მხარის საცხოვრებელი ადგილის შესაბამის ადმინისტრაციულ-ტერიტორიულ ერთეულში. იმავე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, სასამართლო უწყება მხარისათვის ჩაბარებულად ითვლება გაზეთში გამოქვეყნებიდან მე-7 დღეს.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლო აღნიშნავს, რომ სასამართლო უწყებები მოპასუხისათვის ჩაბარებულად უნდა ჩაითვალოს.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 201-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა-გ“ ქვეპუნქტების თანახმად, საქმის სასამართლო განხილვისათვის მომზადების მიზნით მოსამართლე – აქ უგზავნის მოპასუხეს სარჩელის (განცხადებისძ და ამ კოდექსით გათვალისწინებული დოკუმენტების ასლებს; ბძ დაუნიშნავს მოპასუხეს ვადას იმისთვის, რომ მან წერილობით შეადგინოს თავისი პასუხი (შესაგებელიძ სარჩელსა და მასში დასმულ საკითხებზე, აგრეთვე თავისი მოსაზრებები სარჩელისათვის დართული დოკუმენტების შესახებ და წარუდგინოს ისინი სასამართლოს. ბძ აფრთხილებს მოპასუხეს პასუხის (შესაგებლისძ წარუდგენლობის შესაძლო შედეგების შესახებ. ამავე მუხლის მე-6 და მე-7 ნაწილების მიხედვით, მოპასუხე ვალდებულია, თავისი პასუხი (შესაგებელიძ სარჩელსა და მასში დასმულ საკითხებზე, აგრეთვე თავისი მოსაზრებები სარჩელისათვის დართული დოკუმენტების შესახებ წარუდგინოს სასამართლოს სარჩელისა და თანდართული დოკუმენტების ასლების მიღებიდან სასამართლოს მიერ განსაზღვრულ ვადაში. შესაგებელი უნდა უპასუხებდეს ამ კოდექსის 177-ე მუხლის მე-2 ნაწილით დადგენილ მოთხოვნებს. სასამართლოს მიერ განსაზღვრულ ვადაში შესაგებლის არასაპატიო მიზეზით წარუდგენლობის შემთხვევაში მოსამართლეს გამოაქვს დაუსწრებელი გადაწყვეტილება ამ კოდექსის XXVI თავით დადგენილი წესით.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 232¹-ე მუხლით, მოპასუხის მიერ ამ კოდექსის 201-ე მუხლი დადგენილ ვადაში პასუხის (შესაგებლისძ წარუდგენლობისას, თუ ეს გამოწვეულია არასაპატიო მიზეზით, მოსამართლეს ზეპირი მოსმენის გარეშე გამოაქვს დაუსწრებელი გადაწყვეტილება. ამასთანავე, მოსამართლე დააკმაყოფილებს სარჩელს, თუ სარჩელში მითითებული გარემოებები იურიდიულად ამართლებს სასარჩელო მოთხოვნას.

საქმის მასალებით დგინდება, რომ მოპასუხეს სასამართლოს მიერ დანიშნულ 14-დღიან ვადაში წერილობითი შესაგებელი არ წარმოუდგენია და არც მისი წარმოუდგენლობის საპატიო მიზეზის შესახებ უცნობებია, ამდენად, სარჩელში მითითებული ფაქტობრივი გარემოებები დამტკიცებულად ითვლება.

სასამართლოს დადგენილად მიაჩნია, რომ მაია მამულაშვილი 1986 წლიდან რეგისტრირებულია და ცხოვრობს ქ. თბილისში, ჩეხოვის ქ. №20-ში. დადგენილია ასევე, რომ სს „თელასის“ მონაცემთა ბაზაში აღნიშნულ მისამართზე აბონენტად რეგისტრირებულია კანდელაკი 1996 წლიდან.

დადგენილია ასევე, რომ ქ. თბილისში, ჩეხოვის №20-ში მდებარე უძრავი ქონების 38/187 ნაწილი ირიცხება ალექსანდრა მატინოვას სახელზე, რომელიც ამავე მისამართზეა რეგისტრირებული.

აუდიტორული დასკვნის თანახმად, ქ. თბილისში ჩეხოვის ქ. №20-ში მდებარე უძრავი ქონების ფართის საბაზრო ღირებულებაა 7218 ლარი.

სარჩელში მითითებული და დამტკიცებულად მიჩნეული ფაქტობრივი გარემოებები „საცხოვრებელი სადგომის სარგებლობისას წარმოშობილი ურთიერთობების შესახებ“ საქართველოს კანონის თანახმად, იურიდიულად ამართლებენ სარჩელის მოთხოვნას. ამასთან, არ არსებობს დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანის დამაბრკოლებელი გარემოებები, რაც გათვალისწინებულია საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 233-ე მუხლით, რის გამოც მიღებული უნდა იქნეს დაუსწრებელი გადაწყვეტილება სარჩელის დაკმაყოფილების შესახებ.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, იმ მხარის მიერ გაღებული ხარჯების გადახდა, რომლის სასარგებლოდაც იქნა გამოტანილი გადაწყვეტილება, ეკისრება მხარეს, თუნდაც ეს მხარე გათავისუფლებული იყოს სახელმწიფო გიუჯეტის სასამართლო ხარჯების გადახდისაგან.

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 232¹-ე, 233-237-ე მუხლებით და

გადაწყვიტა:

1. მაია მამულაშვილის სარჩელი დაკმაყოფილდეს;

2. მაია მამულაშვილი ცნობილ იქნეს ქ. თბილისში, ჩეხოვის ქუჩა №20-ში მდებარე 38/187 წილი უძრავი ქონების მესაკუთრედ მის მიერ მოპასუხის ალექსანდრა მატინოვასთვის დაკავებული საცხოვრებელი სადგომის საბაზრო ღირებულების 25 პროცენტის – 18045 ლარის გადახდის სანაცვლოდ;

3. მოპასუხეს დაეკისროს მაია მამულაშვილის სასარგებლოდ სახელმწიფო ბაჟის 100 ლარის გადახდა;

4. დაუსწრებელი გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს საჩივრით თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიაში ამ გადაწყვეტილების მხარისათვის ჩაბარებიდან 10 დღის ვადაში;

5. ამ ვადის გასვლის შემდეგ დაუსწრებელი გადაწყვეტილება შედის კანონიერ ძალაში.

მოსამართლე სოფიო მაჭავარიანი

ხსოვნა

ინეზა ჭიჭინაძე

ჩვენო უმშვენიერესო და უსაყვარლესო ინეზა!

დღეს ყველას შენი სიყვარული გვტკივა... დღეს საშინელი დღე გათენდა... უშენოდით გახუნებული და გაცივებული დღე... ძალიან მნიშვნელოვანი ფერი მოაკლდა ჩვენს გარემოს... ჩვენი მეგობრობა და ჩვენი ერთობა ძალიან გაჭირდება უშენოდ.

გარდაცვალება ყველას ხვედრია, მაგრამ წარუშლელი კვალის დატოვება გამორჩეულებს არგუნებს ხოლმე უფალი. ასეთი გამორჩეული იყავი შენ სამსახურშიც, ისეთი დიდი კორიფეების გვერდითაც კი, როგორებიც იყვნენ გივი გაძრაძე, რეზო ლოლობერიძე, მამული იაშვილი, ნოდარ ითონიშვილი... გრწყინავდი არა მარტო შენი პროფესიონალიზმითა და რეგალიებით, შენ ხომ მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორობაც მოასწარი, არამედ გრწყინავდი შენი სულიერი და გარეგნული სილამაზის ჰარმონიით. სწორედ ამან განაპირობა, რომ უყვარდი განურჩევლად ყველას, რიგით დამლაგებელსაც კი, პაციენტებს, სტუდენტებს, რომლებსაც ლექციებს უკითხავდი, არა ერთი ლექსი მოუძღვნიათ შენთვის. იქნებ იმის გახსენებაც ღირდეს, რომ შარშანწინ შენი 70 წლის იუბილეზე საყვარელმა სიძემ სოსო ორჯონიკიძემ ლექსიც კი მოგიძღვნა, რადგან თავადაც გიყვარდა პოეზია და პოეტური სულის პატრონი იყავი.

ფლოგდი უდიდეს ნიჭს სხვისთვის გედნიერების და სიხარულის მინიჭებით თავად ყოფილიყავი გედნიერი. ჯანსუღ ჩარკვიანის უკვდავ სიტყვებს მოვიშველიებთ: „–შენი აძ ყოფნით სიცოცხლეს გვილამაზებდი, შენი წასვლით კი სიკვდილი გაგვიადვილე“. ჭეშმარიტად, დღეიდან სიკვდილის აღარ გვეშინია, რადგან გვწამს და გვჯერა, ისეთი მადლით ფრთაშესხმული წახვედი მარადიულ საძართველოში, საკადრისად დაგვხვდები.

რა მეფური დღესასწაულების მოწყობა შეგეძლო. ეს იყო იმის განაცხადი, რომ შენ არა მარტო ნიჭიერი და გემოვნებიანი ქალბატონი ბრძანდებოდი, არამედ ის სხივმოსილი ადამიანი, რომელსაც სიმდიდრეც და შესაძლებლობაც ხალხის საკეთილდღეოდ უხარდა, რათა ხალხისთვის დღესასწაულები მოეწყო... ეს შენი სულის დღესასწაულები იყო, რომლებიც არასოდეს დაგვავიწყდება და წარუშლელ საჩუქრად დაგვიტოვე თითოეულ ჩვენგანს. შენი მადლმოსილება, სულიერება და სიკეთე გენეტიკურად შენს ძალიშვილებსაც გადაეცა მაია და ქეთი დევდარიანებს, ისე როგორც შენ გადმოგეცა დიდებული ქალბატონის გაგულია ალასანიასგან. რამდენი დაიწერა მის გასვენებაზე, როცა ულამაზესმა შვილიშვილმა ნიკა ორჯონიკიძემ 102 წლის გეგიას ხელები დაუკოცნა. როცა გუნებაში არსებობს ასეთი მადლიერება იმ ერს გადაშენება არ უწერია. ისე როგორც შენ დაიმკვიდრე მარადიულად ადგილი როგორც აძ, ღირსეულ ქალბატონთა გვერდით, ისე იძ...

ბოლოს, ბერლინში სამკურნალოდ ყოფნისას პატრიარქმა გინახულა, ხატიც გაჩუქა და დაგლოცა კიდეც. ასე რომ დიდი აიაზმა გაძვს მიღებული ისეთი სულიერი მამისაგან, როგორიც უწმინდესი და უნეტარესი ილია II-ა. ამ უწმინდესი ადამიანისგან მიღებული დიდი აიაზმით ცოტანი მიდიან იმძვეყნად.

უდროოდ წახვედი, მაგრამ გედნიერი დედა, გეგია, შვილებით, შვილიშვილებით და შვილთაშვილებით მდიდარი. ყველას შენი სახელი ეკერა პირზე. ესეც გედია, სიყვარულს უხვად აფრქვევდი და სიყვარულს იმკიდი. ყველა ჩვენგანს ჩვენ-ჩვენი ინეზა გვყავდი და ჩვენ-ჩვენი ინეზა მოგვიკვდა დღეს. ამიტომაც წრფელია და მდუღარე ეს ცრემლი და გვჯერა არც არასოდეს განელდება.

ბოლოს, მეგობრები აეროპორტში ლექსით შეგებებენენ: „ჩვენ შენს წალკოტში თავს ვბრძნობთ ფერიად, ეს ყველაფერი შენი ფერია, ალბათ შენ იყავ მუზა პოეტთა, ამის შესახებ ჩვენ არ გვსმენია“.

შვილები, მეგობრები, კოლეგები,
ახლობლები, ნათესავები, მეგობლები

შვილები მაია და ქეთი დევდარიანები, სიძეები დავით ანანიაშვილი, სოსო ორჯონიკიძე, არმენ სარძისიანი. შვილიშვილები ფარნა (კუკა)ძ, თაკო, ეკა, ნიკა. შვილთაშვილები ნიკა, დათო, სოფიო, ქეთი. რძალი ქეთი მიქელაძე, და ლუიზა ჭიჭინაძე, დისწული ფიქრია ძავთარაძე, მძახლები ლამარა, ფარნა ანანიაშვილები, ჟენია ორჯონიკიძე, მამიდაშვილები ჟუჟუნა და კოლა თოდაძეები, მანანა და კახა ივანიძეები ოჯახებით ღრმა მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

ინეზა ჭიჭინაძე

პანაშვიდი 22, 23 II, 16 სთ. გამოსვენება 24 II, 14 სთ. მისამართი: გაგეები, ირაკლი უჩანეიშვილის 47.

სააქციო საზოგადოება „ინვმშენის“ კოლექტივი სამძიმარს უცხადებს გატონ სოსო ორჯონიკიძის ოჯახს ძვირფასი დედისა და სიდედრის

ინეზა ჭიჭინაძის

გარდაცვალების გამო

ეთერ და დარეჯან გავაშელები, ნუნუ პირტახია, დოდო ნაჭყეპია, ნაირა კახიანი, მადონა მგელაძე, თამუნა ლალიძე, კიწი ფალავა ოჯახებით ღრმა მწუხარებით იუწყებიან უახლოესი მეგობრის

ინეზა ჭიჭინაძის

გარდაცვალებას და თანადგომას უცხადებენ ოჯახს.

ლიანა ასათიანი, დოდო იორდანიშვილი ღრმა მწუხარებით იუწყებიან უსათნოესი და უმშვენიერესი ქალბატონის

ინეზა ჭიჭინაძის

მოულოდნელ გარდაცვალებას და თანადგომას უცხადებენ ოჯახს.

ვუნა დემეტრაშვილი, გულიკო ჩაფიძე, პაწიკო რამიშვილი, ლეილა თენეიშვილი, ლალი გადურაშვილი მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

ინეზა ჭიჭინაძე

და თანაგრძნობას უცხადებენ ოჯახს.

ი. ჭორდანიას სახ. ადამიანის რეპროდუქციის ს/კ ინსტიტუტი ღრმა მწუხარებას გამოთქვამს, რომ გარდაიცვალა ინსტიტუტის თანამშრომლის მაია დევდარიანის დედა

ინეზა ჭიჭინაძე

და თანაგრძნობას უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

ხსოვნა

გიორგი გიგაური

ხანგრძლივი, მძიმე ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა გამოჩენილი ქართველი მეტყევე-მეცნიერი, სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, საქართველოს სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი, საქართველოს მეტყევეთა საზოგადოების პრეზიდენტი, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აკადემიკოსი გიორგი ნიკოლოზის ძე გიგაური.

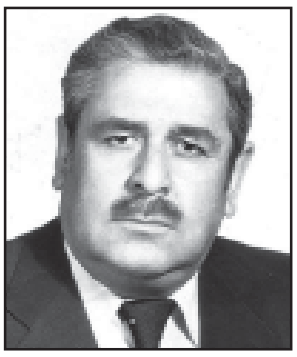

გ. გიგაური დაიბადა 1924 წელს ყაზბეგში ხევში ცნობილი ნიკოლოზ გიგაურის ოჯახში. თბილისის მე-20 საშუალო სკოლის დამთავრების შემდეგ 1944 წელს გახდა საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის სტუდენტი. ამ დროიდან იწყება მისი ხანგრძლივი და ნაყოფიერი ურთიერთობა ქვეყნის წამყვან აგრარულ დაწესებულებასთან. სტუდენტი, ასპირანტი, ასისტენტი, დოცენტი, პროფესორი, აი ის ხანგრძლივი და ნაყოფიერი გზა, რომელიც მან გაიარა ამ დაწესებულებაში. ამას ემატება მრავალი მეცნიერებათა კანდიდატის და დოქტორის აღზრდა, სახელმძღვანელოების გამოქვეყნება. სტუდენტობის წლებიდან გ. გიგაური გამოირჩეოდა სიბეჯითით, აქტიურობით, სტუდენტებსა და პროფესორ-მასწავლებლებთან გამორჩეული ურთიერთობით, რამაც მას, პირად თვისებებთან ერთად, დამსახურებული ავტორიტეტი და პატივისცემა მოუტანა. ის წარმატებით ხელმძღვანელოგდა ახალგაზრდობას ჯერ ინსტიტუტის, შემდეგ რაიონის და ბოლო ქალაქის მასშტაბით. 1948 წელს სატყეო-სამეურნეო ფაკულტეტის წარჩინებით დამთავრების შემდეგ გ. გიგაური აგრძელებს სწავლას ასპირანტურაში და აკად. ვ. გულისაშვილის ხელმძღვანელობით ვადაზე ადრე, 1953 წელს, წარმატებით იცავს დისერტაციას სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა კანდიდატის ხარისხის მოსაპოვებლად.

1953 წელს სულ ახალგაზრდა ინიშნება „ტყეპროექტის“ საქართველოს კანტორის მმართველად. 1953-1957 წლებში გ. გიგაური სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის ერთ-ერთი თავკაცია.

1956 წლიდან გ. გიგაური პარალელურად მუშაობას იწყებს თბილისის სატყეო ინსტიტუტში (ამჟამად ვასილ გულისაშვილის სატყეო ინსტიტუტი) ჯერ უფროს მეცნიერ მუშაკად, ხოლო 1980 წლიდან 2006 წლამდე – დირექტორად. ხანგრძლივი დროის მანძილზე გ. გიგაური ქვეყნის სატყეო დარგის ერთ-ერთი ხელმძღვანელი იყო როგორც სატყეო მეურნეობის კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე, შემდეგ კი სატყეო მეურნეობის მინისტრის მოადგილე.

1976 წელს გ. გიგაური წარმატებით იცავს სადოქტორო დისერტაციას. 150-ზე მეტი სამეცნიერო ნაშრომის, მათ შორის 15 მონოგრაფიისა და სახელმძღვანელოს ავტორია. მისი ნაშრომები სატყეო დარგის ყველა საჭირბოროტო პრობლემას ეხება. მონოგრაფია „საქართველოს ტყეებში მეურნეობის გაძღოლის საფუძვლები“ მეტყევეთა არაერთი თაობის სამაგიდო წიგნად იქცა. ამ ნაშრომისთვის 1985 წელს მას მიენიჭა საქართველოს სახელმწიფო პრემია.

1988 წელს გ. გიგაური არჩეულ იქნა საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის წევრ-კორესპონდენტად, ხოლო 1993 წელს – ნამდვილ წევრად (აკადემიკოსად). მისი მრავალწლიანი ნაყოფიერი მოღვაწეობა აღნიშნული იყო მრავალი ეროვნული და საზღვარგარეთის ჯილდოთი.

გ. გიგაურმა ღირსეული, გამორჩეული ოჯახი შექმნა: სამი შვილი, ექვსი შვილიშვილი, სამი შვილთაშვილი.

საზოგადოების ფართო წრეებში და განსაკუთრებით მეტყევეთა დიდ ოჯახში გ. გიგაური გამორჩეული პატივისცემითა და სიყვარულით სარგებლობდა, რადგანაც იყო საუკეთესო ადამიანური თვისებების მატარებელი – უაღრესად განათლებული, თავმდაბალი, უანგარო, პატიოსანი, პრინციპული და ამავდროულად ტოლერანტული, საიმედო და კეთილი მეგობარი, დაუღალავი მასწავლებელი.

სახელოვანი მეცნიერის და პედაგოგის, შესანიშნავი მოქალაქის და უკეთილშობილესი ადამიანის ნათელი ხსოვნა დიდხანს დარჩება მისი მრავალრიცხოვანი მეგობრების, კოლეგებისა და მოწაფეების ხსოვნაში.

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

გამოთხოვება

მეგობრის ხსოვნას

სტამბოლში ხანმოკლე ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა ქართველი ხალხის დიდი მეგობარი, აზერბაიჯანის მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის ადამიანის უფლებების ინსტიტუტის დირექტორი, პროფესორი როვშან მუსტაფაევი.

როვშან ფაიგ ოღლი მუსტაფაევი დაიბადა 1960 წელს ბაქოში. იგი არის პირველი პოლიტიკურ მეცნიერებათა დოქტორი აზერბაიჯანში. გასული საუკუნის 90-იან წლებში მან შექმნა პირველი დამოუკიდებელი ანალიტიკური ცენტრი აზერბაიჯანში – სახელმწიფო მშენებლობისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ინსტიტუტი, იყო მეცნიერულ-პოლიტოლოგიური ჟურნალის – „აღორძინება – XXI საუკუნე“ მთავარი რედაქტორი, აზერბაიჯანის მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის ადამიანის უფლებების ინსტიტუტის დირექტორი და ორგანიზატორი. როვშან მუსტაფაევი იყო პოლიტიკური უსაფრთხოების, რეგიონალური კონფლიქტების კვლევისა და ეთნოკულტურული პოლიტიკის სფეროში ცნობილი ექსპერტი. მის კალამს ეკუთვნის 70-ზე მეტი სამეცნიერო სტატია და მონოგრაფია.

როვშან მუსტაფაევს ახლო ურთიერთობა ჰქონდა საქართველოს სამეცნიერო საზოგადოებასთან, სამეცნიერო მივლინებით ხშირად იმყოფებოდა თბილისში, იყო საქართველოს ეროვნული აკადემიისა და გელათის მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო წევრი. ბატონი როვშანი თავის ჟურნალში სისტემატურად გეჭდავდა ქართველ მეცნიერთა ნაშრომებს. მისი ინიციატივით შექმნილ ადამიანის უფლებების ინსტიტუტის სამეცნიერო საბჭოს, რომელიც სამეცნიერო ხარისხებს ანიჭებდა საერთაშორისო ურთიერთობებისა და პოლიტოლოგიის სფეროში, წევრებად მიწვეული ყავდა ქართველი მეცნიერები, მათ შორის, ამ სტრიქონების ავტორებიც.

ბატონი როვშანი იყო უაღრესად თბილი, გულისხმიერი ადამიანი, შესანიშნავი მეოჯახე და დიდი მეცნიერი. ჩვენ ვუსამძიმრებთ აზერბაიჯანელ ხალხს და მის ოჯახს ამ კეთილშობილი, დიდგუნებოვანი ადამიანის გარდაცვალებას. ბატონი როვშან მუსტაფაევი ქართველი ხალხის დიდი პატივისმცემელი იყო, სიკეთესა და მეგობრობას თესავდა ქართველ და აზერბაიჯანელ ხალხებს შორის და ასეთად დარჩება ყოველთვის ჩვენი ხალხების ხსოვნაში.

მარიამ ცაცანაშვილი, იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი; თამარ კიკნაძე, პოლიტიკურ მეცნიერებათა დოქტორი; ანზორ თოთაძე, ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორი.

ჯემალ გაგუნაშვილი, ნანა გიგინეიშვილი ოჯახით დიდი მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალათ მძახალი, შესანიშნავი პიროვნება, დიდი მამულიშვილი და მეცნიერი, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აკადემიკოსი

გიორგი ნიკოლოზის ძე გიგაური

და თანაგრძნობას ვუცხადებთ განსვენებულის ოჯახს. პანაშვიდი 22, 23 II, 17 სთ. მისამართი: ატენის შეს. №11. გამოსვენება საგურთალოს ამაღლების ეკლესიიდან 24 II, 14 სთ.

ვასილ გულისაშვილის სატყეო ინსტიტუტი ღრმა მწუხარებით იუწყება, რომ გარდაიცვალა გამოჩენილი მეტყევე-მეცნიერი, ღვაწლმოსილი პედაგოგი, მრავალი წლის მანძილზე ინსტიტუტის დირექტორი, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აკადემიკოსი

გიორგი (გიგოქ ნიკოლოზის ძე

გიგაური

და მწუხარებაში თანაუგრძნობს განსვენებულის ოჯახს.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია ღრმა მწუხარებით იუწყება აკადემიკოს

გიორგი გიგაურის

გარდაცვალებას და თანაგრძნობას უცხადებს მის ოჯახს.

შოთა ჭალაგანიძე და გივი ჯაფარიძე ოჯახებით იუწყებიან ღირსეული მამულიშვილისა და მეგობრის

გიორგი გიგაურის

გარდაცვალებას და თანაგრძნობას უცხადებენ მის ოჯახს.

საქართველოს მეგალეობის, მევენახეობისა და მელვინეობის ინსტიტუტი ღრმა მწუხარებით იუწყება, რომ გარდაიცვალა ცნობილი მეცნიერი, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აკადემიკოსი

გიორგი გიგაური

და თანაგრძნობას უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

უახლოესი მეგობრები ნათელა ვასაძე, ნუნუ კოგერიძე, ლილი ჯილაური, მიშა მახაშვილი, ოთარ ზუმბულიძე ოჯახებით იუწყებიან სიყრმის მეგობრის

გიორგი გიგაურის

გარდაცვალებას.

საქართველოს სახელმწიფო სასოფლო-სამეურნეო უნივერსიტეტი ღრმა მწუხარებით იუწყება, რომ გარდაიცვალა გამოჩენილი მეტყევე-მეცნიერი, ღვაწლმოსილი პედაგოგი, უნივერსიტეტის პროფესორი, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აკადემიკოსი

გიორგი გიგაური

და სამძიმარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

უახლოესი კოლეგები, მეგობრები ცოტნე მირცხულავა, ოთარ ნათიშვილი, გივი გავარდაშვილი, ვახტანგ თევზაძე იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა კეთილშობილი პიროვნება, ცნობილი მეცნიერი, აკადემიკოსი

გიორგი გიგაური

და თანაგრძნობას უცხადებენ განსვენებულის ოჯახს.

თენგიზ, ქეთინო ქავთარაძეები, ზაურ, ნელი ფხალაძეები, თემურ, ანიკო კუჭუხიძეები, ამირან, მანანა ნიკოლეიშვილები ღრმა მწუხარებას უცხადებენ როლანდ და მზია გაბრიჩიძეებს შვილიშვილის

თორნიკე ქვლივიძის

გარდაცვალების გამო.

მეუღლე ეთერ ყურაშვილი, შვილები ალეკო, სოსო, შვილიშვილები სოფო, თეგა, რძლები თამუნა დავითაშვილი, ოლია გლოხინა, და ესმა, დისწულები მარინა, თამრიკო ინაშვილები იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

თენგიზ იოსების ძე

ხელაშვილი

პანაშვიდი 22, 23 II, 16 სთ. ატენის ქ. 3. გამოსვენება ვაკის წმინდა სამების ეკლესიიდან (ჭავჭავაძის გამზ.ქ 24 II, 14 სთ.

მეუღლე მზია გიგაური, შვილები დავით, მაი, მერი და რუსუდან ყველაშვილები იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

ზიგფრიდ ყველაშვილი

გამოსვენება 21 II, 15 სთ. ატენის ქ. №1.

◎ ინფორმაცია

სიმსივნე სასიკვდილო განაჩენს არ ნიშნავს

კიბოს წინააღმდეგ ბრძოლის საერთაშორისო დღის აღსანიშნავად ონკოლოგიურ დაავადებათა კონტროლის განყოფილების ხელმძღვანელმა მაკა მაღლაკელიძემ თბილისის საერთაშორისო პრესცენტრ „რია ნოვოსტში“ საგანგებო პრესკონფერენცია გამართა. მისი თქმით, ჯანდაცვის საერთაშორისო ორგანიზაციის მონაცემების თანახმად, მსოფლიოში სიმსივნური დაავადებებით ყოველწლიურად თითხვეტ მილიონზე მეტი ადამიანი ავადდება, მომდევნო ათი წლის მანძილზე შესაძლოა ეს რიცხვი ოც მილიონამდე გაიზარდოს,

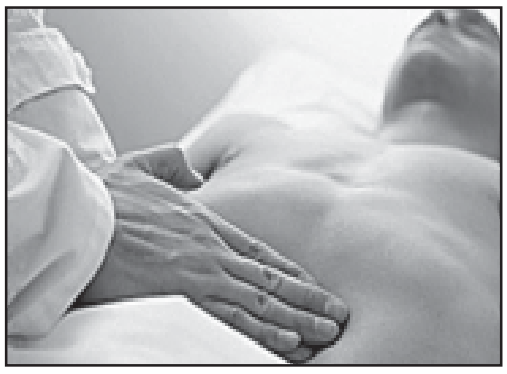

თუმცა კონფერენციაზე ისიც ითქვა, რომ კიბოს შემთხვევების ზრდის ტენდენცია საქართველოში განსაკუთრებულად არ შეინიშნება.

– „ონკოლოგიურ დაავადებათა სტრუქტურაში, მამაკაცთა პოპულაციაში, პირველ ადგილზეა ფილტვის კიბო, შემდეგ მოდის კუჭისა და წინამდებარე ჯირკვლის სწრაფმავალი სიმსივნეები, ხოლო ქალთა შორის სარძევე ჯირკვლისა და რეპროდუქციული ორგანოების ავთვისებიანი კიბო“ – აღნიშნა მაკა მაღლაკელიძემ და დასძინა, რომ სიმსივნე ყოველთვის არ ნიშნავს სასიკვდილო განაჩენს. მისი განმარტებით ონკოლოგიური მედიცინის თანამედროვე მიღწევები საკმაოდ დამაიმედებელია და დაავადების დროულად აღმოჩენის შემთხვევაში, სრული განკურნების საშუალებასაც იძლევა, თუმცა მან ისიც აღნიშნა, რომ დროული დიაგნოზირება მხოლოდ სისტემური პროფილაქტიკური გამოკვლევებითაა შესაძლებელი, რასაც მოსახლეობის დიდი ნაწილი, სამედიცინო მომსახურების სიძვირის გამო, იშვიათად მიმართავს.

ჯაბა ჟვანია

დავუბრუნოთ ბავშვები ოჯახებს!

ძვირფასო მკითხველო! გააგზავნეთ სმს „ჯეოსელიდან“, „მაგთიდან“, „ბილაინიდან“ ნომერზე 30-30 და 1 ლარით ყოველთვიურად დაეხმარებით მზრუნველობამოკლებულ ბავშვებს.

ერთჯერადი დახმარებისთვის დარეკეთ ნომერზე 30-30 და ფონდ „იავნანას“ ანგარიშზე ავტომატურად ჩაირიცხება 1 ლარი.

შემოგვიერთდით, ერთად გადავარჩინოთ მომავალი, დავუბრუნოთ ბავშვები თავიანთ ოჯახებს!

ფონდი „იავნანა“

◎ გვწერენ

ულრმესი მადლობა

დმანისის რაიონის მცხოვრებთა შორის მრავალ ღირსეულ, საქვეყნოდ ცნობილ ადამიანთა შორისაა საქართველოს პარლამენტის წევრი, მაჟორიტარი დეპუტატი, გატონი კახაბერ გიორგის ძე ოქრიაშვილი, რომელიც დმანისის მოსახლეობამ ზედიზედ მეორედ ერთსულოვნად აირჩია საკანონმდებლო ორგანოში.

დმანისის რაიონი მრავალეროვნულია და გატონი კახაბერ ოქრიაშვილი რაიონის მოსახლეობას მხარში უდგას ყოველგვარი სიძნელის დაძლევაში... იგი განურჩევლად ეროვნებისა ადამიანებს ერთგულებით, უნგარობ, უშურველად ეხმარება.

უკვე ორ თვეზე მეტია, რაც ქალაქ თბილისის საავადმყოფოში ვმკურნალობ და გატონი კ. ოქრიაშვილი ფინანსურად დამეხმარა. საერთოდ, ამ ბოლო წლებში ჩემს გარდა, მრავალ გაჭირვებულ ადამიანს უანგაროდ ხელი გაუწოდა. რამდენჯერმე თბილისიდან დმანისში ჩამოიყვანა ექიმთა კოლექტივი და ადგილობრივ მოსახლეობას უფასოდ ჩაუტარა გამოკვლევები. მას აქვს 2009 წლის პერსპექტიული გეგმა დმანისელი ავადმყოფი ადამიანების სამკურნალოდ.

ყოველივე ამის გამო, პირადად ჩემი და თანარაიონელების სახელით მინდა ულრმესი მადლობა მოვახსენო, ვუსურვო დიდხანს სიცოცხლე, ჯანმრთელობა. იგი ხომ ღირსეული დეპუტატია.

დილშათ აგაძიშიევა,
დმანისის რაინის სოფელ დალარის მცხოვრები.

რეკლამა

„საქართველოს რესპუბლიკაში“ 98-65-87; 899 32-85-76.

◎ ანეკდოტები

კოპწია გოგო ავტობუსში ადის და მამაკაცს ეუბნება:

— თუ შეიძლება, დამითმეთ ადგილი ფეხმძიმე ქალს.

მამაკაცმა მაშინვე დაუთმო ადგილი, მერე კი დააკვირდა გოგოს, მაგრამ ფეხმძიმეობისა ვერაფერი შეატყო.

— უკაცრავად, მაგრამ რამდენი ხნის ფეხმძიმე ხართ?

— ს ულ 30 წუთისა, მაგრამ ისე დავიღალე, ისე დავიღალე...

* * *

შუალამისას ტელეფონი რეკავს.

— ალო? — ძლივს ართმევს თავს ძილს მამაკაცი.

— რძიანი და დეგილი ხარ! — ისმის ყურმილიდან.

— რომელი ხარ! ვინ ლაპარაკობს?

— რა მნიშვნელობა აქვს, ვინ ვარ, ყველა ამას ლაპარაკობს!

* * *

— გამარჯობა, ლილა გაქვთ?

— გვაქვს.

— რა ფერისაა?

— წითელია, შენი დედაც!

* * *

საიუველირო მაღაზია გაქურდეს. პოლიციამ დანაშაულის ადგილას ვერავინ იპოვა. მხოლოდ რომელიღაც ლოთი იწვა შესასვლელთან. იგი პოლიციაში მიათრიეს. პატარა კასრი წყლით გაავსეს. ლოთს თავით ჩააყუდებენ შიგ და თან ეკითხებიან:

— სად არის მარგალიტი! სად არის მარგალიტი?

დაახლოებით ერთი საათის წვალების შემდეგ ლოთმა ამოიხრიალა:

— თუ მარგალიტის პოვნა გინდათ, სხვა მყვინთავი მოიყვანეთ, თორემ ამ წყალში ვერაფერს ვხედავ.

◎ გუშინ — დღეისთვის

ლიტერატურული ასოციაციები

ანა კალანდაძე ბრძანებს:

„ჩანს იუდაც კი თანამგრძნობთა
თავისთა ჰპოვებს,
ჰყავს მასაც მრევლი, ვით ამ სოფლად
სიბრიყვეს ყოველს“....

გენიოსს შეუძლია ამ ფორმით გამოხატოს, თორემ დღევანდელი ცხოვრების შემყურეს ეს აზრი ყველა ჩვენგანს ებადება...

* * *

მეგობარმა მახარა: გაიგე, ლომაია განათლების მინისტრი აღარაა...

გამეცინა და ზურაბ ქაფიანიძისა და თენგიზ არჩვაძის ნამღერი გავახსენე:

თხას უთხრეს, მგელი მომკვდარა,
თხამ გაიხარა, გაიძცა,
თხაო, რა გაგხარებია,
განა სამგლეთი დაიძცა?

სამგლეთი რომ დაიძცევა, ის მომილოცე-მეთქი...

* * *

ქართულ ზღაპრებში ერთი პერსონაჟია, არ იცის, სად რა თქვას: ჭირში სათქმელს ლხინში ამბობს და ლხინში სათქმელს — ჭირში. ამის გამო მუდამ პრობლემები ექმნება... კონფლიქტების მომგვარებელ სახელმწიფო მინისტრს რომ ვუსმენ, სწორედ იმ ზღაპრის პერსონაჟი მახსენდება:

ინგა გრიგოლიას გადაცემაში აფხაზეთში დატყვევებულ ჟურნალისტზე საუბრობდა და „იხუმრა“, ინგას გავცვლით იმ ჟურნალისტშიო...

ანგელა მერკელის პოზიცია არ მოსწონებია და „იხუმრა“ — მერკელს სვანურ ქუდსა და ყანწს გავუგზავნიდიო...

ომია. მედვედევმა სარკოზის ხელმოწერილ დოკუმენტზე გაღაფშსა და კოკოითსაც მოაწერინა ხელი. ამ ჩვენმა მინისტრმა „კომენტარი გააკეთა“: მედვედევს თუ უნდა, გაღაფშსა და კოკოითს მმაჩში მოაწერინოს ხელი და ერთმანეთზე დააქორწინოსო... და მისთანანი...

ზღაპრის გმირი ხომ არ დაგავიწყდათ? ის საცოდავი თავისთავს უქმნიდა პრობლემებს, ეს — ქვეყანას...

* * *

მიხეილ ჯავახიშვილს აქვს ასეთი ჩანაწერი: „ადამიანი ტირის და იცინის. პირუტყვიც ტირის, მაგრამ არ იცინისო“...

ჰოდა, ისეთი შთაგეჭდილება მრჩება, ზოგიერთი ჩვენი ხელისუფალი (დ. გაძრაძე, კ. გაგაშვილი, თ. იაკობაშვილი...ძ იმისთვის იცინის, დაამტკიცოს, ადამიანი ვარო...

* * *

ეკრანზე ე. შევარდნაძის სახე რომ გაიელვებს, მიხეილ ჯავახიშვილის ერთი ჩანაწერი მახსენდება: „ერთი მუშა ამბობს: „გეფიცები დედ-მამას, ცოლ-შვილს, პატიოსნებას: ვინმე რომ გამიყვანდეს დიდ მოედანზე, გამხდიდეს და ას ჯოხს დამკრავდეს — ნიკოლოზ მეფეს რად ეგრძოდიო, დავუყვირებ: დამკა! დამკა! კიდევ დამკარ! ახია ჩემზე, ახი!“

* * *

მიხეილ ჯავახიშვილის ჩანაწერი: „თემა. ბნელ ღამეს მამადავითის სასაფლაოზე ავედი. ლანდი მომეჩვენა. ილია ჭავჭავაძე გაცოცხლებულიყო. წამომყვა. საქართველო დავატარე. ყველაფერი ნახა. მესაუბრა. ველარ გაუძლო — ვილუსებითო — და ისევ საფლავში ჩავიდა.“

დღეს რას იტყოდა ილია ჭავჭავაძე?

* * *

საახალწლოდ პრეზიდენტმა მწერლებს, ხელოვანებს, მოკლედ, „მოლაპარაკე ოპოზიციონერებს“ ინდაურები აჩუქა; მერე მიიწვია და ილაპარაკეთ, რაც გინდათო... ის ლაპარაკი იქ დარჩა და...

ერთი ამბავი გამახსენდა:

დიდი ხნის წინათ ერთი ჩვენი კოლეგა მოსკოვში იყო და ჩამოსულმა საჩუქრები დაგვირიგა, ვის — რა, ვის — რა... ერთ ქალბატონს ლამაზი „ჩუსტები“ ერგო. ეს ქალბატონი მართალ და პირშიმთქმელ ქალად იყო ცნობილი... გამჩუქებელი ხშირად ისე იქცეოდა, აღიზიანებდა „ჩუსტებიანს“, მაგრამ არას ეუბნებოდა... ერთხელაც დაიჩივლა: „რა ვქნა, მინდა ვუთხრა, მაგრამ „ჩუსტები“ მაძვს პირში გაჩრილიო“...

ჰოდა, ასე გაუჩარეს პირშიმთქმელებს პირში „ჩუსტები“...

* * *

გასული საუკუნის სამოცდაათიან წლებში ავტოსპორტში წარმატებული იყო გოგი დემეტრაძე. დოსაფმა ჯილდოდ „ჟიგული“ (03ძ მისცა. ასეთი რამ გვიამბო ერთხელ:

სოხუმიდან მოდიოდნენ თურმე. ახალი მანქანა, კარგი ტრასა და ავტომრგოლელი მძღოლი... სიჩქარე ასს რომ აცდა, გვერდით მჯდომმა ახლოგელმა ყვირილი დაიწყო, ნელა წადიო. გ. დემეტრაძეს ნელა რა ატარებდა და მოუმატა სიჩქარეს. სპიდომეტრი 160-ს რომ აცდა, მგზავრს გადავხედე, კაცის ფერი აღარ ედოო. უცებ დავაგდე სიჩქარე 120 კილომეტრამდე. კაცი ფერზე მოვიდა, ასე იარეო... 100-ზე ყვირილი დაიწყო და იხვეწებოდა, 120-ით იარეო...

ლომაიაზე ფიქრმა გამახსენა. ვებრძოდით, ვყვიროდით, ეს კაცი განათლებას დაღუპავსო და... მომდევნო მინისტრების შემყურეს მგონი ლომაია სანატრელი გაგვიხდეს... ისე, პირველ კაცზე ფიქრმაც შეიძლება გაგახსენოს კაცს ეს ამბავი...

გიორგი გოგოლაშვილი

◎ კადრი

საქართველოს რესპუბლიკა
SAKARTVELOS RESPUBLIKA
კოსტავას ქ. № 12.

გამომცემლები:
შპს „თანადგომა -1-გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ გამომცემელი“ (დავით ალმაშენებლის 150. ტ: 899 79-76-79)
შპს „ახალი საუკუნე“
იბეჭდება „კოლორში“ (რკინიგზის ჩიხი, № 20)

მთავარი რედაქტორი
ალეკო ასლანიშვილი
98-65-87; 899 56-81-86

პასუხისმგებელი რედაქტორები:
გურამ გოგიაშვილი 899 53-76-16;
რუსლან რუსია 899 17-21-21;
სპარტაკ ჟობულია 899 36-00-35
პასუხისმგებელი მდივანი
მამუკა ვაშაკიძე 899 74-90- 07

ინდექსი 66434
რედაქციის მიერ შეუკვეთავი მასალები დაიგეგმება ავტორთა ხარჯით. ავტორთა მოსაზრებები, შესაძლოა, მუდამ არ ემთხვეოდეს რედაქციის პოზიციას.